

LIVING DANUBE LIMES

THE ROMAN DANUBE LIMES. A GUIDE

**PART V
HUNGARY - MAGYARORSZÁG**

© 2022 Living Danube Limes

Valorising cultural heritage and fostering sustainable tourism by LIVING the common heritage on the DANUBE LIMES as basis for a Cultural Route

Interreg Danube Transnational Programme
www.interreg-danube.eu/living-danube-limes

The work including its parts is protected by copyright. The contributors of the respective partner countries are responsible for the content and source information, as well as the correctness of the data provided.

Any use without consent is prohibited. Distributed by University for Continuing Education Krems (Dr.-Karl-Dorrek-Strasse 30, 3500 Krems, Austria | zkgs@donau-uni.ac.at) respectively the project partners.

Cover map: Mislav Fileš (Institute of Archaeology of Republic of Croatia)

Graphics & Design: Michaela Kukula (University for Continuing Education Krems)

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme Living Danube Limes

Universität für
Weiterbildung
Krems

"Ion Mincu"
University of Architecture
and Urban Planning

Output T1.1 - part 2
Project ID DTP3-359-2.2

LIVING DANUBE LIMES

**THE ROMAN
DANUBE LIMES.
A GUIDE**

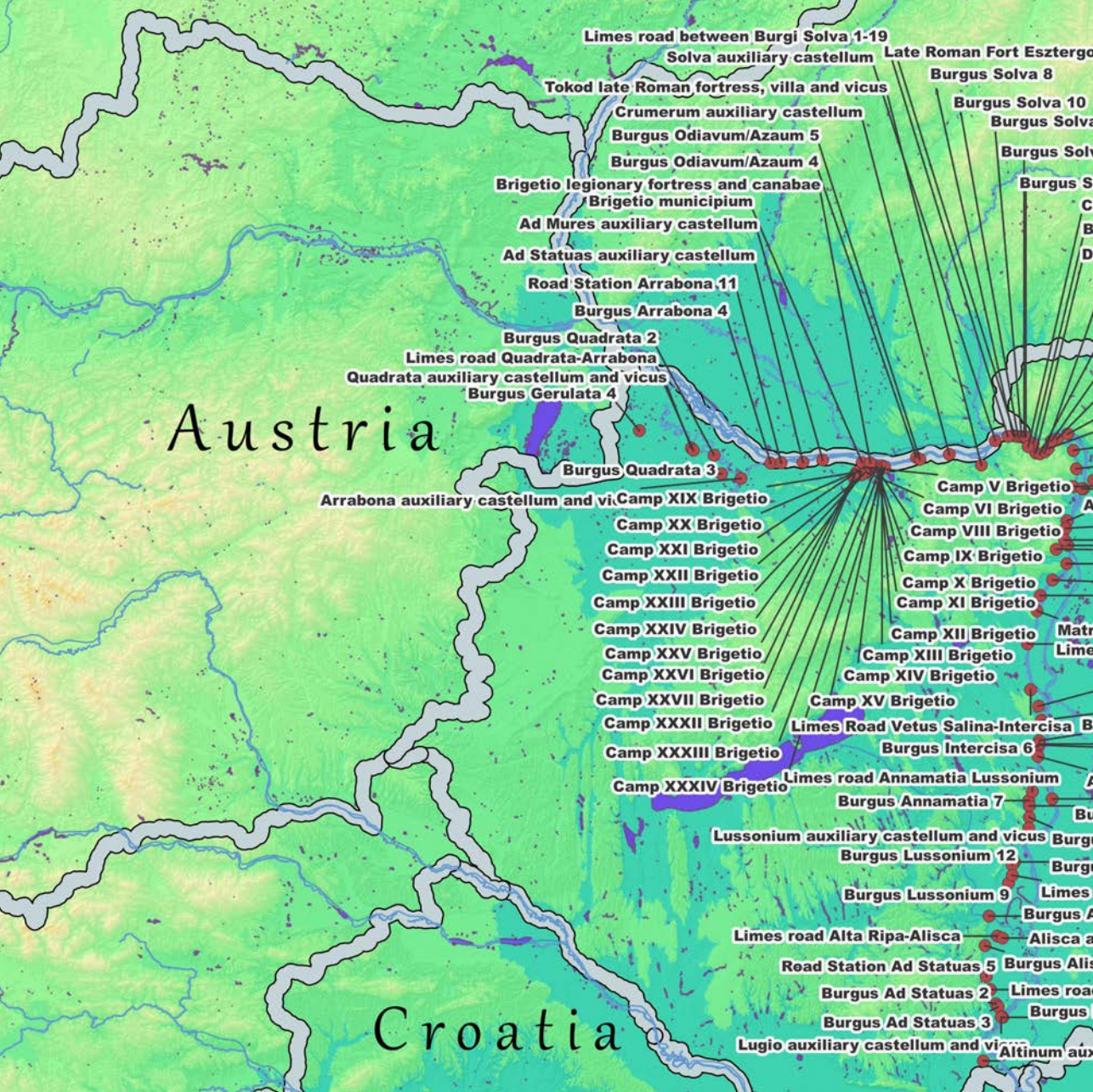
**PART V
HUNGARY - MAGYARORSZÁG**

KÖZREMŰKÖDŐ

Linda Dobosi, PhD, archaeologist

CONTRIBUTOR

Linda Dobosi, PhD, archaeologist

MAGYARORSZÁG

11
13
Slovakia

olva 14
astra ad Herculem hillfort
urgus Solva 19
ömös Roman tile kilns

Burgus Solva 35
Visegrád Gizellamajor fortlet
Pone Navata
Burgus Solva 28
Burgus Solva 38
Burgus Solva 24

Cirpi auxiliary castellum Burgus Cirpi 2

Göd counter fortress
Ulcisia auxiliary castellum Burgus Ulcisia 8
Burgus Ulcisia 9

Aquincum municipium Aquincum legionary fortress, canabae and governor's palace
Aquincum auxiliary castellum Contra Aquincum counter fortress

Budapest-Albertfalva auxiliary castellum Aquincum auxiliary castellum II

Limes Road Campona-Matrica Campona auxiliary castellum and vicus

ica auxiliary castellum and vicus
s road Matrica-Vetus Salina

Burgus Vetus Salina 8
Intercisa auxiliary castellum and vicus

Burgus Intercisa 5
Limes Road Intercisa-Annamatia

Burgus Intercisa 10
Annamatia auxiliary castellum and vicus

Burgus Annamatia 8 Burgus Annamatia 12

us Annamatia 9

us Lussonium 3

road Lussonium-Alta Ripa

Alta Ripa 2
uxiliary castellum and vicus

sca 3

d Ad Statuas-Lugio

Lugio 1, Contra Florentiam

iliary castellum

Serbia

Romania

Hungary

HUNGARY

TARTALOM

Bezenye Büdöskúti szántók, Gerulata 4. őrtorony	14
Lébény-Mosonszentmiklós, Barátföld puszta, Quadrata segédcsoport tábor és vicus Quadrata	18
Öttevény limesút, Quadrata-Arrabona	22
Kunsziget Toronyvári-dűlő, Quadrata 2. kikötőerőd	24
Abda Közép-gyep, Quadrata 3. őrtorony és limesút	28
Győr Káptalándomb, Arrabona segédcsoport tábor és vicus Arrabona	30
Győrszentiván Károlyháza / Vénéki-csárda, Arrabona 4. őrtorony	34
Gönyű Nagy-Sáros-dűlő, Arrabona 11. útállomás	36
Ács Vaspuszta, Ad Statuas segédcsoport tábor Ad Statuas	40
Ács Bum-Bum-kút, Ad Mures segédcsoport tábor Ad Mures	46
Komárom/Szőny, Brigetio polgárváros Brigetio	50
Komárom/Szőny, Brigetio legiotábor és canabae Brigetio	54
Komárom/Szőny Macskaházi-dűlő, Brigetio V. menettábor	58
Mocs Boldogasszony-Szőlőshegy, Brigetio VI. menettábor	62
Mocsa Szigetjáró-dűlő, Brigetio VIII. menettábor	66
Mocsa Szigetjáró-dűlő, Brigetio IX. menettábor	70
Mocsa Szigetjáró-dűlő, Brigetio X. menettábor	74
Mocsa Szigetjáró-dűlő, Brigetio XI. menettábor	78
Mocsa Szigetjáró-dűlő, Brigetio XXXII. menettábor	82
Naszály Almáspuszta, Brigetio XIII. menettábor	86
Naszály Almáspuszta, Brigetio XIV. menettábor	90
Komárom Mocsai-útra-dűlő, Brigetio XIX. menettábor	94
Mocsa Komáromi-úti-dűlő, Brigetio XXII. menettábor	98
Mocsa Komáromi-úti-dűlő, Brigetio XXIII. menettábor	102
Naszály Bika-rét, Brigetio XII. menettábor	106
Naszály Almáspuszta, Brigetio XV. menettábor	110
Komárom Mocsai-útra-dűlő, Brigetio XX. menettábor	114
Komárom Mocsai-határra-dűlő, Brigetio XXI. menettábor	118
Mocsa Szabadosoki-dűlő, Brigetio XXIV. menettábor	122
Mocsa Tófenék-dűlő, Brigetio XXV. menettábor	126
Mocsa Tófenék-dűlő, Brigetio XXVI. menettábor	130
Mocsa Tófenék-dűlő, Brigetio XXVII. menettábor	134
Naszály Bika-rét, Brigetio XXXIII. menettábor	138
Naszály Almáspuszta, Brigetio XXXIV. menettábor	142
Neszmély Kalin-hegy, Azaum/Odiavum 4. őrtorony	146

CONTENTS

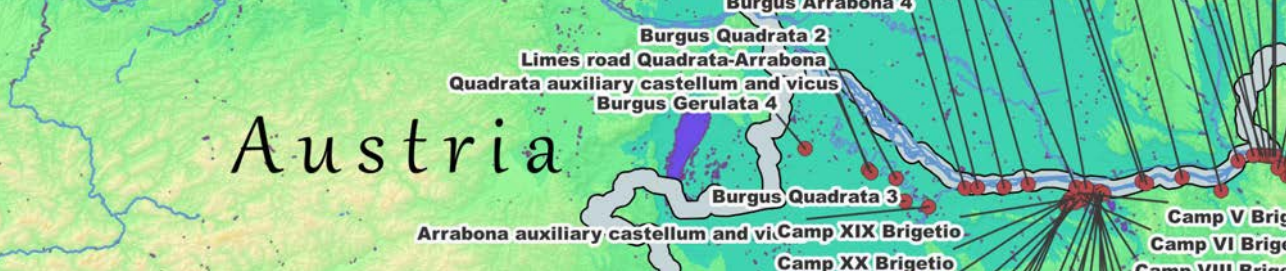
Burgus Gerulata 4	15
Quadrata auxiliary castellum and vicus Quadrata	19
Limes road Quadrata-Arrabona	23
Burgus Quadrata 2.	25
Burgus Quadrata 3.	29
Arrabona auxiliary castellum and vicus Arrabona	31
Burgus Arrabona 4.	35
Road Station Arrabona 11	37
Ad Statuas auxiliary castellum Ad Statuas.	41
Ad Mures auxiliary castellum Ad Mures	47
Brigetio municipium Brigetio	51
Brigetio legionary fortress and canabae Brigetio	55
Camp V Brigetio.	59
Camp VI Brigetio	63
Camp VIII Brigetio	67
Camp IX Brigetio	71
Camp X Brigetio	75
Camp XI Brigetio	79
Camp XXXII Brigetio.	83
Camp XIII Brigetio.	87
Camp XIV Brigetio	91
Camp XIX Brigetio.	95
Camp XXII Brigetio	99
Camp XXIII Brigetio	103
Camp XII Brigetio	107
Camp XV Brigetio	111
Camp XX Brigetio	115
Camp XXI Brigetio.	119
Camp XXIV Brigetio	123
Camp XXV Brigetio	127
Camp XXVI Brigetio	131
Camp XXVII Brigetio.	135
Camp XXXIII Brigetio	139
Camp XXXIV Brigetio	143
Burgus Odiavum/Azaum 4	147
Burgus Odiavum/Azaum 5	149
Crumerum auxiliary castellum Crumerum.	151

Neszmély Sánci-dűlő, Azaum/Odiavum 5. őrtorony.	148
Nyergesújfalu Sánc-hegy, Crumerum segédcsapat tábor Crumerum.	150
Tokod/Tokodaltáró Várberék, erődített raktárbázis, villa és vicus Cardellaca / Cardabiaca (?)	154
Esztergom Várhegy, Solva segédcsapat tábor Solva	158
Esztergom-Pilismarót limesút, Solva 1-19. őrtornyok között	162
Esztergom Hideglelőskereszt magaslati erőd	166
Esztergom Búbánatvölgy, Solva 8. őrtorony	170
Pilismarót Basaharc, Solva 10. őrtorony.	174
Pilismarót Basaharc, Solva 11. őrtorony	178
Pilismarót Basaharc, Solva 13. őrtorony.	182
Pilismarót Basaharc, Solva 14. őrtorony.	186
Pilismarót Malom-patak, Solva 19. őrtorony	190
Pilismarót Kis-hegy, Castra ad Herculem magaslati erőd Castra ad Herculem	194
Dömös, római tégláégető kemencék	198
Visegrád Lepence, Solva 35. őrtorony.	202
Visegrád Gizellamajor kiserőd	206
Visegrád Sibrik-domb, magaslati erőd Pone Navata.	210
Visegrád Szentgyörgy-puszta 1, Burgus Solva 28	214
Verőce Dunamező-dűlő, Solva 38. kikötőerőd	218
Visegrád Kőbánya, Solva 24. őrtorony.	222
Dunabogdány Váradok-dűlő, Cirpi segédcsapat tábor Cirpi	226
Leányfalu Benzinkút, Cirpi 2. őrtorony.	230
Göd Bócsaújtelep erőd	232
Szentendre, Ulcisia segédcsapat tábor Ulcisia	236
Szigetmonostor-Horány, Ulcisia 8. kikötőerőd	240
Dunakeszi Dunasor, Ulcisia 9. kikötőerőd	242
Budapest-Óbuda, Aquincum polgárváros Aquincum	246
Budapest-Óbuda, Aquincum legiotábor, canabae, helytartói paolta Aquincum	250
Budapest-Óbuda, Aquincum 1. segédcsapat tábor Aquincum	254
Budapest-Belváros, Contra Aquincum ellenerőd castellum contra Tautantum	256
Budapest-Óbuda, Aquincum 2. segédcsapat tábor Aquincum	260
Budapest-Albertfalva segédcsapat tábor	264
Budapest-Nagytétény, Campona segédcsapat tábor és vicus Campona	268
Érd limesút, Campona-Matrix.	272

Tokod late Roman fortress, villa and vicus Cardellaca / Cardabiaca (?)	155
Solva auxiliary castellum Solva	159
Limes road between Burgi Solva 1-19	163
Late Roman Fort Esztergom Hidegteleőskereszt	167
Burgus Solva 8.	171
Burgus Solva 10	175
Burgus Solva 11	179
Burgus Solva 13	183
Burgus Solva 14	187
Burgus Solva 19	191
Castra ad Herculem hillfort Castra ad Herculem	195
Dömös Roman tile kilns	199
Burgus Solva 35	203
Visegrád Gizellamajor fortlet	207
Pone Navata Pone Navata.	211
Burgus Solva 28	215
Burgus Solva 38	219
Burgus Solva 24	223
Cirpi auxiliary castellum Cirpi	227
Burgus Cirpi 2	231
Göd counter fortress.	233
Ulcisia auxiliary castellum Ulcisia.	237
Burgus Ulcisia 8.	241
Burgus Ulcisia 9.	243
Aquincum municipium Aquincum.	247
Aquincum legionary fortress, canabae and governor's palace Aquincum	251
Aquincum auxiliary castellum I Aquincum	255
Contra Aquincum counter fortress castellum contra Tautantum	257
Aquincum auxiliary castellum II Aquincum	261
Budapest-Albertfalva auxiliary castellum	265
Campona auxiliary castellum and vicus Campona	269
Limes Road Campona-Matrica.	273
Matrica auxiliary castellum and vicus Matrica	275
Limes road Matrica-Vetus Salina	279
Limes Road Vetus Salina-Intercisa	281
Burgus Vetus Salina 8	283
Intercisa auxiliary castellum and vicus Intercisa	287
Burgus Intercisa 5	291

Százhalombatta-Dunafüred, Matrica segédcsapat tábor és vicus Matrica	274
Ercsi limesút, Matrica-Vetus Salina	278
Rácalmás limesút, Vetus Salina-Intercisa	280
Rácalmás Szesszió, Vetus Salina 8. őrtorony	282
Dunaújváros Öreg-hegy, Intercisa segédcsapat tábor és vicus Intercisa.	286
Kisapostag, Intercisa 5. őrtorony	290
Dunaújváros limesút, Intercisa-Annamatia	294
Kisapostag, Intercisa 6. őrtorony	296
Kisapostag, Intercisa 10. őrtorony	300
Baracs, Annamatia segédcsapat tábor és vicus Annamatia . . .	304
Dunaföldvár limesút, Annamatia Lussonium.	308
Bölcske Duna meder, Annamatia 12. kikötőerőd	310
Bölcske Leányvár, Annamatia 7. őrtorony	314
Bölcske Gabonás, Annamatia 8. őrtorony	318
Paks, Annamatia 9. őrtorony.	322
Dunaszekcső Halena, téglaegető kemencék Lugio.	326
Paks-Dunakömlőd Sánc-hegy, Lussonium segédcsapat tábor és vicus Lussonium.	330
Paks Püspökhalom, Lussonium 3. őrtorony	334
Dunaszentgyörgy, Lussonium 12. őrtorony.	336
Fadd limesút, Lussonium-Alta Ripa	340
Fadd Bodzás-dűlő, Lussonium 9. őrtorony.	342
Szekszárd Mözsi-dűlő, Alta Ripa 2. őrtorony	344
Szekszárd-Őcsény Ördögvetetés limesút, Alta Ripa-Alisca	346
Őcsény, Alisca segédcsapat tábor és vicus	348
Őcsény Soványtelek, Alisca 3. őrtorony	352
Bátaszék Lajvér, Ad Statuas 5. útállomás	356
Báta limesút, Ad Statuas-Lugio	358
Báta, Ad Statuas 2. őrtorony.	360
Báta, Ad Statuas 3. őrtorony.	362
Dunafalva, Contra Florentiam, Lugio 1. kikötőerőd	364
Dunaszekcső Várhegy, Lugio segédcsapat tábor és vicus Lugio, Florentia	368
Kölked Hajlok-part, Altinum segédcsapat tábor Altinum	372

Limes Road Intercisa-Annamatia	295
Burgus Intercisa 6	297
Burgus Intercisa 10	301
Annamatia auxiliary castellum and vicus Annamatia.	305
Limes road Annamatia Lussonium.	309
Burgus Annamatia 12	311
Burgus Annamatia 7	315
Burgus Annamatia 8	319
Burgus Annamatia 9	323
Dunaszekcső Halena tile kilns Lugio	327
Lussonium auxiliary castellum and vicus Lussonium	331
Burgus Lussonium 3	335
Burgus Lussonium 12	337
Limes road Lussonium-Alta Ripa	341
Burgus Lussonium 9	343
Burgus Alta Ripa 2	345
Limes road Alta Ripa-Alisca.	347
Alisca auxiliary castellum and vicus.	349
Burgus Alisca 3	353
Road Station Ad Statuas 5.	357
Limes road Ad Statuas-Lugio	359
Burgus Ad Statuas 2	361
Burgus Ad Statuas 3	363
Burgus Lugio 1, Contra Florentiam	365
Lugio auxiliary castellum and vicus Lugio, Florentia	369
Altinum auxiliary castellum Altinum	373

BEZENYE BÜDÖSKÚTI SZÁNTÓK, GERULATA 4. ŐRTORONY

Győr-Moson-Sopron megye, Bezenye

📍 47.82857, 17.19048

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 100 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.93 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 126 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Bezenye-Büdöskút lelőhelyen található kisméretű római őrtorony a Carnuntum Ad Flexum római út mentén állt. A négyzetes alaprajzú őrtorony külső mérete 6,95x7,2 m volt, falvastagsága 1,45-1,75 m között ingadozott. A sarkain található támpillérek feltehetően az emeleten körbefutó gyilkjárót támasztották alá. A helyszínen legio X Gemina és Atilia Firma bélyeges téglák kerültek elő. Az őrtornyot kettős árok vette körül. A lelőhely jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a római őrtoronyból semmi nem látható.

Kutatástörténet

🕒 ásatás (1961) | Rezső Pusztai: A római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Pusztai 1962: R. Pusztai, Bezenye. *Archaeológiai Értesítő* 89, 1962, 260. *Visy* 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003) 16-17.

🕒 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: A maradványok állapotának az ellenőrzése.

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. *Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs*. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-54.

BURGUS GERULATA 4

Győr-Moson-Sopron county, Bezenye

📍 47.82857, 17.19048

🏰 watchtower

🕒 100 - 200 CE

📏 Area: 0.93 ha Elevation: 126 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The small Roman watchtower in the vicinity of Bezenye lay on the road connecting Carnuntum and Ad Flexum. The external dimensions of the square-shaped tower were 6.95x7.2 m and its wall thickness ranged between 1.45-1.75 m. The buttresses on the corners of the tower must have served as support for a wooden chemin de ronde on the second floor of the building. Stamped tiles of the legio X Gemina and Atilia Firma were found at the site. The tower was surrounded by a rectangular double ditch.

The site lies in a field under agricultural cultivation. Nothing of the Roman watchtower can be seen on site.

Research History

- 🔍 excavation (1961) | Rezső Pusztai: Verification of the existence of the Roman watchtower
 - ▶ Pusztai 1962: R. Pusztai, Bezenye. *Archaeológiai Értesítő* 89, 1962, 260. Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003) 16-17.
- 📷 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: To check the state of the remains
 - ▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. *Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs*. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-54.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

őrtorony alapfalai és árcai
i.sz. 100 - 200

Együtteshez tartozás:
Az alapfalak és az árkok a Bezenye Büdöskúti-dűlőben talált őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Foundation walls and ditches of the watchtower

⌚ 100 - 200 CE

Belonging to Complex:

The foundation walls and the ditches belonged to the so-called Burgus Gerulata 4.

HU

Austria

LÉBÉNY-MOSONSZENTMIKLÓS, BARÁTFÖLD PUSZTA, QUADRATA SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | QUADRATA

Győr-Moson-Sopron megye, Lébény

© 47.77748, 17.41643

🏰 segédcsapat tábor és vicus

🕒 i.sz. 100 - 450

📏 A lelőhely kiterjedése: 11.58 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 116 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Quadrata castellumának nagyobb részét erdő borítja, északi része pedig mezőgazdasági művelés alatt áll. A Kr.u. II. sz. elején épített fa-föld konstrukciójú erőd a markomann háborúk alatt pusztult el. Ezt a II. sz. végén kőből épült erőd váltotta fel. A lekerekített sarkú négyszögletes erőd 115x113 m nagyságú volt, és egy árok vette körbe. A III. sz. első felében újjáépítették, majd a Constantinus-korban legyező alakú saroktoronyokkal építették át. A segédcsapattábor-tól délre helyezkedett el a katonai vicus.

Építési periódus

i.sz. 100 - 180 🏹 I. fa periódus | Quadrata első, fa-föld-konstrukciójú táborának oldalai 105 m hosszúak voltak. A tábor falaiból két sor cölöplyuk maradt. Árok vette körül.

i.sz. 180 - 210 🏹 II. kő periódus | Az 1. kőtábor 115.5x113 m nagy volt, és egy 4.5 m széles árok vette körül. Mind a négy kaputornyos fából épült. Az 1.43 m vastag falakat 4.5 m vastag sánc erősítette meg.

i.sz. 210 - 300 🏹 III. kő periódus | A kaputornyokat kőbe építették át, és félköríves saroktoronyokat építettek.

i.sz. 300 - 435 🏹 IV. kő periódus | Legyező alakú saroktoronyok váltották fel a korábbi köríves saroktoronyokat I. Constantinus császár uralkodása alatt.

18

QUADRATA AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | QUADRATA

Győr-Moson-Sopron county, Lébény

© 47.77748, 17.41643

 auxiliary castellum and vicus

 100 - 450 CE

 Area: 11.58 ha Elevation: 116 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The larger part of the castellum of Quadrata lies under a forest, the northern part lies in a field under agricultural cultivation. The first earth and timber fort built in the early 2nd century was destroyed during the Marcomannic Wars. It was replaced by a stone fortress at the end of the 2nd century. The rectangular fortress with rounded corners measured about 115x113 m and was surrounded by a single fossa. It was rebuilt in the first half of the 3rd century and again during the reign of Constantine I, this time with fan-shaped corner towers. The vicus lay south of the auxiliary castellum.

Construction Phases

100 - 180 CE Timber phase I | The sides of the first earth and timber fort at Quadrata measured 105 m. It had a fossa and a double row of posts.

180 - 210 CE Stone phase II | The size of the first stone fort was 115.5x113 m and was surrounded by a 4.5 wide ditch. All four gate towers were built of timber. The 1.43 m thick walls of the fort were reinforced with a 4.5 m thick rampart.

210 - 300 CE Stone phase III | The gate towers were rebuilt in stone and semicircular corner towers were added.

300 - 435 CE Stone phase IV | The corner towers were rebuilt in fan-shape during the reign of Constantine I.

HU

Hadtörténet

i.sz. 118 - 200 ✂ cohors IIII Voluntariorum Civium Romanorum 📄 felirat
✂ cohors II Alpinorum Equitata (?)
i.sz. 300 - 400 ✂ equites Mauri 📄 Notitia Dignitatum

Kutatástörténet

📄 tervásatás (1964-1974) | Dénes Gabler: A segédcsoporttábor méretének, alakjának és építési periódusainak a meghatározása

▶ Gabler 1966: D. Gabler, Előzetes jelentés a barátföldpusztai tábor 1964-1965. évi ásatásáról. Arrabona 8, 1966, 67-98. Gabler 1977: D. Gabler, A dunai limes I-II. századi történetének néhány kérdése. Archaeológiai Értesítő 104, 1977, 145-175. Gabler 2003: D. Gabler, Quadrata castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 65-67. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 20.

📄 terepbejárás és légifotó (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: A lelőhely állapotának az ellenőrzése.

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 55-56.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

segédcsoport tábor falai és északi saroktornya

⌘ i.sz. 200 - 300

Együtteshez tartozás:

A falak és a saroktorony a Quadrata segédcsoport tábor 2. kőperiódusához tartozott.

Military Forces

118 - 200 CE ⚔ cohorts IIII Voluntariorum Civium Romanorum 📄 inscriptions

⚔ cohorts II Alpinorum Equitata (?)

300 - 400 CE ⚔ equites Mauri 📄 Notitia Dignitatum

Research History

📄 planned excavation (1964-1974) | Dénes Gabler: To determine the size, shape and construction phases of the auxiliary castellum

▶ Gabler 1966: D. Gabler, Előzetes jelentés a barát földpusztai tábor 1964-1965. évi ásatásáról. Arrabona 8, 1966, 67-98. Gabler 1977: D. Gabler, A dunai limes I-II. századi történetének néhány kérdése. Archaeológiai Értesítő 104, 1977, 145-175. Gabler 2003: D. Gabler, Quadrata castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 65-67. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 20.

📄 field walks and aerial photography (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: To check the state of the site.

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 55-56.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

surrounding walls and northern corner tower of the auxiliary castellum

🕒 200 - 300 CE

Belonging to Complex:

The walls and corner tower belonged to Stone phase II of the Quadrata auxiliary castellum

ÖTTEVÉNY LIMESÚT, QUADRATA-ARRABONA

Győr-Moson-Sopron megye, Öttevény

📍 47.77106, 17.42524

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 500

📏 A lelőhely kiterjedése: 2.86 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 114 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

A Quadrata és Arrabona közötti limesút nagyrészt a modern út alatt fut, de Öttevény és Abda közelében modern úttól északkeletre. Öttevény mellett a limesút egy kb. 1,6 km hosszú, 10 m széles, Abda mellett pedig egy 1,4 km hosszú szakasza látható a légifotókon.

Kutatástörténet

📍 terepbejárás (1937) | Elemér Lovas: A Quadrata és Arrabona közötti limesút vonalának megállapítása.

▶ Lovas 1937: E. Lovas, Pannonia római úthálózata Győr környékén. Pannonhalmi Szemle 12, 1937, 275-304.

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: A Quadrata és Arrabona közötti limesút vonalának megállapítása

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 58.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD QUADRATA-ARRABONA

Győr-Moson-Sopron county, Öttevény

📍 47.77106, 17.42524

🏰 limes road

🕒 50 - 500 CE

📏 Area: 2.86 ha Elevation: 114 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

Most of the limes road between Quadrata and Arrabona runs under the modern road, but in the vicinity of Öttevény and Abda the Roman road runs northeast of the modern road. An about 10 m wide and 1.6 km long segment of the Roman limes road can be seen on aerial photographs near Öttevény and another 1.4 km long segment near Abda.

Research History

📍 field walks (1937) | Elemér Lovas: To determine the line of the Roman limes road between Quadrata and Arrabona.

▶ Lovas 1937: E. Lovas, Pannonia római úthálózata Győr környékén. Pannonhalmi Szemle 12, 1937, 275-304.

📍 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: To determine the line of the limes road between Quadrata and Arrabona

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 58.

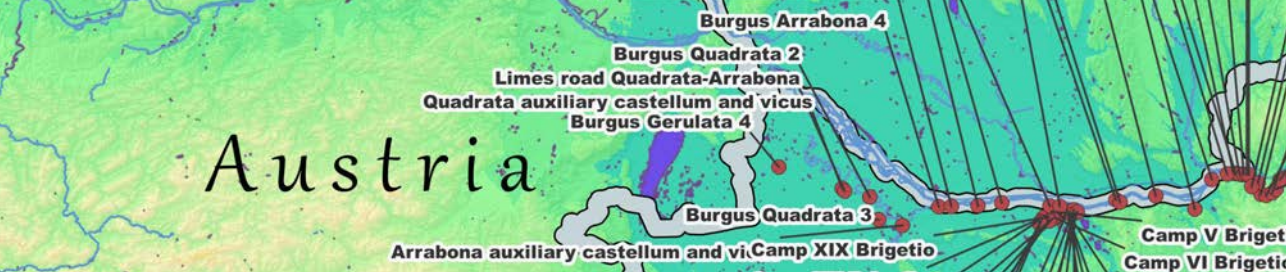
CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

ENGLISH

KUNSZIGET TORONYVÁRI-DŰLŐ, QUADRATA 2. KIKÖTŐERŐD

Győr-Moson-Sopron megye, Kunsziget

© 47.75674, 17.51533

🏰 kikötőerőd

🕒 i.sz. 300 - 450

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.06 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 115 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

nondestruktív lelőhelykutatási módszerekkel azonosított objektumok, vízalatti régészet

további információk

Kunsziget római hídfőállása egy valószínűleg kb. 40x70 m nagyságú, ún. Verőce-típusú erőd lehetett. Nyugati falának egyes részei ma is láthatók a Mosoni-Duna partján és a vízben.

Kutatástörténet

📄 vízalatti régészet (1993) | Géza Szabó: A római őrtorony létezésének az igazolása.

▶ Szabó 1996: G. Szabó, Víz alatti régészeti adatok a Pannonia-Barbaricum határvonal IV. századi védelmének kérdéseire. TISICUM, A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumok Évkönyve 9,1996, 77-102. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 20.

📄 vízalatti régészet (2002-2011) | Attila J. Tóth: A római hídfőállás méretének és keltezésének a megállapítása

▶ Tóth 2011: A. J. Tóth, A ripa Pannonica víz alatti régészeti emlékei. Underwater archaeological remains of the ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 139-145. Tóth 2003: A. J. Tóth, Kunsziget, Toronyvári-dűlő. In: J. Kisfaludi (ed.), Régészeti Kutatások Magyarországon 2002 (Budapest 2003) 231-232. Tóth 2005: A. J. Tóth, Kunsziget, Toronyvári-dűlő. In: J. Kisfaludi (ed.), Régészeti Kutatások Magyarországon 2004 (Budapest 2005) 241-242. Tóth 2005: A. J. Tóth, A kunszigeti Tündérvár rejtélye. Műemlékvédelem 49, 2005, 34-41.

BURGUS QUADRATA 2

Győr-Moson-Sopron county, Kunsziget

📍 47.75674, 17.51533

🏰 watchtower and bridgehead

🕒 300 - 450 CE

🌿 Area: 0.06 ha Elevation: 115 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

archaeological remains above surface until today

State of Research

structures confirmed by non-invasive prospection surveys, underwater archaeology

Further Information

The bridgehead at Kunsziget was probably a Verőce-type fortress about 40x70 m large. Parts of its western wall is still visible in the water, on the shores of the Moson-Danube.

Research History

📍 underwater archaeology (1993) | Géza Szabó: To verify the existence of the Roman bridgehead.

▶ Szabó 1996: G. Szabó, Víz alatti régészeti adatok a Pannonia-Barbaricum határvonal IV. századi védelmének kérdéseire. TISICUM, A Jász-Nagykun-Solnok Megyei Múzeumok Évkönyve 9,1996, 77-102. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 20.

📍 underwater archaeology (2002-2011) | Attila J. Tóth: To determine the size and date of the Roman bridge-head

▶ Tóth 2011: A. J. Tóth, A ripa Pannonica víz alatti régészeti emlékei. Underwater archaeological remains of the ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 139-145. Tóth 2003: A. J. Tóth, Kunsziget, Toronyvári-dűlő. In: J. Kisfaludi (ed.), Régészeti Kutatások Magyarországon 2002 (Budapest 2003) 231-232. Tóth 2005: A. J. Tóth, Kunsziget, Toronyvári-dűlő. In: J. Kisfaludi (ed.), Régészeti Kutatások Magyarországon 2004 (Budapest 2005) 241-242. Tóth 2005: A. J. Tóth, A kunszigeti Tündérvár rejtélye. Műemlékvédelem 49, 2005, 34-41.

HU

ENGLISH

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

A kikötőerőd falai

⌚ i.sz. 300 - 450

Együtteshez tartozás:

A falmaradványok a Kunsziget Toronyvári-dűlő kikötőerődhöz tartoznak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

walls of the bridgehead

⌚ 300 - 450 CE

Belonging to Complex:

The walls belong to the so-called Burgus Quadrata 2 bridgehead.

ABDA KÖZÉP-GYEP, QUADRATA 3. ŐRTORONY ÉS LIMESÚT

Győr-Moson-Sopron megye, Abda

© 47.70258, 17.5471

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 0 - 500

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.61 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 115 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Quadrata 3. őrtornya Abda Középgyep lelőhelyen található. Egy 1961-ben készült légifotón egy 25x25 m-es világos foltként jelentkezett. Visy Zsolt és Szőnyi Eszter 1984-ben egy terepbejárás során római kori kerámiatöredékeket, követ, téglát és habarcsot találtak a lelőhelyen.

Kutatástörténet

📍 terepbejárás (1984) | Zsolt Visy, Eszter Szőnyi, Máté Szabó, Róbert Lóki: A római őrtorony létezésének az igazolása

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary, 21. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 57-58.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS QUADRATA 3

Győr-Moson-Sopron county, Abda

© 47.70258, 17.5471

 watchtower

 0 - 500 CE

 Area: 0.61 ha Elevation: 115 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Burgus Quadrata 3 Roman watchtower was located in the vicinity of Abda. It appeared as a light spot of 25x25 m on an aerial photograph taken in 1961. The field walks of Zsolt Visy and Eszter Szőnyi in 1984 produced Roman pottery shards, stone, bricks and mortar.

Research History

 field walks (1984) | Zsolt Visy, Eszter SZőnyi, Máté Szabó, Róbert Lóki: To verify the existence of the Roman watchtower.

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary, 21. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 57-58.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

GYŐR KÁPTALANDOMB, ARRABONA SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | ARRABONA

Győr-Moson-Sopron megye, Győr

© 47.68878, 17.63162

🏰 segédcsoport tábor és vicus

🕒 i.sz. 0 - 450

📏 A lelőhely kiterjedése: 24.31 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Arrabona auxiliáris castelluma Győr belvárosa alatt fekszik, ezért információink kifelületű megelőző feltárásokból származnak. Az első fa-föld konstrukciójú tábor már a Kr.u. I. sz. első felében megépülhetett, melyet a II. sz. elején kőbe építettek át. A négyszögletes, U-alakú oldal-tornyokkal rendelkező erőd kb. 150x230 m nagyságú volt, és a IV. sz. elejéig használta egy ala milliaria. A késő római időkben egy kisebb, kb. 170x150 m méretű erődöt építettek a castellum belsejébe. Az ala milliaria castellum déli falának közelében két épület részlete és az út egy szakasza ismert. A castellumból származó leletek a Rómer Flóris Múzeumban ill. a Várkazamatá lapidáriumban láthatók.

Építési periódus

i.sz. 20 - 100 🏹 I. fa periódus | A fa-föld tábor védőfalai és árcai nem ismertek. Csak a barakok egy kis részlete került eddig feltárára.

i.sz. 100 - 300 🏹 II. kő periódus | A négyszögletes kőtábor kerek saroktornyokkal és U-alakú oldal-tornyokkal rendelkezett. Az alapterülete 230x150 m körül lehetett.

i.sz. 300 - 450 🏹 III. kőperiódus | A késő római erőd valamivel kisebb volt az elődjénél, kb. 150x170 m nagy.

ARRABONA AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | ARRABONA

Győr-Moson-Sopron county, Győr

© 47.68878, 17.63162

auxiliary castellum and vicus

0 - 450 CE

Area: 24.31 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

As the area of the Roman auxiliary castellum lies under the inner-city of present-day Győr, our knowledge is only based on small-scale rescue excavations. The first earth and timber fortress was already built in the first half of the 1st century AD, which was followed by a stone fortress built in the beginning of the 2nd century. It measured about 150x230 m, and was in use until the beginning of the 4th century. The rectangular fortress had U-shaped side towers. In the late Roman times a 170x150 m large fortress was built inside the earlier castellum. Beside the surrounding walls of the ala milliaria castellum, parts of two stone buildings and the segment of a road are known near the southern wall of the fortress.

Finds from the castellum can be seen in the Flóris Rómer Museum and in the lapidarium in the so-called Várkazamata.

Construction Phases

20 - 100 CE Timber phase I | Only a small segment of barracks has been unearthed from the early earth and timber construction. Its defences are unknown.

100 - 300 CE Stone phase II | The rectangular stone fortress had circular corner towers and U-shaped side towers. It measured about 230x150 m.

300 - 450 CE Stone phase III | The late Roman fort was smaller than its predecessor, about 150x170 m large.

HU

ENGLISH

Hadtörténet

i.sz. 25 - 40 ala Pannoniorum felirat

i.sz. 70 - 92 ala I Augusta Ituraeorum Sagittaria felirat

i.sz. 92 - 106 ala I Hispanorum Arvacorum felirat

i.sz. 106 - 300 ala I Ulpia Contariorum Milliaria Civium Romanorum felirat

Kutatástörténet

 ásatás (1974-1982) | Péter Tomka, Eszter Szőnyi: A castellum topográfiájának és építési periódusainak a megállapítása

▶ Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 21. Szőnyi 2003: E. Szőnyi, Arrabona castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 68-69.

 ásatás (2009-2010) | Szilvia Bíró: A castellum topográfiájának és építési periódusainak a megállapítása

▶ Bíró 2020: Sz. Bíró, Kronológiai és topográfiai megfigyelések Arrabona táborában és vicusában. In: G. Nemes (ed.), TOMKA 80. Ünnepi tanulmányok Tomka Péter köszöntésére (Győr 2020) 73-86. Bíró 2009: Sz. Bíró, Neue Angaben zum Vicus von Arrabona. In: Sz. Bíró (ed.), EX OFFICINA... Studia in honorem Dénes Gabler (Győr 2009) 49-62.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum
romer.hu/

A tábor déli fala és egy oldaltorony

 i.sz. 100 - 300

Együtteshez tartozás:

A fal és az oldaltorony a tábor déli részéhez tartoztak.

Két kőépület részletei

 i.sz. 100 - 300

Együtteshez tartozás:

A kőépületek a castellumhoz tartoztak.

Military Forces

25 - 40 CE ⚔ ala Pannoniorum 🏛 inscriptions

70 - 92 CE ⚔ ala I Augusta Ituraeorum Sagittaria 🏛 inscriptions

92 - 106 CE ⚔ ala I Hispanorum Arvacorum 🏛 inscriptions

106 - 300 CE ⚔ ala I Ulpia Contariorum Milliarum Civium Romanorum 🏛 inscriptions

Research History

🏛 excavations (1974-1982) | Péter Tomka, Eszter Szőnyi: To determine the topography and construction phases of the castellum.

▶ Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 21. Szőnyi 2003: E. Szőnyi, Arrabona castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 68-69.

🏛 excavations (2009-2010) | Szilvia Bíró: To determine the topography and construction phases of the castellum

▶ Bíró 2020: Sz. Bíró, Kronológiai és topográfiai megfigyelések Arrabona táborában és vicusában. In: G. Nemes (ed.), TOMKA 80. Ünnepi tanulmányok Tomka Péter köszöntésére (Győr 2020) 73-86. Bíró 2009: Sz. Bíró, Neue Angaben zum Vicus von Arrabona. In: Sz. Bíró (ed.), EX OFFICINA... Studia in honorem Dénes Gabler (Győr 2009) 49-62.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Flóris Rómer Museum of Arts and History

romer.hu/

southern surrounding wall and side tower

🕒 100 - 300 CE

Belonging to Complex:

The surrounding walls and the tower belonged to the southern part of the castellum.

parts of two stone buildings

🕒 100 - 300 CE

Belonging to Complex:

The stone buildings belonged to the castellum.

GYŐRSZENTIVÁN KÁROLYHÁZA / VÉNEKI-CSÁRDA, ARRABONA 4. ŐRTORONY

Győr-Moson-Sopron megye, Győrszentiván

© 47.73364, 17.7611

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 0 - 500

📏 A lelőhely kiterjedése: 1.1 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 116 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

Arrabona 4. őrtornya Győrszentiván-Véneki-csárda lelőhelyen található. A kb. 25x25 m-es, négyzetes alakú őrtornyot rombusz alakú árok vette körül. A lelőhelyen végzett terepbejárások tegula, imbrex és kő töredékekkel szolgáltak, köztük egy legio XIII Gemina bélyeges téglával. Az őrtornyot jelenleg gyümölcsfaültetvény borítja.

Kutatástörténet

📍 terepbejárás (1985) | Zsolt Visy: A római hídfőállás létezésének az igazolása

► Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 23. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 59.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS ARRABONA 4

Győr-Moson-Sopron county, Gyórszentiván

📍 47.73364, 17.7611

HU

🏰 watchtower

🕒 0 - 500 CE

📏 Area: 1.1 ha Elevation: 116 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The Burgus Arrabona 4 watchtower located at Gyórszentiván is visible on aerial photographs. It measured about 25 meters square and was encircled by a rhomboidal ditch. Field walks at the site produced tegulae and imbrices, as well as quarry-stone. A stamped tile of the legio XIII Gemina was collected here. The site lies under an orchard.

Research History

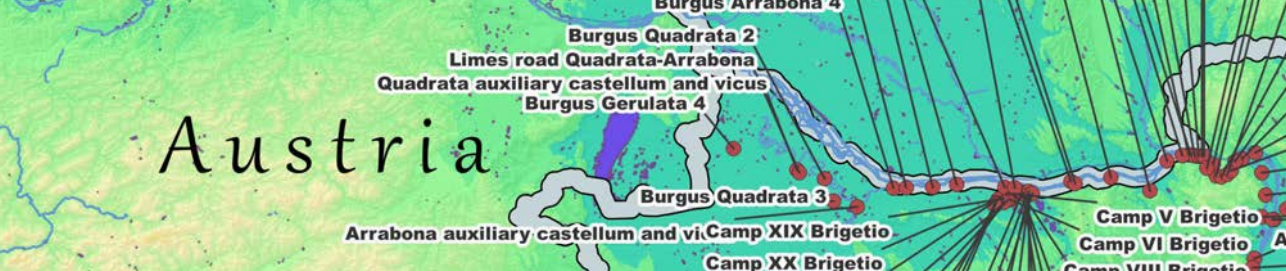
🗺️ field walks (1985) | Zsolt Visy: To verify the existence of the Roman watchtower.

► Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 23. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 59.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

GÖNYŰ NAGY-SÁROS-DŰLŐ, ARRABONA 11. ÚTÁLLOMÁS

Győr-Moson-Sopron megye, Gönyű

© 47.73444, 17.80639

🏛️ útállomás

🕒 i.sz. 100 - 300

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.55 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 116 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Gönyűn található római útállomás a limesút Arrabona és Ad Statuas közé eső szakasza mentén állt. Az útállomás épülete körüli 40x40 m nagyságú területet árok vette körül, melyet az esővíz elvezetésére használhattak. Maga az épület 17x21 m nagyságú volt. Az útállomás kapuja mellett mindkét oldalon 2-2 helyiség állt, mögötte egy U-alakú porticus vette körül a belső udvart. A mutatio épületének közelében három kutat találtak. A számtalan bélyeges téglalapján az útállomás építésében részt vehetett a legio I Adiutrix.

Kutatástörténet

📍 ásatás (2007) | Szilvia Bíró: A római útállomás teljes területének a feltárása

► Bíró 2013: Sz. Bíró, Római kori útállomás Gönyűn. Ókor 12, 2013, 101-104. Bíró / Molnár 2009: Sz. Bíró / A. Molnár (eds.), Fogadó a határon. Római kori útállomás Gönyűn. Kiállításvezető (Győr 2009). Bíró 2017: Sz. Bíró, A Roman road station on the Pannonian limes. In: N. Hodgson / P. Bidwell / J. Schachtmann, Roman Frontier Studies 2009. Proceedings of the XXI International Congress of Roman Frontier Studies held at Newcastle upon Tyne in August 2009. Archaeopress Roman Archaeology 25 (Oxford 2017) 180-185.

ROAD STATION ARRABONA 11

Győr-Moson-Sopron county, Gönyű

© 47.73444, 17.80639

 mutatio

 100 - 300 CE

 Area: 0.55 ha Elevation: 116 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

fully excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The Roman road station near Gönyű was located along the limes road between Arrabona and Ad Statuas. The mutatio was surrounded by a ditch of 40x40 m, which was mainly used for draining the rain water away. The building itself was about 17x21 m large. The front of the building had 2 rooms on either side of the gate, and in the back a U-shaped portico surrounded the courtyard in the middle. Three wells were found outside the road station. The legio I Adiatrix took part in the building of the mutatio, based on the numerous tile stamps of the legion.

Research History

 excavation (2007) | Szilvia Bíró: To uncover the whole of the Roman road station.

► Bíró 2013: Sz. Bíró, Római kori útállomás Gönyűn. Ókor 12, 2013, 101-104. Bíró / Molnár 2009: Sz. Bíró / A. Molnár (eds.), Fogadó a határon. Római kori útállomás Gönyűn. Kiállításvezető (Győr 2009). Bíró 2017: Sz. Bíró, A Roman road station on the Pannonian limes. In: N. Hodgson / P. Bidwell / J. Schachtmann, Roman Frontier Studies 2009. Proceedings of the XXI International Congress of Roman Frontier Studies held at Newcastle upon Tyne in August 2009. Archaeopress Roman Archaeology 25 (Oxford 2017) 180-185.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

Az épületet körülvevő árok és az alapfalak egy része.

⌚ i.sz. 100 - 300

Együtteshez tartozás:

Az alapfalak és az árok a gönyűi útállomáshoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

The surrounding ditch and parts of the foundation walls.

⌚ 100 - 300 CE

Belonging to Complex:

The walls and the surrounding ditch belonged to the road station at Gönyü.

HU

ÁCS VASPUSZTA, AD STATUAS SEGÉDCSAPAT TÁBOR | AD STATUAS

Komárom-Esztergom megye, Ács

© 47.73596, 17.90098

 segédcsapat tábor

 i.sz. 100 - 450

 A lelőhely kiterjedése: 3.81 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Az első fa-föld konstrukciójú tábor Ács-Vaspuszta a Kr.u. II. sz. elején épülhetett, de pontos helye nem ismert. A második fa-föld tábort a Dunától kissé távolabb építették fel, és 170-178 között a markomann háborúk pusztításainak áldozata lett. 178 után épült fel az első kő tábor a területen, mely 106x112 m nagyságú lehetett, de északi részét elmosta a Duna. Kiugró kapu- és beugró oldaltornyokkal, valamint széles védőárokkal rendelkezett. A Constantinus-korban legyező alakú saroktornyokkal építették újjá, egyúttal befalazták porta principalis dextráját és sinistráját. A 355-356-os kvád támadás után az erődöt még egyszer újjáépítették a Valentinianus-korban. Az erőd az V. sz. első feléig állt használatban.

AD STATUAS AUXILIARY CASTELLUM | AD STATUAS

Komárom-Esztergom county, Ács

© 47.73596, 17.90098

 auxiliary castellum

 100 - 450 CE

 Area: 3.81 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The first earth and timber fort at Ács-Vaspuszta must have been built at the beginning of the 2nd century AD, but its exact location is unknown. The second earth and timber fort was built a little further away from the Danube, and was destructed between 170-178. The first stone built after 178 measured about 106x112m, but its northern part is washed away by the river. It had projecting gate towers, side towers attached to the inside of the walls and a wide fossa. The fortress was rebuilt with fan-shaped corner towers during the Constantinian dynasty, and its porta principalis dextra and sinistra were blocked up at the same time. After an incursion of the Quadi in 355/356 the fortress was reconstructed one more time during the Valentinian dynasty. It was used until the first half of the 5th century. The site now lies under a forested area on the shore of the Danube.

HU

ENGLISH

Építési periódus

- i.sz. 100 - 130 ✂ I. fa periódus | Az első fa-föld tábor pontos helye és mérete ismeretlen.
i.sz. 130 - 178 ✂ II. fa periódus | A második fa-föld tábor Hadrianus uralkodása alatt épült. A hozzá tartozó cölöplyukakat a kő erődítés alatt találták meg.
i.sz. 180 - 300 ✂ III. kőperiódus | Az első kő tábor a markomann háborúk után épült. A téglalap alakú erőd lekerékített sarkokkal, előreugró kaputornyokkal, befelé néző oldaltornyokkal és egy széles árokkal rendelkezett.
i.sz. 300 - 355 ✂ IV. kő periódus | Az erődöt legyező alakú saroktornyokkal építették újjá, és két kapuját elfalazták.
i.sz. 360 - 450 ✂ V. kő periódus | Az erődöt a Valentinianus-korban újjáépítették, de csak apró változtatásokkal.

Hadtörténet

- i.sz. 97 - 101 ✂ cohors I Hispanorum 🏹 felirat
i.sz. 101 - 118 ✂ cohors IIII Voluntariorum Civium Romanorum 🏹 felirat
i.sz. 118 - 250 ✂ cohors I Thracum Equitata Civium Romanorum 🏹 felirat
i.sz. 370 - 435 ✂ gens Marcomannorum (?)

Kutatástörténet

🏹 ásítás (1966-1972) | Dénes Gabler: A castellum méretének, alakjának és építési periódusainak a megállapítása

► Gabler 1989: D. Gabler, The Roman fort at Ács-Vaspuszta (Hungary) on the Danubian limes. BAR Int Ser 531 (Oxford 1989). Gabler 2003: D. Gabler, Ad Statuas castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 70-72. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 25.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

Construction Phases

100 - 130 CE 🛠️ Timber phase I | The exact location and size of the first earth and timber fort is unknown.

130 - 178 CE 🛠️ Timber phase II | The second earth and timber fort was built during the reign of Hadrian. Its remains in the form of postholes were found under the stone fortress.

180 - 300 CE 🛠️ Stone phase III | The first stone fortress was built after the Marcomannic Wars. The rectangular fortress had rounded corners, a wide fossa, projecting gate towers and side towers on the inside of the walls.

300 - 355 CE 🛠️ Stone phase IV | The fortress was rebuilt with fan-shaped corner towers, and two of its gates were walled up.

360 - 450 CE 🛠️ Stone phase V | The fortress was rebuilt once more during the Valentinian dynasty. Only minor changes were made.

Military Forces

97 - 101 CE 🗡️ cohors I Hispanorum 📄 inscription

101 - 118 CE 🗡️ cohors IIII Voluntariorum Civium Romanorum 📄 inscription

118 - 250 CE 🗡️ cohors I Thracum Equitata Civium Romanorum 📄 inscription

370 - 435 CE 🗡️ gens Marcomannorum (?)

Research History

🔍 excavation (1966-1972) | Dénes Gabler: To determine the size, shape and construction phases of the castellum

▶ Gabler 1989: D. Gabler, The Roman fort at Ács-Vaspuszta (Hungary) on the Danubian limes. BAR Int Ser 531 (Oxford 1989). Gabler 2003: D. Gabler, Ad Statuas castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 70-72. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 25.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

A tábor fala három kapuval (keleti, nyugati, déli) és két saroktoronnyal (délkeleti és délnyugati)

⌚ i.sz. 180 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak, kaputornyok és a saroktoronyok a tábor védműveihez tartoztak.

a principia falai

⌚ i.sz. 180 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak a castellum principijához tartoztak.

árkok

⌚ i.sz. 180 - 435

Együtteshez tartozás:

Az árkok a tábor védműveihez tartoztak.

The surrounding walls with three gates (eastern, western, southern) and two corner towers (southeastern and southwestern)

⌚ 180 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls, gate towers and corner towers belong to the defence system of the fortress.

walls of the principia

⌚ 180 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the principia of the castellum

fossae

⌚ 180 - 435 CE

Belonging to Complex:

The fossae belonged to the defence system of the fortress.

HU

ÁCS BUM-BUM-KÚT, AD MURES SEGÉDCSAPAT TÁBOR | AD MURES

Komárom-Esztergom megye, Ács

© 47.74278, 17.98648

 segédcsapat tábor

 i.sz. 100 - 450

 A lelőhely kiterjedése: 4.57 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 122 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Ad Mures castellumát Barkóczi László azonosította 1946-ban. Meglévő része 130x175 m nagyságú, északi részét a Duna elmosta. A területen az első erődöt Hadrianus császár uralkodása alatt építette a legio XIII Gemina, legio XIV Gemina és a legio XV Apollinaris vexillatiója. A négyszögletes erőd kerek saroktoronyokkal rendelkezett, de a IV. században legyező alakú saroktoronyokkal építették újjá. A lelőhelyet jelenleg szőlő borítja.

Építési periódus

i.sz. 100 - 300 I. kő periódus | Az első kő tábor négyszögletes, lekerekített sarkú erőd volt.
i.sz. 300 - 400 II. kő periódus | Az erődöt legyező alakú saroktoronyokkal építették újjá a IV. században.

Hadtörténet

 a legio I Adiutrix vexillatiója

AD MURES AUXILIARY CASTELLUM | AD MURES

Komárom-Esztergom county, Ács

© 47.74278, 17.98648

 auxiliary castellum

 100 - 450 CE

 Area: 4.57 ha Elevation: 122 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The castellum Ad Mures was identified by László Barkóczi in 1946. Its existing part is about 130x175 m, but its northern part was washed away by the Danube. The first fortress was built during the reign of Hadrian by the vexillations of the legio XIII Gemina, legio XIV Gemina and the legio XV Apollinaris. The rectangular fortress had rounded corners. The castellum was rebuilt with fan-shaped corner towers during the 4th century. The site now lies under a vineyard.

Construction Phases

100 - 300 CE Stone phase I | The first stone fortress was rectangular with rounded corners.
300 - 400 CE Stone phase II | The fortress was rebuilt with fan-shaped corner towers during the 4th century.

Military Forces

 detachment of the legio I Adiutrix

Kutatástörténet

- ☞ ásatás (1966-1972) | Dénes Gabler: A castellum méretének, alakjának a megállapítása
 - ▶ Gabler 1976: D. Gabler, Ad Mures, Ács-Bumbumkút. In: J. Fitz (ed.), Der römische Limes in Ungarn (Székesfehérvár 1976) 29. Petényi 2003: S. Petényi, Ad Mures castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 72-74. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 28-29.
- ☞ ásatás (1989) | Sándor Petényi: A castellum belső elrendezésének a megállapítása
 - ▶ Petényi 2003: S. Petényi, Ad Mures castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 72-74. Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 28-29.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

A délkeleti saroktorony falai

⌚ i.sz. 100 - 435

Research History

- ☞ excavation (1966-1972) | Dénes Gabler: To determine the shape and size of the castellum
 - ▶ Gabler 1976: D. Gabler, Ad Mures, Ács-Bumbumkút. In: J. Fitz (ed.), Der römische Limes in Ungarn (Székesfehérvár 1976) 29. Petényi 2003: S. Petényi, Ad Mures castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 72-74. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 28-29.
- ☞ excavation (1989) | Sándor Petényi: To determine the internal structure of the castellum.
 - ▶ Petényi 2003: S. Petényi, Ad Mures castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 72-74. Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 28-29.

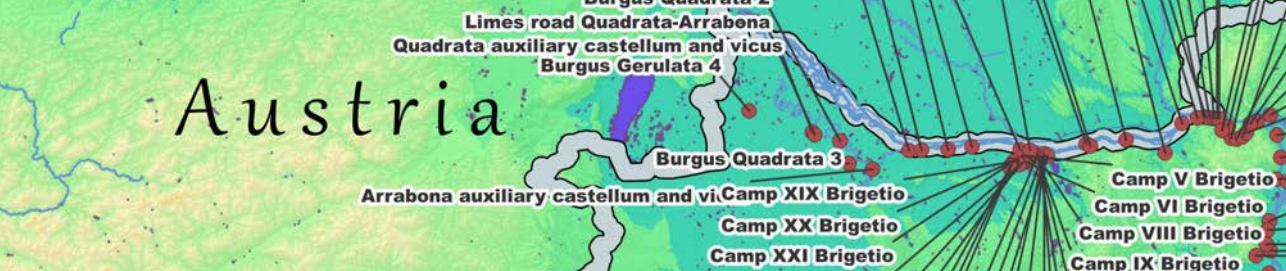
CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

The walls of the southeastern corner of the castellum

⌚ 100 - 435 CE

KOMÁROM/SZŐNY, BRIGETIO POLGÁRVÁROS | BRIGETIO

Komárom-Esztergom megye, Komárom

© 47.73564, 18.15825

🏰 polgárváros

🕒 i.sz. 50 - 300

📏 A lelőhely kiterjedése: 34.40 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 111 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio polgárvárosa Komárom/Szőny alatt fekszik, és egykori központjában nagyobb terület került feltárássra az ún. Komárom/Szőny-Vásártér lelőhelyen. A 25 évig tartó régészeti kutatás során a limesút mellett álló hosszúházak sora, valamint több műhely, pékség, üvegműhely és fémfeldolgozó műhelyek kerültek napvilágra. A polgárváros a Kr.u. II. sz. elején jöhetett létre, és a III. sz. harmadik harmadáig létezhetett, virágkorát a Severus-korban élte. Valószínűleg városfal vette körül, és délnyugati sarkában amphitheatrum állt. A lakóházak kőalapozású vályogtéglá fallal, padlófűtéssel épültek, és falaitat gazdag falfestmények díszítették. Az ásatás során előkerült falfestmények és fontosabb leletek a Komáromi Klapka György Múzeum kiállításán láthatók.

Építési periódus

i.sz. 100 - 130 🏗️ I. fa periódus | Az első periódus épületei fából készülhettek a legalsó rétegben talált cölöplyukak és gerendalenyomatok tanúsága szerint.

i.sz. 130 - 160 🏗️ II. Fa-föld periódus

i.sz. 170 - 270 🏗️ III. periódus | A 3. periódus épületei kőalapozású, vályogtéglá felmenő falú épületek voltak.

BRIGETIO MUNICIPIUM | BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Komárom

📍 47.73564, 18.15825

🏛️ municipium

🕒 50 - 300 CE

📏 Area: 34.40 ha Elevation: 111 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The municipium of Brigetio lay under present-day Komárom/Szöny. Excavations were conducted in the central part of the Roman town, at Komárom/Szöny-Vásártér. The 25 years of research unearthed a row of strip-houses along the limes road and several workshops, such as a bakery, glass manufacturing workshop and metal workshops. The town existed from the early 2nd century to the second half of the 3rd century with a heyday during the Severan dynasty. It was probably surrounded by city walls and an amphitheatre stood just outside the southwestern corner of the wall. The houses were built of adobe bricks on stone foundations, with hypocaust heating systems and richly painted walls.

Nothing can be seen at the site, but the wall paintings and find material are on display in the György Klapka Museum.

Construction Phases

100 - 130 CE 🏗️ Timber phase I | The first houses on the site must have been built of timber, based on the postholes and beam impressions found in the lowest layers.

130 - 160 CE 🏗️ Earth and timber phase II

170 - 270 CE 🏗️ Phase III | The buildings of the third construction period were built of adobe bricks with stone foundations.

HU

Kutatástörténet

Ásatás (1992-2016) | László Borhy, Emese Számadó: A municipium szerkezetének és építési periódusainak a megállapítása

► Borhy / Számadó 2003: L. Borhy / E. Számadó, Brigetio. In: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 151- 153. Borhy 2014: L. Borhy, Bibliography of the excavations in Brigetio (1992-2014). Dissertationes Archaeologicae Ser.3.No.2, 2014, 565-580. Dobosi 2014: L. Dobosi, Városi lakóházépítészet Brigetióban. Acta Archaeologica Brigetionensia Ser.I.Vol.6. (Komárom 2014). Borhy et al. 2010: L. Borhy / E. Harsányi / L.O. Kovács / Zs. Kurovszky / M. Magyar / A. Paetz gen. Schieck / J. Pásztókai-Szeőke / E. Számadó, Római kori falfestmények Brigetióból. Acta Archaeologica Brigetionensia Ser.I. Vol.3. (Komárom 2010)

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

Research History

☞ excavation (1992-2016) | László Borhy, Emese Számadó: To determine the structure and construction phases of the municipium

► Borhy / Számadó 2003: L. Borhy / E. Számadó, Brigetio. In: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 151- 153. Borhy 2014: L. Borhy, Bibliography of the excavations in Brigetio (1992-2014). Dissertationes Archaeologicae Ser.3.No.2, 2014, 565-580. Dobosi 2014: L. Dobosi, Városi lakóházépítészet Brigetióban. Acta Archaeologica Brigetionensia Ser.I.Vol.6. (Komárom 2014). Borhy et al. 2010: L. Borhy / E. Harsányi / L.O. Kovács / Zs. Kurovszky / M. Magyar / A. Paetz gen. Schieck / J. Pásztoókai-Szeőke / E. Számadó, Római kori falfestmények Brigetióból. Acta Archaeologica Brigetionensia Ser.I. Vol.3. (Komárom 2010)

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

KOMÁROM/SZŐNY, BRIGETIO LEGIOTÁBOR ÉS CANABAE | BRIGETIO

Komárom-Esztergom megye, Komárom

© 47.73453, 18.19383

🏰 legiotábor és canabae

🕒 i.sz. 100 - 500

📏 A lelőhely kiterjedése: 84.86 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 115 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio első, fa-föld konstrukciójú legiotábor a Kr.u. I. sz. második felében épülhetett, és Traianus vagy Hadrianus császár uralkodása alatt építették át kőbe. A négyszögletes, lekerekített sarkú erőd kb. 540x430 m nagyságú volt, és a legio I Adiutrix állomásozott benne. Ammianus Marcellinus leírása szerint a legiotábor falai között halt meg I. Valentinianus császár 375-ben. A tábor északi fele jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll, déli felén az ún. MOLAJ lakótelep található. Modern régészeti kutatás 2014 óta folyik a területen.

Építési periódus

i.sz. 50 - 100 ✂ I. fa periódus

i.sz. 100 - 360 ✂ II. kő periódus | Az első kő tábor lekerekített sarkú téglalap alaprajzú volt, kettős kapukkal, árokkal körülvéve.

i.sz. 300 - 435 ✂ III. kő periódus | Az erődöt utoljára a Valentinianus-korban építették újjá.

Hungary

BRIGETIO LEGIONARY FORTRESS AND CANABAE | BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Komárom

© 47.73453, 18.19383

🏰 legionary fortress and canabae

🕒 100 - 500 CE

🌿 Area: 84.86 ha Elevation: 115 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The first earth and timber fort in Brigetio was built in the second half of the 1st century AD. It was replaced by a stone fortress during the reign of Trajan or Hadrian. The rectangular fortress with rounded corners was about 540x430 m large, and was garrisoned by the legio I adiutrix. Valentinian I died within the walls of the fortress of Brigetio in 375 according to Ammianus Marcellinus.

The northern half of the fortress lies in a field under agricultural cultivation, while the southern part lies under a housing estate.

The canabae lay on the western side of the fortress.

Construction Phases

50 - 100 CE 🛠️ Timber phase I

100 - 360 CE 🛠️ Stone phase II | The first stone fortress was rectangular with rounded corners. It was surrounded by a fossa and had double portalled gates.

300 - 435 CE 🛠️ Stone phase III | The fortress was rebuilt during the Valentinian dyansty.

Hadtörténet

- i.sz. 101 - 104 ✂ legio XI Claudia 🏛 felirat és bélyeges téglák
 i.sz. 104 - 118 ✂ legio XXX Ulpia Victrix 🏛 felirat és bélyeges téglák
 i.sz. 118 - 435 ✂ legio I Adiutrix 🏛 felirat és bélyeges téglák

Kutatástörténet

- 🏛 terepbejárás és ásatás (1920-1950) | István Paulovics, Aladár Radnóti, László Barkóczi: A legiotábor méretének és építési periódusainak a megállapítása
 ▶ Barkóczi 1951: L. Barkóczi, Brigetio. Dissertationes Pannonicae Ser. II. No. 22. (Budapest 1951).
- 🏛 ásatás és geofizikai felmérés (2015-2021) | Dávid Bartus, László Borhy: A legiotábor belső elrendezésének a megállapítása
 ▶ Bartus / Borhy / Czajlik: Recent research in the canabae and legionary fortress of Brigetio (2014-2015). In: J. Beszédes (ed.), Legionary fortress and canabae legionis in Pannonia. International Archaeological Conference. Aquincum Nostrum II. 7. (Budapest 2016) 63-72. Bartus et al. 2018: D. Bartus / L. Borhy / Sz. Johácz / E. Számadó, Short report on the excavations in the legionary fortress of Brigetio (2017-2018). Dissertationes Archaeologicae Ser. 3. No. 6. (2018) 541-548. Borhy et al. 2017: L. Borhy / Z. Czajlik / L. Rupnik / B. Nagy / S. Pusztai / A. Bödőcs / D. Bartus: Nondestruktív lelőhelykutató módszerek integrált alkalmazása Brigetióban és környékén 2014-2015-ben. In: E. Benkő / M. Bondár / Á. Kolláth (eds.): Magyarország Régészeti Topográfiája. Múlt, Jelen, Jövő. Archaeological Topography of Hungary. Past, Present and Future (Budapest 2017) 125-136. Bartus / Borhy / Számadó 2015: D. Bartus / L. Borhy / E. Számadó 2015, Short report on the excavations in Brigetio. Dissertationes Archaeologicae Ser. 3. No. 3, 2015, 245-262.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

Military Forces

- 101 - 104 CE ⚔ legio XI Claudia 📄 inscriptions, brick stamps
 104 - 118 CE ⚔ legio XXX Ulpia Victrix 📄 inscriptions, brick stamps
 118 - 435 CE ⚔ legio I Adiutrix 📄 inscriptions, brick stamps

Research History

📄 field walks, excavations (1920-1950) | István Paulovics, Aladár Radnóti, László Barkóczi: To determine the size and construction phases of the legionary fortress.

▶ Barkóczi 1951: L. Barkóczi, Brigetio. *Dissertationes Pannonicae Ser. II. No. 22.* (Budapest 1951).

📄 excavation and geophysical surveys (2015-2021) | Dávid Bartus, László Borhy: To determine the internal structure of the legionary fortress.

▶ Bartus / Borhy / Czajlik: Recent research in the canabae and legionary fortress of Brigetio (2014-2015). In: J. Beszédes (ed.), *Legionary fortress and canabae legionis in Pannonia. International Archaeological Conference. Aquincum Nostrum II. 7.* (Budapest 2016) 63-72. Bartus et al. 2018: D. Bartus / L. Borhy / Sz. Johácz / E. Számadó, Short report on the excavations in the legionary fortress of Brigetio (2017-2018). *Dissertationes Archaeologicae Ser. 3. No. 6.* (2018) 541-548. Borhy et al. 2017: L. Borhy / Z. Czajlik / L. Rupnik / B. Nagy / S. Pusztai / A. Bödöcs / D. Bartus: Nondestrúktív lelőhelykutató módszerek integrált alkalmazása Brigetióban és környékén 2014-2015-ben. In: E. Benkő / M. Bondár / Á. Kolláth (eds.): *Magyarország Régészeti Topográfiája. Múlt, Jelen, Jövő. Archaeological Topography of Hungary. Past, Present and Future* (Budapest 2017) 125-136. Bartus / Borhy / Számadó 2015: D. Bartus / L. Borhy / E. Számadó 2015, Short report on the excavations in Brigetio. *Dissertationes Archaeologicae Ser. 3. No. 3,* 2015, 245-262.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

Austria

KOMÁROM/SZŐNY MACSKAHÁZI-DÜLŐ, BRIGETIO V. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Komárom-Szőny

© 47.72188, 18.16435

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 3.12 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 115 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, nondestruktív lelőhelykutatói módszerekkel azonosított objektumok, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio V. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll, légifotókon tisztán látszik. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor árka egy kb. 150x200 m-es területet vett körül. V-alakú árkát 2016-ban két kutatóórral átvágták, de lelet nem került elő. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📄 légifotó (1994-2011) | Otto Braasch, Máté Szabó: A Brigetio környéki menettáborok azonosítása

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66. Szabó 2011: M. Szabó, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

📄 geofizikai felmérés és kutatóárok (2015-2016) | Máté Szabó, Fanni Fodor, Boglárka Fábrián: A római menettábor létezésének az igazolása

▶ Szabó / Fábrián / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábrián / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted

CAMP V BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Komárom

📍 47.72188, 18.16435

🏰 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

* 📏 Area: 3.12 ha Elevation: 115 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, structures confirmed by non-invasive prospection surveys, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp V Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. It can be clearly seen in aerial photographs. The ditch rectangular temporary camp with rounded corners measured about 150x200 m. Its V-shaped fossa was excavated at two points in 2016, but no finds were found. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (1994-2011) | Otto Braasch, Máté Szabó: To identify temporary camps near Brigetio

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66. Szabó 2011: M. Szabó, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

📷 geophysical survey and trial trenching (2015-2016) | Máté Szabó, Fanni Fodor, Boglárka Fábíán: To verify the existence of a Roman temporary camp

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted

HU

ENGLISH

on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-111.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

a menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

A fossa Brigetio V. menettáborához tartozott.

on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-111.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

fossa of the temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp V Brigetio.

Austria

MOCS BOLDOGASSZONY-SZŐLŐSHEGY, BRIGETIO VI. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.70709, 18.176

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 2.39 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 130 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio VI. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll, légifotókon tisztán látszik. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor árka egy kb. 140x95 m-es területet vett körül. V-alakú árkát kutatóárokcal átvágták, és a tábor területét fémkeresővel is átfésülték. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg menetelőkör vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📍 légifotó (1994-2011) | Otto Braasch, Máté Szabó: A Brigetio környéki menettáborok azonosítása

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66. Szabó 2011: M. Szabó, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

📍 geofizikai felmérés és kutatóárok (2015-2016) | Máté Szabó: A római menettábor létezésének az igazolása és a fossa méretének és szerkezetének megállapítása.

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-111.

CAMP VI BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

© 47.70709, 18.176

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 2.39 ha Elevation:

UNESCO Status: Tentative List status 130 m

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The Camp VI Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. The outline of the rectangular temporary camp with rounded corners can be clearly seen on aerial photographs. It covered an area of about 140x95 m. Its fossa was trial trenched and a metal detector survey was also carried out in the area. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

 aerial photography (1994-2011) | Otto Braasch, Máté Szabó: To identify temporary camps near Brigetio

► Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66. Szabó 2011: M. Szabó, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

 geophysical survey and trial trench (2015-2016) | Máté Szabó: The verification of the existence of a Roman temporary camp and to identify the size and structure of the fossa.

► Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-111.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

a menettábor árka

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

A fossa Brigetio VI. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

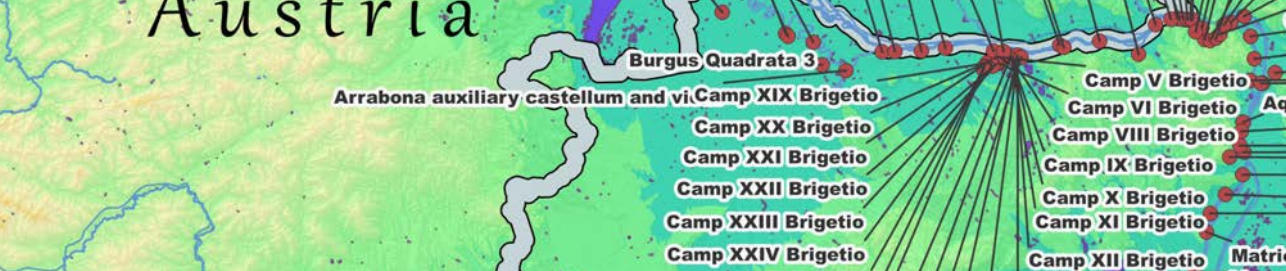
fossa of the temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp VI Brigetio.

HU

MOCSA SZIGETJÁRÓ-DŰLŐ, BRIGETIO VIII. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.72016, 18.21963

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 5.4 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m
UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések

további információk

Brigetio VIII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll, légifotókon tisztán látszik. Ezen a helyen öt menettábor csoportosul: a VIII, IX, X, XI és XXXII. menettáborok. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg menetelészor vagy gyakorlatozásra használt a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

- 📄 légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: A menettábor keltezésének a meghatározása
 - ▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.
- 📄 terepbejárás és fémkereső (2019) | Csanád Kiss: Leletek gyűjtése a lelőhelyen.
 - ▶ Kiss 2020: Research on Roman temporary camps around Brigetio (Komárom-Szőny) in 2019. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 113-126.

CAMP VIII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsca

© 47.72016, 18.21963

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 5.4 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted

Further Information

The temporary camp of Camp VIII Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. A cluster of five camps were found on this spot: Camps VIII, IX, X, XI and XXXII. Their outline can be clearly seen on aerial photographs. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camps during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To determine the date of the temporary camp

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

📍 field walks and metal detecting (2019) | Csanád Kiss: To collect finds on the site

▶ Kiss 2020: Research on Roman temporary camps around Brigetio (Komárom-Szőny) in 2019. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 113-126.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio VIII menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

The fossa of the Roman temporary camp

⌘ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp VIII Brigetio.

HU

MOCSA SZIGETJÁRÓ-DŰLŐ, BRIGETIO IX. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.72016, 18.21963

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 1.8 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések

további információk

Brigetio IX. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll, légifotókon tisztán látszik. Ezen a helyen öt menettábor csoportosul: a VIII, IX, X, XI és XXXII. menettáborok. A IX. menettábor területe kb. 200x160 m nagyságú volt. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📄 légifotó és fémkereső (2019) | Máté Szabó, Zsolt Visy, Csanád Kiss: A menettábor keltezésének a meghatározása

► Kiss 2020: Research on Roman temporary camps around Brigetio (Komárom-Szőny) in 2019. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 113-126. Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CAMP IX BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

© 47.72016, 18.21963

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 1.8 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted

Further Information

The temporary camp of Camp IX Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. A cluster of five camps were found on this spot: Camps VIII, IX, X, XI and XXXII. Their outline can be clearly seen on aerial photographs. Camp IX measured about 200x160 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camps during the Marcomannic Wars.

Research History

 aerial photography, metal detecting (2019) | Máté Szabó, Zsolt Visy, Csanád Kiss: To determine the age of the temporary camp

► Kiss 2020: Research on Roman temporary camps around Brigetio (Komárom-Szőny) in 2019. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 113-126. Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio IX. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

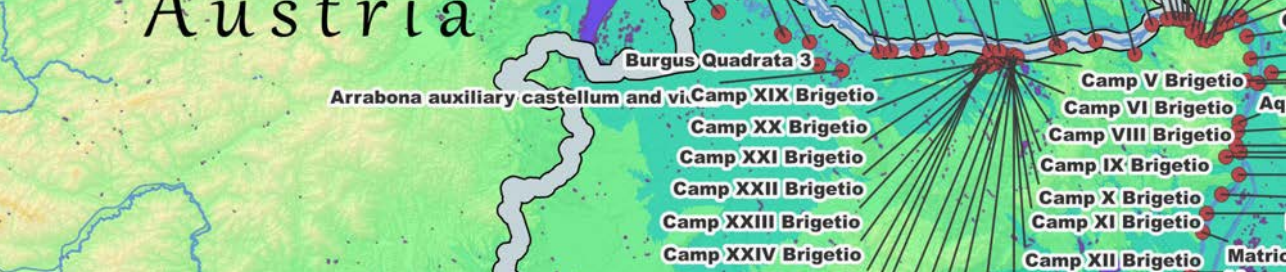
The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp IX Brigetio.

HU

MOCSA SZIGETJÁRÓ-DŰLŐ, BRIGETIO X. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.72019, 18.22251

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 4.3 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio X. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a körvonala. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor árka egy kb. 170x255 m-es területet vett körül. A X. és XI. menettáborok metszik egymást, a kisebb, XI. tábor épült korábban. V-alakú árkat kutatóárokokkal átvágták, de lelet nem került elő.

Kutatástörténet

📄 légifotó (1994) | Otto Braasch: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

📄 geofizikai felmérés és kutatóárok (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: Brigetio X és XI menettáborához tartozó árkok méretének és alakjának meghatározása, ill. a két menettábor relatív kronológiájának megállapítása.

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP X BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

© 47.72019, 18.22251

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 4.3 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp X Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but the outline of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. The size of Camp X was 170x255 m, its shape was rectangular with rounded corners. Camps X and XI overlap each other. The smaller Camp XI was in use earlier than Camp X. Parts of the V-shaped ditch of Camp X were excavated in trial trenches. No finds were found in the ditches.

Research History

- aerial photography (1994) | Otto Braasch: identifying temporary camps
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- geophysical survey and trial trenches (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: To identify the size and shape of the ditches and to determine the relative chronology of the overlapping Camp X Brigetio and Camp XI Brigetio.
 - ▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

Brigetio X. menettábor fossái

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio X. menettáborához tartozott.

 CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

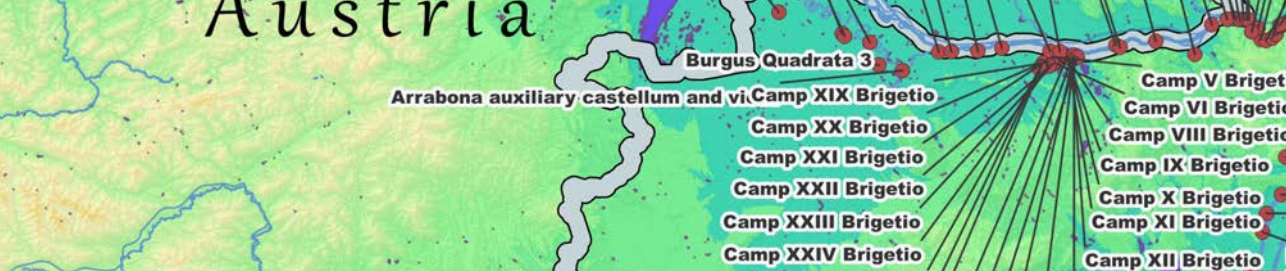
Fossa of Camp X Brigetio

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp X Brigetio.

HU

MOCSA SZIGETJÁRÓ-DŰLŐ, BRIGETIO XI. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.72109, 18.22251

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 1.2 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XI. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a körvonala. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor árka egy kb. 130x90 m-es területet vett körül. A X. és XI. menettáborok metszik egymást, a kisebb, XI. tábor épült korábban. V-alakú árkát és claviculáját kutatóárokokkal átvágták, de lelet nem került elő.

Kutatástörténet

- 📄 légifotó (1994) | Otto Braasch: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén.
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- 📄 geofizikai felmérés és kutatóárok (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: A fossák és a clavícula méretének és alakjának meghatározása
 - ▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP XI BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

📍 47.72109, 18.22251

🏛️ temporary camp

🕒 165 - 200 CE

🌿 Area: 1.2 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XI Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but the outline of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. The size of Camp XI is 130x90 m, its shape was rectangular with rounded corners. Camps X and XI overlap each other. The smaller Camp XI was in use earlier than Camp X. Parts of the V-shaped ditches and the clavícula of Camp XI were excavated in trial trenches. No finds were found in the ditches.

Research History

📷 aerial photography (1994) | Otto Braasch: Identifying temporary camps.

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

📷 Geophysical survey and trial trenches (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: To identify the size and shape of the fossae and clavícula

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI-(VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

HU

ENGLISH

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

a menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XI. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

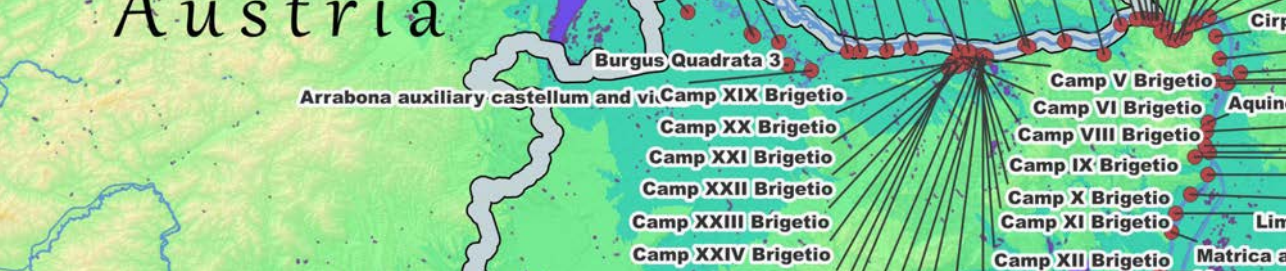
fossae of the temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XI Brigetio.

HU

MOCSA SZIGETJÁRÓ-DÜLŐ, BRIGETIO XXXII. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.72323, 18.22142

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 3 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXXII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a három oldala. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábornak csak hosszabb, 135 m hosszú oldala mérhető. V-alakú árkát kutatóárokokkal átvágták, és onnan Crispus Caesar bronz follisa került elő (Sisciában verték, 321-324 között).

Kutatástörténet

📄 légifotó, geofizikai felmérés és kutatóárok (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: A fossa méretének és szerkezetének a megállapítása

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP XXXII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

© 47.72323, 18.22142

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 3 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XXXII Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but three sides of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. Only the longer, 135-m side of the camp can be measured. Its shape was rectangular with rounded corners. One of the fossae was excavated with a trial trench, it had a regular V-shape. In the area of the camp a Late Roman AE3 type coin was found (Crispus Caesar, minted in Siscia, in 321-324 AD).

Research History

 aerial photography, geophysical survey and trial trench (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábrián, Fanni Fodor. To determine the size and shape of the fossa

- Szabó / Fábrián / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábrián / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

a menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXVII. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

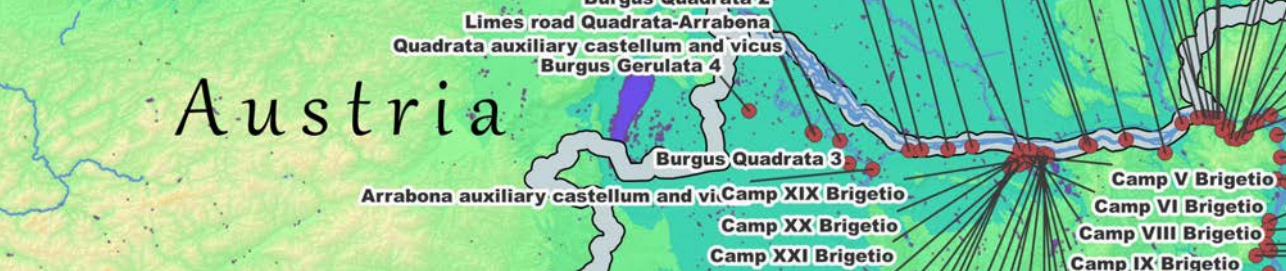
www.kgym.hu

fossa of the temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:
The fossa belonged to Camp XXXII Brigetio.

HU

NASZÁLY ALMÁSPUSZTA, BRIGETIO XIII MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Naszály

© 47.71909, 18.24441

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 6.5 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XIII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a körvonala. A paralelogramma alakú tábor mérete kb. 325x200 m nagyságú volt. A XIII. menettábor belsejében egy kisebb tábor található, a XIV. menettábor. A két tábor relatív kronológiája nem eldönthető. A XIII. menettábor V-alakú árkat kutatóárkokkal átvágták, de lelet nem került elő.

Kutatástörténet

📍 légifotó (1994) | Otto Braasch: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

📍 geofizikai felmérés és kutatóárkok (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: A fossa méretének és alakjának a meghatározása

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP XIII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Naszály

© 47.71909, 18.24441

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 6.5 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XIII Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but the outline of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. The size of Camp XIII is 325x200 m, it had a parallelogram shape. In the interior of Camp XIII another camp, the smaller Camp XIV can be seen. The relative chronology of the two camps cannot be decided. Parts of the V-shaped ditch of Camp XIII were excavated in trial trenches. No finds were found in the ditches.

Research History

- aerial photography (1994) | Otto Braasch: the identification of temporary camps
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- geophysical survey and trial trench (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: To decide the shape and size of the fossae of the camp.
 - ▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szöny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

HU

ENGLISH

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

a menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XIII. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

fossae of the camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XIII Brigetio.

HU

Austria

NASZÁLY ALMÁSPUSZTA, BRIGETIO XIV. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Naszály

© 47.71909, 18.24441

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 3.2 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XIV. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a körvonala. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor mérete kb. 215x145 m nagyságú volt. A XIV. menettábor a XIII. tábor belsejében feküdt, de a két tábor relatív kronológiája nem eldönthető. A XIV. menettábor lekerekített aljú (nem V-alakú) árkát kutatóárokokkal átvágták, de lelet nem került elő

Kutatástörténet

📍 légifotó (1994) | Otto Braasch: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

📍 geofizikai felmérés és kutatóárok (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: A fossa méretének és alakjának a meghatározása.

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP XIV BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Naszály

© 47.71909, 18.24441

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 3.2 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XIV Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but the outline of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. The size of Camp XIV is 215x145 m, its shape was rectangular with rounded corners. Camps XIV is located inside Camp XIII, but their relative chronology cannot be determined. Parts of the ditch of Camp XIV were excavated in trial trenches, their bottom was curved, not the regular V-shaped type. No finds were found in the ditches.

Research History

 aerial photography (1994) | Otto Braasch: To identify temporary camps

► Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

 geophysical survey and trial trenches (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: To determine the size and shape of the fossae.

► Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

HU

ENGLISH

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XIV. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

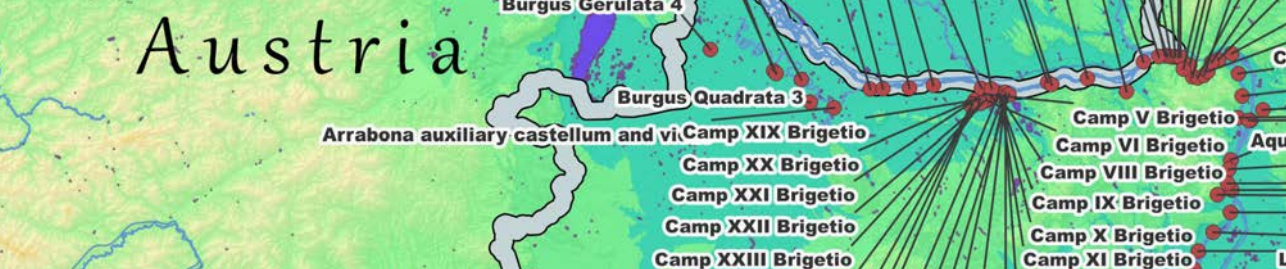
www.kgym.hu

fossae of the temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XIV Brigetio.

KOMÁROM MOCSAI-ÚTRA-DŰLŐ, BRIGETIO XIX. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Komárom

© 47.70899, 18.15415

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 2.3 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XIX. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a körvonala. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor árka egy kb. 180x125 m-es területet vett körül. Mind a négy kapujának a helyét és védőárkát megtalálták. A tábor V-alakú árkat kutatóárkokkal átvágták, de lelet nem került elő.

Kutatástörténet

- 📍 légifotó (1998) | Otto Braasch: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- 📍 geofizikai felmérés és kutatóárkok (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábián, Fanni Fodor: A fossa méretének és alakjának a meghatározása
 - ▶ Szabó / Fábián / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábián / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI-(VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP XIX BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Komárom

© 47.70899, 18.15415

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 2.3 ha Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XIX Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but the outline of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. The size of Camp XIX is 180x125 m, its shape was rectangular with rounded corners. The location of all four gates and their defensive ditches could be verified. The trial trench uncovered a section of the V-shaped fossa of the temporary camp. No finds were found during the excavation.

Research History

- aerial photography (1998) | Otto Braasch: To identify temporary camps
 - Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- geophysical survey and trial trench (2016-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: To determine the shape and size of the fossae
 - Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

A menettábor fossája

∞ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XIX. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

fossae of the temporary camp

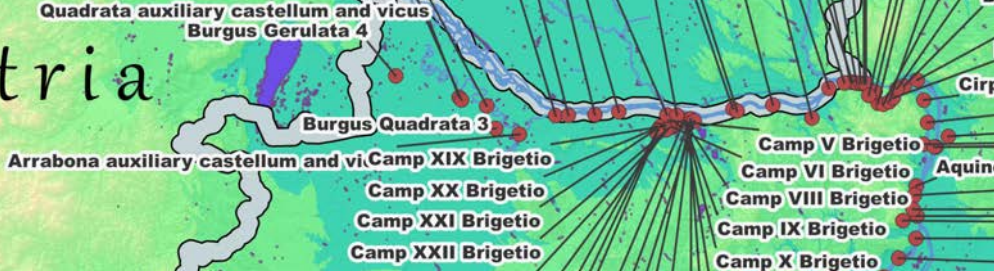
⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XIX Brigetio.

HU

Austria

MOCSA KOMÁROMI-ÚTI-DŰLŐ, BRIGETIO XXII. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.70427, 18.16701

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 1.9 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a körvonala. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor árka egy kb. 165x115 m-es területet vett körül. A XXII. menettábor belsejében egy kisebb tábor található, a XXIII. menettábor. A két tábor relatív kronológiája nem eldönthető. A XIII. menettábornak mind a négy kapuját és azok védőárkait megtalálták. V-alakú árkat kutatóárokokkal átvágták, de lelet nem került elő.

Kutatástörténet

📍 légifotó, geofizikai felmérés és kutatóárkok (2009-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: A fossa alakjának és méretének megállapítása

▶ Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP XXII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

© 47.70427, 18.16701

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 1.9 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XXII Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but the outline of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. The size of Camp XXII is 165x115 m, its shape was rectangular with rounded corners. Camp XXIII is located inside Camp XXII, but their relative chronology cannot be determined. All four gates with defensive ditches could be identified. The trial trenches unearthed a small section of the V-shaped fossae of the temporary camp.

Research History

 aerial photography, geophysical survey and trial trenches (2009-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábrián, Fanni Fodor: To determine the shape and size of the fossae

► Szabó / Fábrián / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábrián / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

HU

ENGLISH

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

a menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXII. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

Fossae of the temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXII Brigetio.

HU

Austria

MOCSA KOMÁROMI-ÚTI-DŰLŐ, BRIGETIO XXIII. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.70427, 18.16701

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 0,5 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXIII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A helyszínen a táborból semmi nem látható, de a légifotókon és magnetométeres felméréseken tisztán kirajzolódik a körvonala. A lekerekített sarkú téglalap alakú tábor árka egy kb. 100x55 m-es területet vett körül. A XXIII. menettábor a XXII. tábor belsejében feküdt, de a két tábor relatív kronológiája nem eldönthető. V-alakú árkat kutatóárkokkal átvágták.

Kutatástörténet

📄 légifotó, geofizikai felmérés és kutatóárkok (2009-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábíán, Fanni Fodor: A fossa alakjának és méretének megállapítása.

► Szabó / Fábíán / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábíán / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

CAMP XXIII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

© 47.70427, 18.16701

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 0,5 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XXIII Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Nothing is visible on site, but the outline of the temporary camp can be traced on aerial photographs and by magnetometric surveys. The size of Camp XXIII is 100x55 m, its shape was rectangular with rounded corners. Camps XXIII is located inside the larger Camp XXII, but their relative chronology cannot be determined. The trial trench unearthed parts of the V-shaped fossae of the temporary camp.

Research History

 aerial photography, geophysical survey and trial trenches (2009-2019) | Máté Szabó, Boglárka Fábrián, Fanni Fodor: To determine the shape and size of the fossae.

- Szabó / Fábrián / Fodor 2020: M. Szabó / B. Fábrián / F. Fodor, Research on Roman temporary camps near Brigetio (Komárom/Szőny). Results of the excavations conducted on the BRI V, VI(-VII), X-XI, XIII-XIV, XIX, XXII-XXIII, XXX and XXXII archaeological sites. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 77-112.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

a menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXIII. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

fossae of the temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXIII Brigetio.

HU

Austria

NASZÁLY BIKA-RÉT, BRIGETIO XII. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom county, Naszály

© 47.71471, 18.23574

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 6.27 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XII. menettáborát 1994-ben Otto Braasch fedezte fel. A légifotókon a körülvevő árok két oldala látszik. A menettábor területe kb. 260x165 m nagyságú lehetett, és egy ala milliariához tartozhatott. Az 1996-os terepbejárás nem szolgáltat leletekkel. Brigetio XII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll.

Kutatástörténet

- 📄 légifotó (1994) | Otto Braasch: Lelőhelyek azonosítása légifotós leelőhelyfelderítés során
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- 📄 terepbejárás (1996) | Zsolt Visy: A római menettábor létezésének az igazolása
 - ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 36.

CAMP XII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Naszály

📍 47.71471, 18.23574

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 6.27 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XII Brigetio was discovered by Otto Braasch in 1994. Two of its surrounding fossae can be seen in aerial photographs. The temporary camp covered an area of 260x165 m, and probably belonged to an ala milliaria. A field walk in 1996 produced no find material. The camp is located in a field under agricultural cultivation.

Research History

📷 aerial photography (1994) | Otto Braasch: To identify archaeological sites from through aerial photography.

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

📏 field walk (1996) | Zsolt Visy: To verify the existence of the Roman temporary camp

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 36.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

*A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel:* Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

fossae

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

A fossák Brigetio XII. menettáborához tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

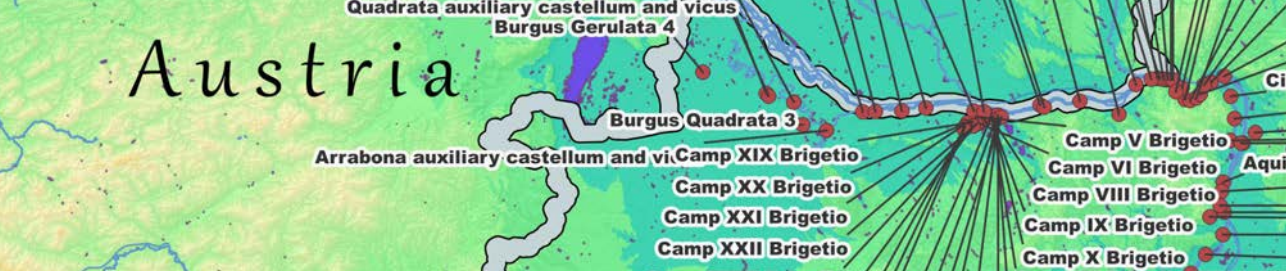
fossae

 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossae belonged to the temporary camp named Camp XII Brigetio.

HU

NASZÁLY ALMÁSPUSZTA, BRIGETIO XV. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Naszály

📍 47.72578, 18.24314

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

*📏 A lelőhely kiterjedése: 2.71 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XV. menettáborát 1994-ben Otto Braasch fedezte fel. A légifotókon körülvéő árka szépen kirajzolódik. A menettábor területe kb. 110x145 m nagyságú lehetett, és egy cohorszhoz tartozhatott. A menettábor területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

- 📄 légifotó (1994) | Otto Braasch: Lelőhelyek azonosítása légifotós lelőhelyfelderítés során.
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- 📄 terepbejárás (1990-2010) | Zsolt Visy: A római menettábor létezésének az igazolása
 - ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 37.

CAMP XV BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Naszály

📍 47.72578, 18.24314

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 2.71 ha Elevation: 120 m
UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Camp XV Brigetio was discovered by Otto Braasch in 1994. Its surrounding fossae can be seen in aerial photographs. The temporary camp covered an area of 110x145 m, and probably belonged to a cohort. The camp is located on a field under agricultural cultivation. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (1994) | Otto Braasch: To identify archaeological sites from through aerial photography.

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

📷 field walks (1990-2010) | Zsolt Visy: To verify the existence of the Roman temporary camp.

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 37.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

*A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel:* Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu

fossae

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

A fossák Brigetio XV. menettáborához tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu

fossae

 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossae belonged to the temporary camp named Camp XV Brigetio.

HU

Austria

KOMÁROM MOCSAI-ÚTRA-DŰLŐ, BRIGETIO XX. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Komárom

© 47.71171, 18.14846

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 7.17 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XX. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A kb. 200x300 m nagyságú tábor körvonala légifotókon tisztán látszik. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📍 légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

CAMP XX BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Komárom

📍 47.71171, 18.14846

HU

🏛️ temporary camp

🕒 165 - 200 CE

🌿 Area: 7.17 ha Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XX Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, it covered an area of about 200x300 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camps during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps around Brigetio

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

A fossa Brigetio XX. menettáborához tartozott

Fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XX Brigetio

Austria

KOMÁROM MOCSAI-HATÁRRA-DÜLŐ, BRIGETIO XXI. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Komárom

© 47.70749, 18.13522

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 6.68 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXI. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A kb. 200x300 m nagyságú tábor körvonala légifotókon tisztán látszik. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📍 légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CAMP XXI BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Komárom

© 47.70749, 18.13522

 temporary camp

 165 - 200 CE

 Area: 6.68 ha Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XXI Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, it covered an area of about 200x300 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camps during the Marcomannic Wars.

Research History

 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps near Brigetio

- Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXI. menettáborához tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXI Brigetio.

HU

Austria

MOCSA SZABADOSOKI-DŰLŐ, BRIGETIO XXIV. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

📍 47.69954, 18.15533

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

*📏 A lelőhely kiterjedése: 7.46 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXIV. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A kb. 200x300 m nagyságú tábor körvonala légifotókon tisztán látszik. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📄 légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

CAMP XXIV BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

📍 47.69954, 18.15533

HU

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 7.46 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XXIV Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, it covered an area of about 200x300 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps near Brigetio

- ▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXIV. menettáborához tartozott.

The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXIV Brigetio.

Austria

MOCSA TÓFENÉK-DŰLŐ, BRIGETIO XXV. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

📍 47.69812, 18.12643

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 5.70 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m
UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXV. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A kb. 200x300 m nagyságú tábor körvonala légifotókon tisztán látszik. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📍 légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

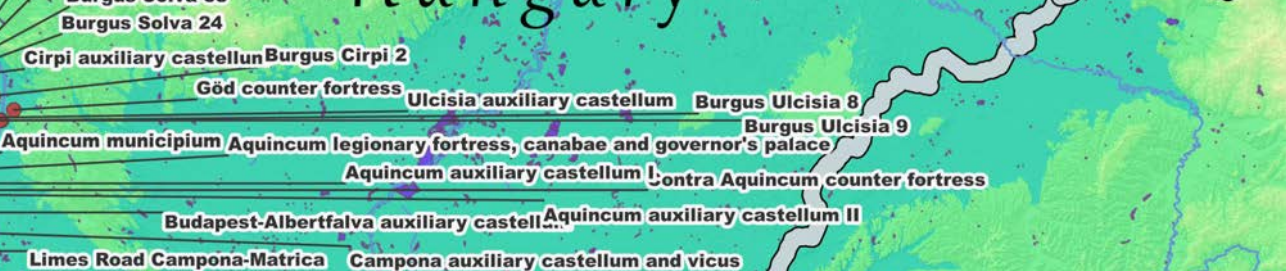
TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

CAMP XXV BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

47.69812, 18.12643

temporary camp

165 - 200 CE

Area: 5.70 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XXV Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, it covered an area of about 200x300 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps near Brigetio

► Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

HU

ENGLISH

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXV. menettáborához tartozott.

The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXV Brigetio.

HU

Austria

MOCSA TÓFENÉK-DŰLŐ, BRIGETIO XXVI. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.69646, 18.12371

menettábor

i.sz. 165 - 200

A lelőhely kiterjedése: 6.52 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXVI. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A kb. 200x300 m nagyságú tábor körvonala légifotókon tisztán látszik. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

► Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

CAMP XXVI BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

📍 47.69646, 18.12371

HU

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 6.52 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XXVI Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, it covered an area of about 200x300 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps near Brigetio

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

A menettábor fossája

⌘ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXVI. menettáborához tartozott.

The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXVI Brigetio.

MOCSA TÓFENÉK-DŰLŐ, BRIGETIO XXVII. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Mocsá

© 47.69147, 18.12267

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

📏 A lelőhely kiterjedése: 5.17 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 131 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXVII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A kb. 150x250 m nagyságú tábor körvonala légifotókon tisztán látszik. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📍 légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

CAMP XXVII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Mocsá

📍 47.69147, 18.12267

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 5.17 ha Elevation: 131 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XXVII Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, it covered an area of about 150x250 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps near Brigetio

- ▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

HU

ENGLISH

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXVII. menettáborához tartozott.

The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXVII Brigetio.

HU

Austria

NASZÁLY BIKA-RÉT, BRIGETIO XXXIII. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Naszály

📍 47.71471, 18.23574

🏰 menettábor

🕒 i.sz. 165 - 200

*📏 A lelőhely kiterjedése: 6.27 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXXIII. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A tábor körvonalai légifotókon tisztán látszik, részben ráfed Brigetio XII. menettáborára. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

📄 légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

CAMP XXXIII BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Naszály

📍 47.71471, 18.23574

HU

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 6.27 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XXXIII Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, overlapping Camp Brigetio XII. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps near Brigetio

- ▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

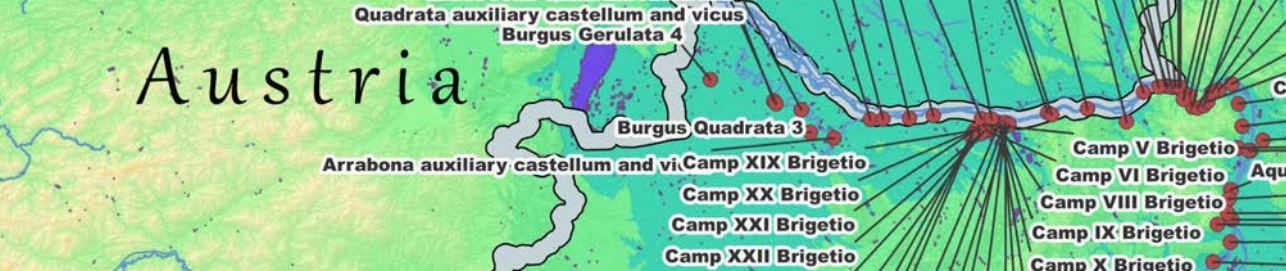
Az árok Brigetio XXXIII. menettáborához tartozott.

The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXXIII Brigetio.

NASZÁLY ALMÁSPUSZTA, BRIGETIO XXXIV. MENETTÁBOR

Komárom-Esztergom megye, Naszály

© 47.72072, 18.25621

menettábor

i.sz. 165 - 200

A lelőhely kiterjedése: 3.73 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Brigetio XXXIV. menettáborának területe mezőgazdasági művelés alatt áll. A kb. 120x180 m nagyságú tábor körvonala légifotókon tisztán látszik. A Brigetio környéki menettáborokat feltehetőleg meneteléskor vagy gyakorlatozásra használta a római hadsereg a markomann háborúk alatt.

Kutatástörténet

légifotó (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: Menettáborok azonosítása Brigetio környékén

► Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Komáromi Klapka György Múzeum

www.kgym.hu/

CAMP XXXIV BRIGETIO

Komárom-Esztergom county, Naszály

📍 47.72072, 18.25621

🏠 temporary camp

🕒 165 - 200 CE

📏 Area: 3.73 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The Camp XXXIV Brigetio lies in a field under agricultural cultivation. Its outline can be clearly seen on aerial photographs, it covered an area of about 120x180 m. The temporary camps around Brigetio were probably used as marching camps or practice camp during the Marcomannic Wars.

Research History

📷 aerial photography (2008-2011) | Máté Szabó, Zsolt Visy: To identify temporary camps near Brigetio

- ▶ Szabó / Visy 2011: M. Szabó / Zs. Visy, Menettáborok Brigetio környékén. Marching camps in the vicinity of Brigetio. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 107-112.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: György Klapka Museum Komárom

www.kgym.hu/

HU

ENGLISH

A menettábor fossája

⌚ i.sz. 165 - 200

Együtteshez tartozás:

Az árok Brigetio XXXIV. menettáborához tartozott.

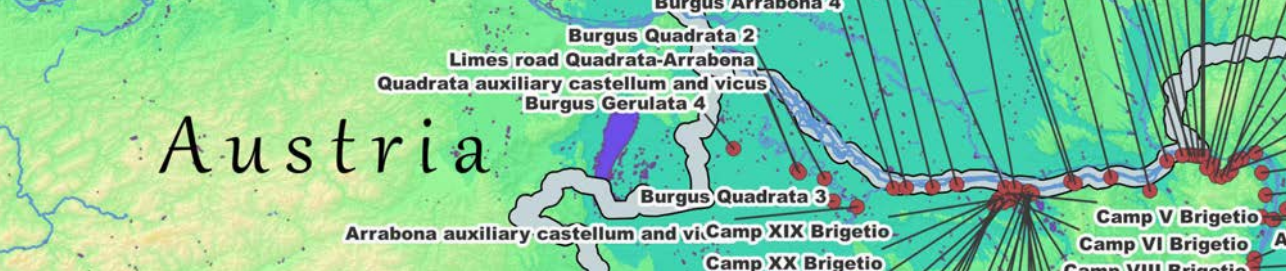
The fossa of the Roman temporary camp

⌚ 165 - 200 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to Camp XXXIV Brigetio.

HU

NESZMÉLY KALIN-HEGY, AZAUM/ODIAVUM 4. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom megye, Neszmély

© 47.74998, 18.39404

őrtorony

i.sz. 300 - 450

A lelőhely kiterjedése: 0.45 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 150 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Az Odiavum/Azaum 4. őrtorony Almásneszmély közelében, a Kalin-hegyen állt. A kisméretű, kör alaprajzú őrtornyot hármás árokrendszer vette körül. Feltehetőleg a 370-es években épült. Jelenleg csak légifotókon látható.

Kutatástörténet

tervásatás (1954-1959) | Klára Póczy, Ilona Czeglédy: A római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Póczy / Czeglédy 1962: K. Póczy / I. Czeglédy, Későrómai őrtorony Neszmély határában. *Arhaeológiai Értesítő* 89, 1962, 192-200.

hitelesítő feltárás (1997) | Zsolt Visy, Gábor Bertók, Andrea Vaday: Az őrtorony méretének és alaprajzának a megállapítása

▶ Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003), 41. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS ODIAVUM/AZAUM 4

Komárom-Esztergom county, Neszmély

📍 47.74998, 18.39404

HU

🏰 watchtower

🕒 300 - 450 CE

📏 Area: 0.45 ha Elevation: 150 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available

Further Information

The so-called Burgus Odiavum/Azaum 4 watchtower stood on top of Kalin-hill near Almás-neszmély. It was a small, circular building with triple ditches. It was probably built during the 370s. It can be seen on aerial photographs.

Research History

📍 planned excavation (1954-1959) | Klára Póczy, Ilona Czeglédy: To verify the existence of the Roman watchtower

▶ Póczy / Czeglédy 1962: K. Póczy / I. Czeglédy, Későrómai őrtorony Neszmély határában. *Archaeológiai Értesítő* 89, 1962, 192-200.

📍 authentication excavation (1997) | Zsolt Visy, Gábor Bertók, Andrea Vaday: To establish the shape and size of the watchtower.

▶ Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003), 41. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

NESZMÉLY SÁNCI-DŰLŐ, AZAUM/ODIAVUM 5. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom megye, Neszmély

© 47.7445, 18.40892

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 0 - 500

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.43 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 130 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

Odiavum/Azaum 5. őrtornya Almásneszmély közelében, dombtetőn állt. Az őrtorony ovális, ketős árka légifotókon tisztán kivehető.

Kutatástörténet

📍 terepbejárás (1985) | Zsolt Visy: A római őrtorony létezésének az igazolása

- ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 41. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS ODIAVUM/AZAUM 5

Komárom-Esztergom county, Neszmély

📍 47.7445, 18.40892

🏰 watchtower

🕒 0 - 500 CE

🌿 Area: 0.43 ha Elevation: 130 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

On a hilltop near Almásneszmély the oval double ditches of a Roman watchtower can be seen on aerial photographs, the remains of the so-called Burgus Odiavum/Azaum 5.

Research History

📍 field walk (1985) | Zsolt Visy: To verify the existence of the Roman watchtower

- ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 41. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki /M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

Austria

NYERGESÚJFALU SÁNC-HEGY, CRUMERUM SEGÉDCSAPAT TÁBOR | CRUMERUM

Komárom-Esztergom megye, Nyergesújfalu

© 47.75931, 18.53630

🏰 segédcsapat tábor

🕒 i.sz. 100 - 450

📏 A lelőhely kiterjedése: 1.2 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 140 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A segédcsapattábor a Duna mentén, Brigetio és Solva között, Nyergesújfalu-Sánchegy lelőhelyen található. A castellumot nagyrészt elfedik a Rákóczi Ferenc által a Rákóczi-szabadságharc alatt épített XVIII. századi erőd maradványai. Jelenleg egyik erőd sem látszik a helyszínen. A római castellum kb. 105x110 m nagyságú lehetett, de alakja vita tárgyát képezni. Soproni Sándor szerint nem négyszögletes volt, hanem követte a terep szabálytalanságait. Visy Zsolt rekonstrukciója szerint a tábor eredetileg ugyan szabályos, négyszögletes alaprajzzal bírt, de északnyugati sarkát elmosta a Duna. A 2018-2020-as ásátás és geofizikai felmérés nem tudta végérvényesen eldönteni a kérdést, de Schilling László a kutatás eredményeire támaszkodva egy ötszögű alaprajzot javasolt. Az auxiliáris castellumban a II-III. században a cohors V Callaecorum et Lucensium, a IV. században pedig az equites promotii állomásozott.

© Living Danube Limes / Z. Vukoszávlyev, 2021

CRUMERUM AUXILIARY CASTELLUM | CRUMERUM

Komárom-Esztergom county, Nyergesújfalu

© 47.75931, 18.53630

 auxiliary castellum

 100 - 450 CE

 Area: 1.2 ha Elevation: 140 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The auxiliary castellum is located along the Danube between Brigetio and Solva at Nyergesújfalu Sánc-hegy. The remains of the Roman castellum are superimposed by the remains of the eighteen-century fortifications built by Ferenc Rákóczi during the Rákóczi War of Independence. At the moment nothing can be seen of either forts at the top of Sánc-hegy. The Roman castellum probably measured about 105x110 m, but its exact layout is debated. According to Sándor Soproni,

it was not rectangular, but followed the irregularities of the landscape. Zsolt Visy, however, reconstructed the castellum with a regular, rectangular shape, the north-western corner of which was washed away by the Danube. The small-scale excavations and geophysical surveys of 2018-2020 were not able to conclusively set the question, but László Schilling proposed a pentagonal plan for the castellum. The auxiliary castellum was garrisoned by the cohorts V Calaecorum et Lucensium in the 2nd-3rd centuries, and the equites promoti in the 4th century.

Építési periódus

✂ I. Fa-föld periódus

i.sz. 150 - 200 ✂ II. Kő periódus | A tábor első kőperiódusa a II. sz. második felében épült. Alaprajzi elrendezése vita tárgya.

i.sz. 300 - 350 ✂ III. Kő periódus | A Constantinus-korban a castellumhoz legyező-alakú saroktoronyokat építettek.

Hadtörténet

i.sz. 100 - 300 ✂ cohors V Callaecorum Lucensium Civium Romanorum 📄 felirat ▶ CIL III 3664

i.sz. 300 - 400 ✂ equites Promoti 📄 Not.Dign. XXXIII, 32.

Kutatástörténet

📍 geofizikai felmérés és ásatás (2018-2020) | László Schilling: A castellum alakjának megállapítása.

▶ Schilling et al. 2020: L. Schilling / F. Zs. Sörös / D. Jablonkai / K. Novák, Crumerum (Nyergesújfalu) im Licht der neueren Forschungen. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 127-185. Kelemen 2003: M. Kelemen, Crumerum castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 82-84. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 42-43.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

Construction Phases

✂ Timber phase I

150 - 200 CE ✂ Stone phase II | It was built in the second half of the 2nd century AD. The exact shape of the castellum is debated.

300 - 350 CE ✂ Stone phase III ▶ The corners of the castellum was rebuilt with fan-shaped towers projecting from the corners during the Constantinian-dynasty.

Military Forces

100 - 300 CE ✂ cohorts V Callaecorum Lucensium Civium Romanorum 🗿 inscriptions ▶ CIL III 3664

300 - 400 CE ✂ equites Promoti 🗿 Not.Dign. XXXIII, 32.

Research History

🗿 geophysical survey and excavation (2018-2020) | László Schilling: To determine the shape of the castellum.

▶ Schilling et al. 2020: L. Schilling / F. Zs. Sörös / D. Jablonkai / K. Novák, Crumerum (Nyergesújfalu) im Licht der neueren Forschungen. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 127-185. Kelemen 2003: M. Kelemen, Crumerum castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 82-84. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 42-43.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

TOKOD/TOKODALTÁRÓ VÁRBEREK, ERŐDÍTETT RAKTÁR- BÁZIS, VILLA ÉS VICUS | CARDELLACA / CARDABIACA (?)

Komárom-Esztergom megye, Tokod

© 47.7277, 18.67592

🏰 erődtített raktárbázis, villa és vicus

🕒 i.sz. 350 - 500

*📏 A lelőhely kiterjedése: 17,55 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 140 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Tokod késő római erődje valójában egy erődtített raktárbázis volt, mely a limes mentén állomásozó katonaság élelmiszer-ellátását biztosította. A szabálytalan alakú erőd kb. 115x142 m nagyságú volt, és egyetlen bejáratral rendelkezett, mely az északnyugati oldalon helyezkedett el. A patkó alakú saroktornyokkal és U-alakú oldaltornyokkal rendelkező erődöt árok vette körül. Belső épületei a körítőfalnak támaszkodta. Az erődöt I. Valentinianus császár uralkodása alatt építették, és az V. sz. elejétől egészen a VI. sz. a környékbeliek refugiumaként szolgált.

© Living Danube Limes / Z. Vukosavljev, 2021

TOKOD LATE ROMAN FORTRESS, VILLA AND VICUS | CARDELLACA / CARDABIACA (?)

Komárom-Esztergom county, Tokod

© 47.7277, 18.67592

fortress, villa and vicus

350 - 500 CE

Area: 17.55 ha Elevation: 140 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The late Roman fortress at Tokod was in fact a fortified supply base for the troops stationing on the limes. The irregular rectangular fortress measured about 115x142 m, and only had one entrance, a gate facing northwest. It had oxbow shaped corner towers and U-shaped side towers and was surrounded by a fossa. The internal buildings (workshops, horreum) were attached to the surrounding walls. The fortress was built during the reign of Valentinian I, and after the beginning of the 5th century it was served as a refugium for different people until as late as the 6th century.

Kutatástörténet

☞ ásatás (1960-1966) | András Mócsy, Márta Kelemen: TA castellum méretének, alakjának és építési periódusainak a megállapítása

▶ Mócsy 1981: A. Mócsy, Die spätrömische Festung und das Gräberfeld von Tokod (Budapest 1981). Kelemen 2003: M. Kelemen, Tokod fortress. In: Visy 2003b: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 84-86. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 45-46.

☞ geofizikai felmérés (2015-2016) | Anita Kocsis: Az erőd belső elrendezésének a megállapítása

▶ Kocsis 2020: A. Kocsis, GPR survey in the Late Roman fort of Tokod. In: In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 187-199.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

körítő falak és tornyok

⌚ i.sz. 364 - 375

Együtteshez tartozás:

A falak és tornyok az erőd védmeveihez tartoztak.

a horreum alapfalai

⌚ i.sz. 364 - 375

Együtteshez tartozás:

A falak az erőd horreumához tartoztak

Research History

🔍 excavation (1960-1966) | András Mócsy, Márta Kelemen: To determine the shape, size and internal structure of the fortlet.

▶ Mócsy 1981: A. Mócsy, Die spätrömische Festung und das Gräberfeld von Tokod (Budapest 1981). Kelemen 2003: M. Kelemen, Tokod fortress. In: Visy 2003b: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Rípa Pannonica (Budapest 2003) 84-86. Visy 2003: Zs. Visy, The Rípa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 45-46.

🔍 geophysical survey (2015-2016) | Anita Kocsis: To determine the inner structure of the fortlet
▶ Kocsis 2020: A. Kocsis, GPR survey in the Late Roman fort of Tokod. In: In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020 (Pécs 2020) 187-199.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

surrounding walls and towers

⌚ 364 - 375 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the defense system of the fortlet

foundation walls of the horreum

⌚ 364 - 375 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the horreum in the fortlet.

ESZTERGOM VÁRHEGY, SOLVA SEGÉDCSAPAT TÁBOR | SOLVA

Komárom-Esztergom megye, Esztergom

© 47.79891, 18.73646

 segédcsapat tábor

 i.sz. 50 - 500

 A lelőhely kiterjedése: 4.73 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 165 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel teljes mértékben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Solva castelluma Esztergom-Várhegyen állt, és teljesen betakarja Esztergom belvárosa. A kb. 300x150 m alapterületű erőd első, fa-föld periódusa a Kr.u. I. sz. második felében épülhetett, majd a II. sz. elején építhették át kőbe. Az erőd pontos alaprajza nem ismert, mivel információink jobbára kisléptékű megelőző feltárásokból származnak. Nagyrésze valószínűleg a Bazilika és a királyi palota építéskor elpusztulhatott. Belső épületeiből a horreum a legismertebb.

Építési periódus

i.sz. 50 - 100 I. fa periódus

i.sz. 100 - 435 II. kő periódus

SOLVA AUXILIARY CASTELLUM | SOLVA

Komárom-Esztergom county, Esztergom

© 47.79891, 18.73646

HU

 auxiliary castellum

 50 - 500 CE

 Area: 4.73 ha Elevation: 165 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

fully covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The castellum of Solva stood on the Castle Hill. It was about 300x150 m large, but is mostly lying under the present-day inner city of Esztergom. The first earth and timber fort was built in the second half of the 1st century, and was replaced by a stone fortress in the early 2nd century. Most of our knowledge about the fortress comes from small-scale rescue excavations, therefore no complete plan of the fortress is available. Most of the castellum must have been destroyed during the construction of the Basilica and the Royal Palace. Concerning the internal buildings, the best known structure is a horreum.

Construction Phases

50 - 100 CE Timber phase I

100 - 435 CE Stone phase II

Hadtörténet

- i.sz. 70 - 89 cohors I Augusta Ituraeorum Sagittaria felirat
i.sz. 89 - 97 cohors III Brittonum Veterana Equitata felirat
i.sz. 97 - 98 cohors I Batavorum Milliaria Pia Fidelis Civium Romanorum felirat
i.sz. 118 - 260 cohors I Ulpia Pannoniorum Milliaria Equitata Civium Romanorum felirat
i.sz. 360 - 300 equites Maiuri Not. dign. occ. XXXIII, 30.
i.sz. 300 - 435 ecuneus equitum scutariorum Not. Dign. occ. XXXIII, 24.

Kutatástörténet

- megelőző feltárás (1981-1999) | Sándor Soproni, Vera Lányi, Márta Kelemen
▶ Kelemen 2003: M. Kelemen, Solva castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 86-87.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

- A helyszín megközelíthetősége:* nyitva áll a nyilvánosság számára
- A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel:* Úthálózat
- múzeum / látogatóközpont:* Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeuma

www.varmegom.hu/

Military Forces

- 70 - 89 CE ✄ cohorts I Augusta Ituraeorum Sagittaria 🏷️ inscriptions
 89 - 97 CE ✄ cohorts III Brittonum veterana Equitata 🏷️ inscription
 97 - 98 CE ✄ cohorts I Batavorum Milliaris Pia Fidelis Civium Romanorum 🏷️ inscription
 118 - 260 CE ✄ cohorts I Ulpia Pannoniorum Milliaris Equitata Civium Romanorum 🏷️ inscription
 360 - 300 CE ✄ equites Maiuri 🏷️ Not. dign. occ. XXXIII, 30.
 300 - 435 CE ✄ ecuneus equitum scutariorum 🏷️ Not. Dign. occ. XXXIII, 24.

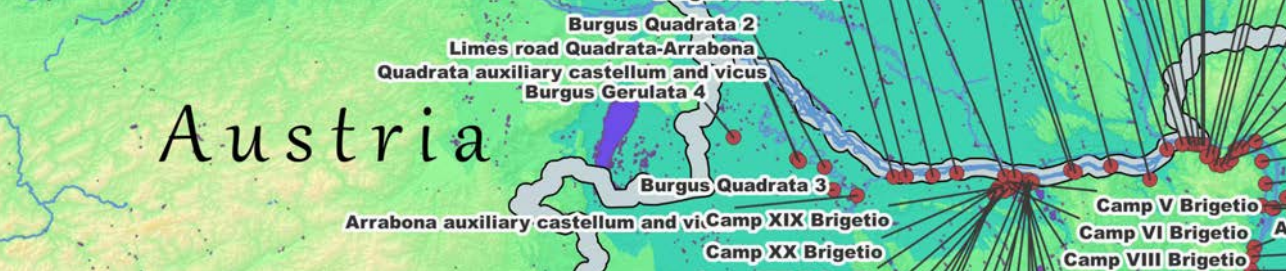
Research History

- 🏷️ rescue excavations (1981-1999) | Sándor Soproni, Vera Lányi, Márta Kelemen
 ▶ Kelemen 2003: M. Kelemen, Solva castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 86-87.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

<i>Access to Site:</i>	open to the public
<i>Connection to modern Road Network and Public Transport:</i>	road network
<i>Museum / Visitor Centre:</i>	Esztergom Castle Museum of the Hungarian National Museum
	www.varmegom.hu/

ESZTERGOM-PILISMARÓT LIMESÚT, SOLVA 1-19. ŐRTORNYOK KÖZÖTT

Komárom-Esztergom megye, Esztergom-Pilismarót

© 47.81198, 18.79102

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 500

🗺️ A lelőhely kiterjedése: 1.75 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 158 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók, napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A Solva 1-19. őrtornyok között a limesút a Duna mentén a hegyoldalban, párkányút formájában futott. A Búbánatvölgy szelétől, a hideglelőskeresztű erőd mellett, Pilismarót-Basaharcig jól látható a nyomvonala. Pilismarót-Basaharc után a modern 11-es út alatt megy tovább. A limesút egy kis szakaszát megsemmisítette a Lázkeresztű kőbánya. A Solva 1-19. közötti szakasz nagy részén az út eredeti kövei láthatók, ma egy része turistaút.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: A római limesút vonalának a megállapítása

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

LIMES ROAD BETWEEN BURGI SOLVA 1-19

Komárom-Esztergom county, Esztergom-Pilismarót

© 47.81198, 18.79102

 limes road

 50 - 500 CE

 Area: 1.75 ha Elevation: 158 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible, archaeological remains above surface until today

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The limes road between Burgi Solva 1-19. runs along the Danube in the hills in the form of a ledge. Its path can be clearly seen from the periphery of Búbánatvölgy, passing the fort of Hídeglelőskereszt until it arrives at Pilismarót-Basaharc, and continues under the present Route 11 to the east. A small section of the Roman road was destroyed at the Lázkereszt quarry. In most of its length the original stones of the limes road are visible, and in parts it is used as a hiking trail.

Research History

 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To decide the route of the Roman limes road

► Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, turista út

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, hiking trail

ESZTERGOM HIDEGLELŐSKERESZT MAGASLATI ERŐD

Komárom-Esztergom megye, Esztergom

© 47.81317, 18.82129

magaslati erőd

i.sz. 350 - 450

A lelőhely kiterjedése: 0.58 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 158 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

Esztergom-Hideglelőkereszt római erődje népszerű turista látványosság szép dunai panorámája miatt. A késő római erődöt a IV. században építhették szabálytalan, a terep formáját követő alaprajzzal. Az erőd egy részét bányászás és földcsuszamlás pusztította el, más részein azonban a falak ma is láthatók a föld fölött. Tornyai közül öt maradt meg, egyenként 6,45x6,9 m nagyságúak voltak. A lelőhelyen késő római kerámia mellett CORTA VICEN bélyeges téglák kerültek elő.

Kutatástörténet

terepbejárás (1955-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy: A római erőd létezésének az igazolása

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 26.
- Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 48. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

LATE ROMAN FORT ESZTERGOM HIDEGLELŐSKERESZT

Komárom-Esztergom county, Esztergom

© 47.81317, 18.82129

 hillfort

 350 - 450 CE

 Area: 0.58 ha Elevation: 158 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

archaeological remains above surface until today

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The hillfort located on top of a hill at Esztergom-Hidegtelelőskereszt is a popular tourist attraction with its panorama of the Danube. The late Roman fort itself must have been built in the 4th century, and had an irregular, triangular shape as it followed the curves of the landscape. Parts of the fort was destroyed by quarrying and landslide, but some of its walls are still above ground. Five towers survived the centuries, they measured 6.45x6.9 m each. Tiles with CORTA VICEN stamps were found in the site along with late Roman pottery.

Research History

 field walks (1955-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy: To verify the existence of the Roman hillfort

- Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 26.
- Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 48.
- Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki /M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

múzeum / látogatóközpont: A Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeuma

www.varmegom.hu/

a magaslati erőd falai

⌚ i.sz. 350 - 450

Együtteshez tartozás:

A falak az Esztergom Hideglelőskereszt későrómai magaslati erődjéhez tartoznak

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

Museum / Visitor Centre: Esztergom Castle Museum of the Hungarian National Museum

www.varmegom.hu/

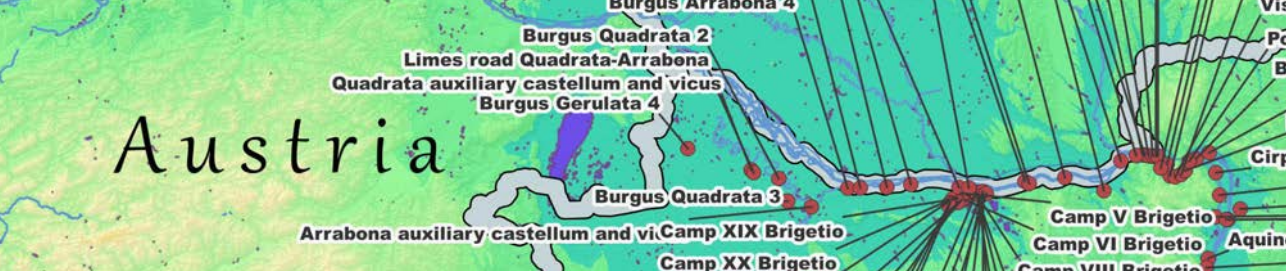
walls of the hillfort

⌚ 350 - 450 CE

Belonging to Complex:

The walls belong to the late Roman hillfort of Esztergom Hidegteleőskereszt

HU

ESZTERGOM BÚBÁNATVÖLGY, SOLVA 8. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom megye, Esztergom

© 47.81385, 18.8137

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.02 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 130 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt

további információk

Az Esztergom-Búbánatvölgy lelőhelyen található Solva 8. őrtornyot még az első világháború előtt feltárták, de a feltárás időpontja, ill. a feltárást végző személy kiléte ismeretlen. A IV. században épült őrtorony mérete kb. 9x9 m volt, falai egyes helyeken 70 cm magasan megmaradtak. Konzervált maradványai egy magánház kertjében állnak.

Kutatástörténet

🔍 ásátás

🔍 terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 26.
- Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 48. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS SOLVA 8

Komárom-Esztergom county, Esztergom

📍 47.81385, 18.8137

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.02 ha Elevation: 130 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated

Further Information

The so-called Burgus Solva 8 watchtower at Esztergom-Búbánatvölgy was excavated before WWI, by an unknown person at an unknown date. The tower measured about 9 m square. It was built in the 4th century, and parts of its wall still stand 0.70 m high. Its conserved remains stand in a privately owned garden.

Research History

🔍 excavation

🚶 field walks (2008-2011) | Zsolt Visy

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 26.
- Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 48.
- Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: korlátozott

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

múzeum / látogatóközpont: A Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeuma

www.varmegom.hu

az őrtorony falai

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak az Esztergom-Búbánatvölgy őrtornyának részei.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: restricted

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

Museum / Visitor Centre: Esztergom Castle Museum of the Hungarian National Museum

www.varmegom.hu

walls of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belong to Burgus Solva 8

HU

PILISMARÓT BASAHARC, SOLVA 10. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom magyar, Pilismarót

📍 47.81175, 18.8351

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 300 - 450

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.01 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 109 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

terepbejárás

további információk

Solva 10. őrtorony közvetlenül a Duna partján állt, és északi részét elmosta a folyó. Alacsony vízállásnál ma is láthatók faldarabjai az aljnövényzetben. A Valentinianus-kori őrtorony környékén Rómer Flóris TERE VPD bélyeges téglákat talált.

Kutatástörténet

📍 terepbejárás (1956-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy: A római őrtorony létezésének az igazolása

► Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 48. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS SOLVA 10

Komárom-Esztergom county, Pilismarót

📍 47.81175, 18.8351

🏰 watchtower

🕒 300 - 450 CE

📏 Area: 0.01 ha Elevation: 109 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

archaeological remains above surface until today

State of Research

field walks

Further Information

The watchtower stood on the shore of the Danube, and its northern part is washed away by the river. Some of its walls can be seen in the undergrowth when the water level is low. Tiles with TERE VPD stamps were found by F. Rómer at the site, which means that the tower was built during the Valentinian dynasty.

Research History

📍 field walks (1956-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy: To verify the existence of the late Roman watchtower.

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 48. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

az őrtorony falai

⌚ i.sz. 300 - 450

Együtteshez tartozás:

A falak a Pilismarót Basaharc későrómai őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

walls of the watchtower

⌚ 300 - 450 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the Burgus Solva 10 watchtower.

HU

PILISMARÓT BASAHARC, SOLVA 11. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom magyar, Pilismarót

© 47.81064, 18.8504

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.03 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 109 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Az őrtorony közvetlenül a Duna partján állt, és részben elmosta a folyó. A négyzetes tornyot kör alakú árok vette körül. A lelőhelyen talált késő római kerámiatöredékek, ill. Terentius dux és Frigidus dux bélyeges téglák alapján az őrtorony a Valentinianus-korban épülhetett. Falainak egy része alacsony vízállásnál láthatók.

Kutatástörténet

📄 ásatás (1978) | Sándor Soproni: A római őrtorony építési periódusainak a megállapítása

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätromische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978), 30.
- Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 48.
- Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS SOLVA 11

Komárom-Esztergom county, Pilismarót

📍 47.81064, 18.8504

HU

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.03 ha Elevation: 109 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

archaeological remains above surface until today

State of Research

fully excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The watchtower stood right on the bank of the Danube, and was partially washed away by the river. The square shaped tower was surrounded by a circular ditch. Stamped tiles of Firgeridus and Terentius duces were found on the site along with late Roman pottery. The watchtower was built during the reign of the Valentinian dynasty. Parts of its walls can be seen at low water level.

Research History

🔍 excavation (1978) | Sándor Soproni: To identify the construction phases of the Roman watchtower

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978), 30.
- Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 48.
- Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

az őrtorony falai

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak a Pilismarót Basaharc, Solva 11. őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

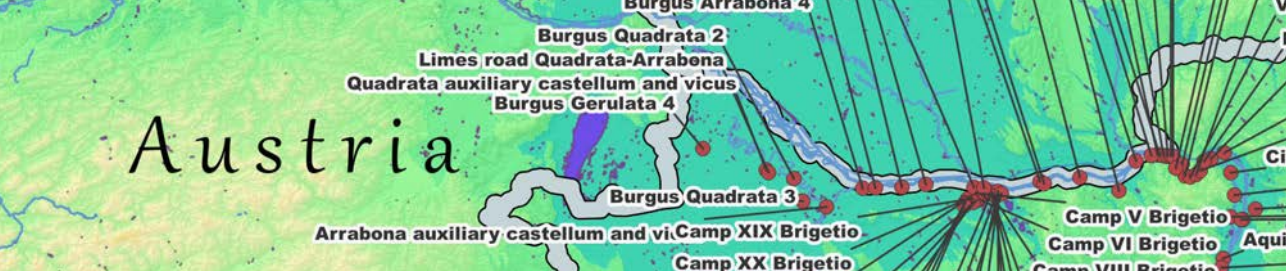
walls of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belong to the Burgus Solva 11 watchtower.

HU

PILISMARÓT BASAHARC, SOLVA 13. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom megye, Pilismarót

© 47.81043, 18.8613

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.04 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 107 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

terepbejárás

további információk

Az őrtorony közvetlenül a Duna partján állt, és nagyrészt elmosta a folyó. Déli fala 10 m hosszán maradt meg. A torony délnyugati sarkában egy lépcső alapozása figyelhető meg. Az őrtornyt lekerekített sarkú négyszögletes árok vette körül. A lelőhelyen talált I. Valentinianus és Valens érmek, ill. Frigeridus dux, Terentianus tribunus és a legio X Gemina temp. Urs. típusú bélyege alapján az őrtornyt a Valentinianus-korra keltezhetjük.

Kutatástörténet

📍 terepbejárás (1956-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy: A késő római őrtorony létezésének az igazolása

► Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 49. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS SOLVA 13

Komárom-Esztergom county, Pilismarót

📍 47.81043, 18.8613

HU

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.04 ha Elevation: 107 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

archaeological remains above surface until today

State of Research

field walks

Further Information

Burgus Solva 13 watchtower stood on the bank of the Danube, and most of it was washed away by the river. Its remaining southern wall is 10 m long. In the southwest corner of the tower the foundation of a staircase was observed. The tower was surrounded by a rectangular ditch with rounded corners. The watchtower was built during the Valentinian dynasty, based on the coins of Valentinian I and Valens, and the stamped tiles of Frigeridus dux, Terentianus tribunus, and the temp. Urs. variant of the legio X Gemina.

Research History

📍 field walks (1956-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy: To verify the existence of the late Roman watchtower

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 49. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

az őrtorony falai

⌘ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak a Pilismarót Basaharc, Solva 13. őrtorony rész volt.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

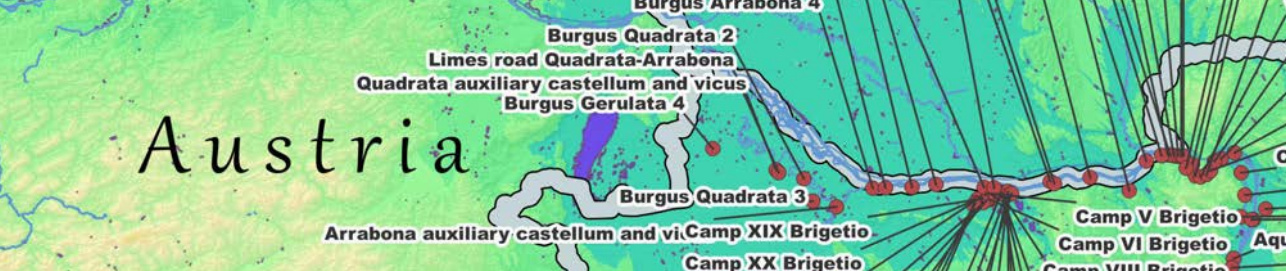
walls of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to Burgus Solva 13.

HU

PILISMARÓT BASAHARC, SOLVA 14. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom megye, Pilismarót

© 47.81017, 18.86893

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.05 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 107 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

Az őrtorony közvetlenül a Duna partján állt, és nagyrészt elmosta a folyó. A 9,7x9,7 m nagyságú őrtornyot a Valentinianus-korban építették. Az őrtorony ásatásakor Frigeridus dux és Quadriburgium bélyeges téglák kerültek elő. A késő római erőd védőárka alatt egy korai torony maradványa bukkant fel.

Építési periódus

i.sz. 50 - 150 🗝️ Korai torony | A Valentinianus-kori őrtorony alatt egy korai torony árkait tárták fel.

i.sz. 350 - 435 🗝️ Későrómai őrtorony | Négyzet alakú későrómai őrtorony.

Kutatástörténet

🔍 ásatás (1980) | Sándor Soproni: A késő római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Soproni 1985: S. Soproni, Die letzten Jahrzehnte des pannonischen Limes. Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte (München 1985)

🔍 terepbejárás (2010) | Zsolt Visy

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS SOLVA 14

Komárom-Esztergom county, Pilismarót

📍 47.81017, 18.86893

HU

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.05 ha Elevation: 107 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

archaeological remains above surface until today

State of Research

fully excavated, scientific papers and monographs available, field walks

Further Information

Burgus Solva 14 watchtower stood on the bank of the Danube, and was mostly washed away by the river. It measured 9.7x9.7 m and was built during the reign of the Valentinian dynasty. Tiles with Frigeridus dux and Quadriburgium stamps were found during the excavation. Under the late Roman watchtower the ditches of an early tower came to light.

Construction Phases

50 - 150 CE 🏗️ Early Roman tower | The ditches of an early tower were unearthed under the late Roman watchtower.

350 - 435 🏗️ late Roman watchtower | Square shaped late Roman watchtower.

Research History

🔍 excavation (1980) | Sándor Soproni: To verify the existence of the late Roman watchtower.
▶ Soproni 1985: S. Soproni, Die letzten Jahrzehnte des pannonischen Limes. Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte (München 1985)

🔍 field walks (2010) | Zsolt Visy
▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

az őrtorony falai

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak a Pilismarót Basaharc, Solva 14. őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

walls of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the Burgus Solva 14 watchtower.

HU

Austria

PILISMARÓT MALOM-PATAK, SOLVA 19. ŐRTORONY

Komárom-Esztergom megye, Pilismarót

© 47.7907, 18.90157

🏰 Őrtorony, kiserőd

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.69 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 106 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

Az átlagos őrtornyoknál nagyobb Solva 19. őrtorony 12,35x12,35 m nagyságú volt. A torony közepén egy pillér tartotta az emelet padlóját. Az őrtorony fallal körülvett kis udvarán egy négyhelyiséges barakk állt. Az épületegyüttest lekerekített sarkú négyszögletes árok vette körül, és két edényégető kemencéje is volt. A lelőhelyen Terentianus tribunus, Lupicinus tribunus, Olimpus tribunus és Frigeridus dux bélyeges tégláit találták. Az erőd a Valentinianus-korban épülhetett, de még az V. század elején is használatban állt.

Kutatástörténet

🔍 ásatás (1959) | Sándor Soproni: A római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Soproni 1985: S. Soproni, Die letzten Jahrzehnte des pannonischen Limes. Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte (München 1985).

🔍 terepbejárás (2003-2010) | Zsolt Visy

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003). Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS SOLVA 19

Komárom-Esztergom county, Pilismarót

📍 47.7907, 18.90157

🏰 watchtower, fortlet

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.69 ha Elevation: 106 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

fully excavated, scientific papers and monographs available, field walks

Further Information

Larger than the average watchtowers Burgus Solva 19 measured 12.35x12.25 m. A pillar stood in the middle of the tower to support the first floor. A four-roomed barrack stood beside the watchtower in a small courtyard. The buildings were surrounded by a rectangular ditch with rounded corners. Two pottery kilns were used to fire burnished ware. The stamped tiles of Terentianus tribunus, Lupicinus tribunus, Olimpus tribunus and Frigeridus dux were found on the site. The fortlet was built during the reign of the Valentinian dynasty, but was still in use at the beginning of the 5th century.

Research History

- 📍 excavation (1959) | Sándor Soproni: To verify the existence of the Roman watchtower.
 - ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Soproni 1985: S. Soproni, Die letzten Jahrzehnte des pannonischen Limes. Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte (München 1985).
- 📍 field walks (2003-2010) | Zsolt Visy
 - ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003). Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

az őrtorony falai

⌘ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak a Pilismarót Malom-patak, Solva 19. őrtoronyhoz tartoztak

a barakképület falai

⌘ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak a Pilismarót Malom-patak, Solva 19. őrtoronyhoz tartoztak.

 CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

walls of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the Burgus Solva 19.

walls of the barrack

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the Burgus Solva 19.

HU

PILISMARÓT KIS-HEGY, CASTRA AD HERCULEM MAGASLATI ERŐD | CASTRA AD HERCULEM

Komárom-Esztergom megye, Pilismarót

© 47.78196, 18.87898

🏰 magaslati erőd

🕒 i.sz. 275 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 3.86 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 152 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Pilismarót Kis-hegyen található Castra ad Herculem 340x133 m nagyságú erődje szabálytalan alaprajzú volt, legyező alakú saroktoronyokkal. Finály Gábor az erőd részleges feltárása során egy horreumot és két apszisos épületet talált az erőd belsejében. A lelőhelyen Terentianus dux, Frigeridus dux, Quadriburgium és CORTA VICEN bélyeges téglák kerültek elő. A magaslati erődöt valószínűleg Diocletianus császár uralkodása alatt építették, majd a Valentinianus-korban átépítették. Az V. század elején az erőd még használatban állt.

Építési periódus

i.sz. 275 - 350 🏹 I. periódus | Szabálytalan alakú magaslati erőd, ami a Diocletianus-korban épült.

i.sz. 350 - 435 🏹 Phase II | A Diocletianus-kori magaslati erödhöz legyező-alakú saroktoronyokat építettek a Valentinianus-korban.

CASTRA AD HERCULEM HILLFORT | CASTRA AD HERCULEM

Komárom-Esztergom county, Pilismarót

© 47.78196, 18.87898

 hillfort

 270 - 435 CE

 Area: 3.86 ha Elevation: 152 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The irregular hillfort of Castra ad Herculem was 340x133 m large, and had fan-shaped corner towers. Gábor Finály, who partially excavated the fort found a horreum and two apsidal buildings inside the fort. Tiles stamped by Terentianus and Frigeridus duces, Quadriburgium and CORTA VICEN were found on the site. The hillfort was probably built during the reign of Diocletian, rebuilt during the Valentinian dynasty and was still in use in the beginning of the 5th century.

Construction Phases

275 - 350 CE Phase I | An irregular hillfort built during the reign of Diocletian.

350 - 435 CE Phase II | Fan-shaped corner towers were built to the hillfort built during the reign of Diocletian.

HU

Kutatástörténet

- ☞ ásatás (1906) | Gábor Finály: A eómai erőd belső elrendezésének a kutatása
 - ▶ Finály 1907: G. Finály, Castra ad Herculem. Jelentés az 1906. évi ásatásról. Archaeológia Értesítő 27, 1907, 45-47.
- ☞ terepbejárás (1956-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy
 - ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003). Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.
- ☞ ásatás (2016-2018) | József Beszédes: Az erőd építési periódusainak az elkülönítése.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

- A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
- A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

Research History

- 🔍 excavation (1906) | Gábor Finály: To research the inside structure of the hillfort.
 - ▶ Finály 1907: G. Finály, Castra ad Herculem. Jelentés az 1906. évi ásatásról. Archaeológia Értesítő 27, 1907, 45-47.
- 🔍 field walks (1956-2010) | Sándor Soproni, Zsolt Visy
 - ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978). Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003). Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.
- 🔍 excavation (2016-2018) | József Beszédes: To determine the construction phases of the hillfort.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

DÖMÖS, RÓMAI TÉGLAÉGETŐ KEMENCÉK

Komárom-Esztergom megye, Dömös

📍 47.76324, 18.9119

🏛️ tégláégető kemencék

🕒 i.sz. 165 - 250

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.10 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 114 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Az 1980-as években a dömösi általános iskola kertjében két római tégláégető kemence került elő. A nagy, négyszögletes kemencéket valószínűleg a legio I Adiutrix építette és használta a II-III. században. A lelőhelyen talált bélyeges téglák mindegyikén a legio I Adiutrix bélyege látható.

Hadtörténet

🗡️ legio I Adiutrix 🏰 bélyeges téglák

Kutatástörténet

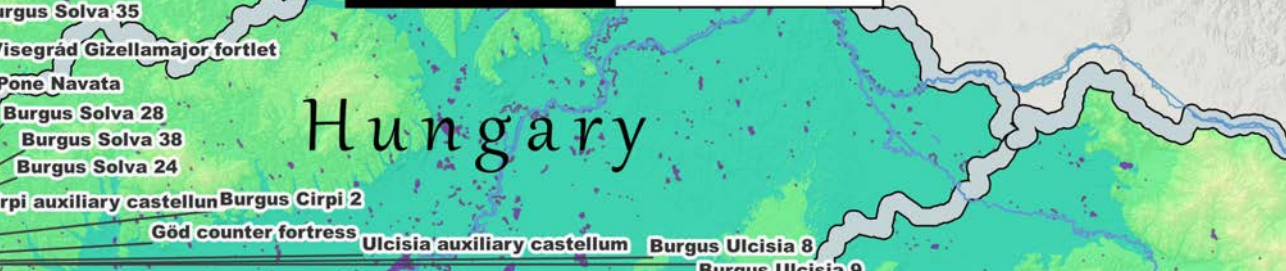
🔍 megelőző feltárás (1987-1988) | Márta H. Kelemen: A dömösi élelmiszerbolt építése során talált római tégláégető kemencék feltárása

▶ H. Kelemen 1994/1995: M. H. Kelemen, A legio I Adiutrix téglavetője Dömösön. Archaeológiai Értesítő 121-122, 1994/1995, 97-114.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: a nyilvánosságtól elzárt

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

DÖMÖS ROMAN TILE KILNS

Komárom-Esztergom county, Dömös

📍 47.76324, 18.9119

🏠 tile kilns

🕒 165 - 250 CE

📏 Area: 0.10 ha Elevation: 114 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

fully excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

Two Roman tile kilns were discovered in the garden of the elementary school in Dömös in the 1980s. The large, rectangular kilns were most probably operated by the legio I Adiutrix in the 2nd and 3rd centuries AD. All stamped tiles bore the stamps of the legio I Adiutrix.

Military Forces

🗡️ legio I Adiutrix 📄 tile stamps

Research History

🔍 preventive excavation (1987-1988) | Márta H. Kelemen: To unearth the two tile kilns found during the building works of the supermarket in Dömös

▶ H. Kelemen 1994/1995: M. H. Kelemen, A legio I Adiutrix téglavetője Dömösön. *Archaeológiai Értesítő* 121-122, 1994/1995, 97-114.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: closed to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

I. sz. kemence

⌚ i.sz. 165 - 250

Együtteshez tartozás:
Dömös téглаégető kemencék

II. sz. téглаégető kemence

⌚ i.sz. 165 - 250

Együtteshez tartozás:
Dömös téглаégető kemencék

Kiln 1

⌚ 165 - 250 CE

Belonging to Complex:
Dömös tile kilns

Kiln 2

⌚ 165 - 250 CE

Belonging to Complex:
Dömös tile kilns

VISEGRÁD LEPENCE, SOLVA 35. ŐRTORONY

Pest megye, Visegrád

© 47.76669, 18.95211

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 371 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.96 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Visegrád-Lepence késő római őrtornya a limesút mentén állt, és részben elpusztult a 11-es út építésekor az 1980-as években. Az őrtorony megmaradt részét 1994-1997 között tárták fel. A négyzetes, 18,3x18,3 m nagyságú őrtornyot kőfal és védőárok vette körül. Négy belső pillére volt. A lelőhelyen talált építési felirata alapján 371-ben építették, de valószínűleg csak 372-ben épülhetett. Az őrtorony legérdekesebb lelete a három faragott kő fej volt, melyek I. Valentinianus, Valens és Gratianus császárokat ábrázolták. A kőfejek spoliáknak bizonyultak: korábbi szobrok és sírreliefek újrafelhasznált és újrafaragott fejei. Az I. Valentinianus császárt ábrázoló fej például egy 1905-ben Aquincumban talált női szoborhoz tartozott.

© Living Danube Limes / Z. Vukosavljević, 2021

BURGUS SOLVA 35

Pest county, Visegrád

47.76669, 18.95211

watchtower

371 - 435 CE

Area: 0.96 ha Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The late Roman watchtower at Visegrád-Lepence lay along the limes road and was partially destroyed when the modern Route 11 was built in the 1980s. The remaining part of the watchtower was excavated between 1994-1997. The square-shaped burgus measured 18.3x18.3 m and was surrounded by a wall and a fossa. The watchtower had four internal pillars. According to the building inscription found on the site, it was built in 371, but in reality, it was most probably built only in 372. The most remarkable find at Visegrád-Lepence was a group of three carved stone heads, the heads of Valentinian I, Valens and Gratian. The heads were actually spoliae: the

re-used and re-carved heads of earlier statues and funerary reliefs. The head representing Valnetinian I was in fact the head of a woman's statue found in Aquincum in 1905. The site stands on the southern side of highway 11. The restored walls are covered with a roof.

Kutatástörténet

- ☞ ásítás (1994-1997) | Péter Gróf, Dániel Gróh: Az őrtorony meglévő részének teljes feltárása
▶ Gróf / Gróh 1998-1999: P. Gróf / D. Gróh, Spätrömischer Wachturm und Statuenfund zu Visegrád-Lepence. Folia Archaeologica 47, 1998-1999, 103-116. Gróf / Gróh 2001: P. Gróf / D. Gróh, The watchtower of Visegrád-Lepence. Budapest Régiségei 34, 2001, 117-121. Gróh 2004: A visegrád-lepencei őrtorony és egy késő római szoborlelet. Ókor 3, 2004, 71-74.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

<i>A helyszín megközelíthetősége:</i>	nyitva áll a nyilvánosság számára
<i>A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel:</i>	Úthálózat, Kerékpáros útvonalak
<i>múzeum / látogatóközpont:</i>	Mátyás Király Múzeum Visegrád https://www.visegradmuzeum.hu/

Research History

☞ excavation (1994-1997) | Péter Gróf, Dániel Gróh: To fully uncover the existing part of the watchtower.

► Gróf / Gróh 1998-1999: P. Gróf / D. Gróh, Spätrömischer Wachturm und Statuenfund zu Visegrád-Lepence. *Folia Archaeologica* 47, 1998-1999, 103-116. Gróf / Gróh 2001: P. Gróf / D. Gróh, The watchtower of Visegrád-Lepence. *Budapest Régiségei* 34, 2001, 117-121. Gróh 2004: A visegrád-lepencei őrtorony és egy késő római szoborlelet. *Ókor* 3, 2004, 71-74.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

Museum / Visitor Centre: Museum of Matthias Rex Visegrád
<https://www.visegradmuzeum.hu/>

HU

VISEGRÁD GIZELLAMAJOR KISERŐD

Pest megye, Visegrád

© 47.76079, 18.93049

kiserőd

i.sz. 365 - 435

A lelőhely kiterjedése: 3.22 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Visegrád-Gizellamajor késő római erődjét 1988-ban találták meg. A kb. 50x50 m nagyságú, négyzetes erőd legyező alakú saroktoronyokkal rendelkezett, és árok vette körül. A belső épületei a körítőfalnak támaszkodtak, és lakóhelyiségeket, fürdőt, magtárat, kenyérsütőkemencéket és egy fémmegmunkáló műhelyt találunk közöttük. Az erődöt a II. Constantius császár uralkodása alatt építették, majd I. Valentinianus alatt újjáépítették. A lelőhely a 11-es út déli oldalán található, konzervált falait tetővel fedték.

© Living Danube Limes / Z. Vukosavljević, 2021

Építési periódus

i.sz. 337 - 361 I. kő periódus | Négyzet alakú erőd, legyező alakú saroktoronyokkal, fossával.
i.sz. 364 - 375 II. kő periódus | Az erődítést újjáépítették, és egy fürdőt adtak hozzá.

VISEGRÁD GIZELLAMAJOR FORTLET

Pest county, Visegrád

© 47.76079, 18.93049

fortlet

365 -435 CE

Area: 3.22 ha Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The late Roman fortlet at Visegrád Gizellamajor was found in 1988. The rectangular fortress of about 50x50 m had fan-shaped corner towers and was surrounded by a fossa. The internal buildings were attached to the surrounding walls and housed a bath, living quarters, a granary, baking ovens and a metal workshop. The fortress was built during the reign of Constantius II and later rebuilt during the reign of Valentinian I.

The site stands on the southern side of highway 11. The restored walls are covered with a roof.

Construction Phases

337 - 361 CE Stone phase I | A square-shaped fortlet with fan-shaped corner towers, surrounded by a fossa.

364 - 375 CE Stone phase II | The fortlet was rebuilt, and a bath was added.

Kutatástörténet

- ☞ ásítás (1988-1998) | Péter Gróf, Dániel Gróh: Az erőd teljes területének a feltárása
▶ Gróf / Gróf 2003: D. Gróh / P. Gróf, Visegrád Gizellatelep fortlet. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 90-93. Gróf / Gróh 1991: P. Gróf / D. Gróh, Előzetes jelentés a visegrád-gizellamajori római erőd feltárásáról. Communicationes Archaeologicae Hungariae 1991, 85-95. Gróf / Gróh 2004: P. Gróf / D. Gróh, Visegrád-gizellamajori római erőd és temető. Ókor 3, 2004, 53-57.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

múzeum / látogatóközpont: Mátyás Király Múzeum Visegrád
<https://www.visegradmuzeum.hu/>

az erőd alapfalai

⌚ i.sz. 337 - 400

Együtteshez tartozás:

A falak a Visegrád-Gizellamajor kiserődhez tartoztak.

Research History

🔍 excavation (1988-1998) | Péter Gróf, Dániel Gróh: To fully uncover the fortlet.

- ▶ Gróh / Gróf 2003: D. Gróh / P. Gróf, Visegrád Gizellatelep fortlet. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 90-93. Gróf / Gróh 1991: P. Gróf / D. Gróh, Előzetes jelentés a visegrád-gizellamajori római erőd feltárásáról. Communicationes Archaeologicae Hungariae 1991, 85-95. Gróf / Gróh 2004: P. Gróf / D. Gróh, Visegrád-gizellamajori római erőd és temető. Ókor 3, 2004, 53-57.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

Museum / Visitor Centre: Museum of Matthias Rex Visegrád
<https://www.visegradmuzeum.hu/>

foundation walls of the fortlet

🕒 337 - 400 CE

Belonging to Complex:
 the walls belonged to the Visegrád Gizellamajor fortlet

Austria

VISEGRÁD SIBRIK-DOMB, MAGASLATI ERŐD | PONE NAVATA

Pest megye, Visegrád

© 47.79813, 18.98011

🏰 magaslati erőd

🕒 i.sz. 325 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 1.89 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 176 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Pone Navata késő római erődje Visegrád-Sibrik-dombon állt, alaprajza közel háromszögletű volt, alapterülete kb. 114x130 m. A Kr.u. 320-as években épült, majd többször átépítették: először a Valentinianus-korban, majd később a IV-V. század fordulóján. Az erődnek U-alakú és legyező alakú tornyai voltak, belső épületei a körítő falhoz tapadtak. Az erőd területét és védőfalait a VIII-XIII. századig újra használatba vették.

© Living Danube Limes / Z. Vukoszavlyev, 2021

Építési periódus

i.sz. 325 - 330 🏗️ I. kő periódus | Közel háromszög alakú tábor, U-alakú és legyező alakú tornyokkal, a belső épületek a falhoz épültek.

i.sz. 370 - 380 🏗️ II. kő periódus | A kaputornyokat egy kettős kapura cserélték.

i.sz. 390 - 410 🏗️ III. kő periódus | A kapu helyére egy 11.75x11.75 m nagyságú, egy belső oszlopos torony épült.

210

PONE NAVATA | PONE NAVATA

Pest county, Visegrád

📍 47.79813, 18.98011

🏰 hillfort

🕒 325 - 435 CE

📏 Area: 1.89 ha Elevation: 176 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The late Roman fortlet of Pone Navata on Sibrik hill Visegrád had a near-triangular shape and was about 114x130 m large. It was first built during the 320s and later rebuilt during the Valentinian dynasty and at the turn of the 4th and 5th centuries. The fortress had U-shaped and fan-shaped towers and internal buildings attached to the surrounding walls. The area of the fortress and its surrounding walls were used again between 8-13th centuries.

Construction Phases

325 - 330 CE 🏗️ Stone phase I | Triangle-shaped fortlet with U-shaped and fan-shaped towers, internal buildings attached to the walls.

370 - 380 CE 🏗️ Stone phase II | The gate towers were replaced by a double opening.

390 - 410 CE 🏗️ Stone phase III | In place of the gate a tower of 11.75x11.75 m with an internal pillar was built.

Hadtörténet

i.sz. 300 - 435 ✂ auxilia Ursarensia 📄 Not. Dign. XXXII, 47.

Kutatástörténet

🔍 ásatás (1951-1976) | Sándor Soproni, Mátyás Szőke: Az erőd méretének és építési periódusainak a megállapítása

▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 55-59. Gróh / Gróf 2003: Visegrád-Sibrikdomb fortress. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 93-95. Soproni 1954: S. Soproni, A visegrádi római tábor és középkori vár. Archaeológiai Értesítő 81, 1954, 49-53. Soproni / Szőke 1972: S. Soproni / M. Szőke, Visegrád-Sibrik domb. Archaeológiai Értesítő 99, 1972, 259.

🔍 ásatás (2013-2018) | Gergely Buzás, Katalin Boruzs, Szabina Merva, Katalin Tolnai: A római erőd területén álló középkori épületek feltárása

▶ Buzás et al. 2017: G. Buzás / K. Boruzs / Sz. Merva / K. Tolnai, Régészeti kutatások a visegrádi Sibrik-dombon. Communicationes Archaeologicae Hungariae 2017, 193-235.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

múzeum / látogatóközpont: Mátyás Király Múzeum Visegrád

www.visegradmuzeum.hu/

körítő fal és tornyok

🕒 i.sz. 320 - 400

Együtteshez tartozás:

A falak és tornyok az erőd védműveihez tartoztak

Military Forces

300 - 435 CE ✂ auxilia Ursarensia 🏰 Not. Dign. XXXII, 47.

Research History

🏰 excavation (1951-1976) | Sándor Soproni, Mátyás Szőke: To determine the size and construction phases of the fortress

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 55-59. Gróh / Gróf 2003: Visegrád-Sibrikdomb fortress. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 93-95. Soproni 1954: S. Soproni, A visegrádi római tábor és középkori vár. Archaeológiai Értesítő 81, 1954, 49-53. Soproni / Szőke 1972: S. Soproni / M. Szőke, Visegrád-Sibrik domb. Archaeológiai Értesítő 99, 1972, 259.

🏰 excavation (2013-2018) | Gergely Buzás, Katalin Boruzs, Szabina Merva, Katalin Tolnai: To excavate the medieval buildings within the Roman fortress.

- ▶ Buzás et al. 2017: G. Buzás / K. Boruzs / Sz. Merva / K. Tolnai, Régészeti kutatások a visegrádi Sibrik-dombon. Communicationes Archaeologicae Hungariae 2017, 193-235.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

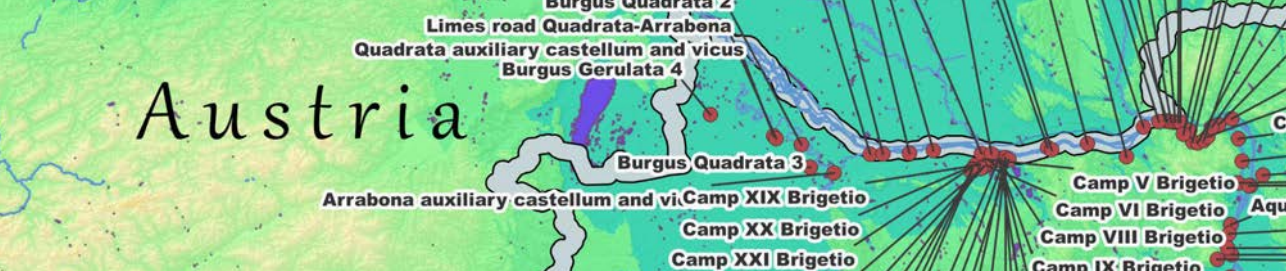
Museum / Visitor Centre: Museum of Matthias Rex Visegrád
www.visegradmuzeum.hu/

surrounding walls and towers

🕒 320 - 400 CE

Belonging to Complex:

The walls and towers belonged to the defense system of the fortress

VISEGRÁD SZENTGYÖRGY-PUSZTA 1, BURGUS SOLVA 28

Pest megye, Visegrád

📍 47.80404,19.00434

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.07 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 230 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Visegrád Szentgyörgy-pusztai lelőhely 1. sz. késő római őrtornyát a Valentinianus-korban építették a Dunakanyar védelmi rendszerének részeként. A négyszögletes őrtorony 10,4x10,2 m alapterületű volt, belső pillér és védőárok nélkül épült. Dombtetőn állt, ma állami tulajdonban lévő erdő fedi.

Kutatástörténet

🔍 ásatás (1955) | Sándor Soproni: A római őrtorony létezésének az igazolása.

▶ Soproni 1972: S. Soproni, Római őrtorony a visegrádi Szentgyörgypusztán. *Studia Comitatensia* 1, 1972, 39-43. Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. *Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert* (Budapest 1978) 60.

🔍 ásatás (2016-2018) | Péter Gróf: A római őrtorony alaprajzának és kronológiájának a tisztázása.

▶ Gróf 2020: P. Gróf, Roman Watchtower Visegrád-Szentgyörgypusztai 1. Preliminary excavation report. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), *The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020* (Pécs 2020) 201-210.

BURGUS SOLVA 28

Pest county, Visegrád

© 47.80404,19.00434

watchtower

350 - 435 CE

Area: 0.07 ha Elevation: 230 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, scientific papers and monographs available

Further Information

The late Roman watchtower of Visegrád Szentgyörgy-pusztá 1 was built during the Valentinian dynasty as part of the series of watchtowers along the Danube Bend. The rectangular watchtower was 10.4x10.2 m large with no inner pillars or surrounding fossae. It is located on a hilltop in a government owned forest.

Research History

- excavation (1955) | Sándor Soproni: To verify the existence of the Roman watchtower.
 - ▶ Soproni 1972: S. Soproni, Római őrtorony a visegrádi Szentgyörgypusztán. *Studia Comitatus* 1, 1972, 39-43. Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. *Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert* (Budapest 1978) 60.
- excavation (2016-2018) | Péter Gróf: To clarify the layout and chronology of the Roman watchtower.
 - ▶ Gróf 2020: P. Gróf, Roman Watchtower Visegrád-Szentgyörgypusztá 1. Preliminary excavation report. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), *The Danube Limes in Hungary. Archaeological research conducted in 2015-2020* (Pécs 2020) 201-210.

HU

ENGLISH

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

múzeum / látogatóközpont: Visegrádi Máthás Király Múzeum
www.visegradmuzeum.hu/

az őrtorony falai

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak a Visegrád Szentgyörgy-pusztá 1. sz. őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

<i>Access to Site:</i>	open to the public
<i>Connection to modern Road Network and Public Transport:</i>	road network, bicycle routes
<i>Museum / Visitor Centre:</i>	King Matthias Museum Visegrád www.visegradmuzeum.hu/

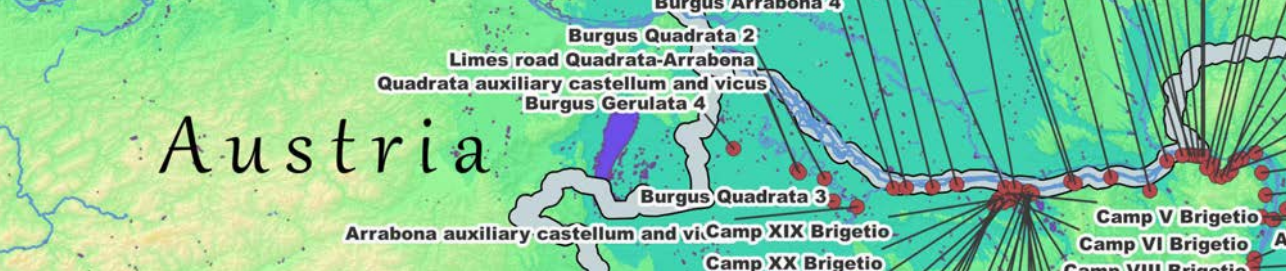
walls of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belonged to the so-called Burgus Solva 28.

HU

VERŐCE DUNAMEZŐ-DŰLŐ, SOLVA 38. KIKÖTŐERŐD

Pest megye, Verőce

© 47.81872, 19.05156

kikötőerőd

i.sz. 350 - 435

A lelőhely kiterjedése: 0.24 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 106 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Verőce hídfőállása egy 18x23 m nagyságú központi toronyból, és mindkét oldalán egy-egy 5x5 m-es kis toronyból állt, közöttük kőfallal. A hídfőállás egy részét a Duna elmosta. Az erődítés II. Constantius császár uralkodása alatt épülhetett, majd I. Valentinianus alatt újjáépítették.

Építési periódus

i.sz. 320 - 330 I. kő periódus | Kikötőerőd egy nagy központi toronnyal és két kis toronnyal.

i.sz. 370 - 375 II. kő periódus | A kikötőerődöt újjáépítették a 370-es években.

© Living Danube Limes / G. Kovács, 2021

BURGUS SOLVA 38

Pest county, Verőce

47.81872, 19.05156

bridge-head

350 - 435 CE

Area: 0.24 ha Elevation: 106 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The The bridge-head at Verőce had a central tower 18x23 m large, and two small towers of 5x5 m on either side of the central tower, connected to it by a wall. Parts of the bridge-head was washed away by the Danube. It was built during the reign of Constantius II and was rebuilt during the reign of Valentinian I. Numerous stamped tiles were found on the site: OF ARN VRASICINI, OF ARN BONO MAG, Caris tribunus, Lupicinus tribunus, Terentianus tribunus and Frigeridus dux.

Construction Phases

320 - 330 CE Stone phase I | A bridge-head with a large central towers and two small towers.

370 - 375 CE Stone phase II | The bridge-head was rebuilt in the 370s.

Kutatástörténet

- ☞ ásás (1934) | István Paulovics: A hídfőállás típusának és keletkezésének a megállapítása.
▶ Paulovics 1934: I. Paulovics, A nógrádverőcei római erőd feltárása. Archaeológiai Értesítő 47, 1934, 158-163. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 54.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

- A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
- A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

Research History

⦿ excavation (1934) | István Paulovics: To determine the type and date of the Roman bridge-head.

► Paulovics 1934: I. Paulovics, A nógrádverőcei római erőd feltárása. Archaeológiai Értesítő 47, 1934, 158-163. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 54.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

HU

VISEGRÁD KŐBÁNYA, SOLVA 24. ŐRTORONY

Pest megye, Visegrád

© 47.77562, 18.96586

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 372 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.04 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 110 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Visegrád-Kőbánya lelőhelyen található őrtorony a limesút mentén állt, és Soproni Sándor tárta fel az 1950-es években. A kb. 11x11 m alapterületű őrtornyot kőfal és védőárok vette körül. A lelőhelyen talált építési felirat szerint 372-ben épült. Egyetlen belső pillére utólagos hozzáépítés eredménye. Számos bélyeges téglá került elő az ásás során: TEMP VR L X G, TEMP VRS és Frigeridus dux téglabélyegei.

Kutatástörténet

📄 Ásítás (1956-1957) | Sándor Soproni: Az őrtorony teljes feltárása

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 51-55.

© Wikimedia Commons / Mediatius, 2012

BURGUS SOLVA 24

Pest county, Visegrád

© 47.77562, 18.96586

 watchtower

 372 - 435 CE

 Area: 0.04 ha Elevation: 110 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

fully excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The watchtower at Visegrád-Quarry stood along the limes road. It was found and excavated by Sándor Soproni in the 1950s. The square-shaped watchtower measured about 11x11 m and was surrounded by a wall and a fossa. The building inscription found on the site dates the watchtower to 372. The watchtower had an internal pillar that was a later addition to the building. Numerous stamped tiles were found: TEMP VR L X G, TEMP VRS and Frigeridus dux.

Research History

 excavation (1956-1957) | Sándor Soproni: To fully uncover the watchtower.

► Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes

zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 51-55.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

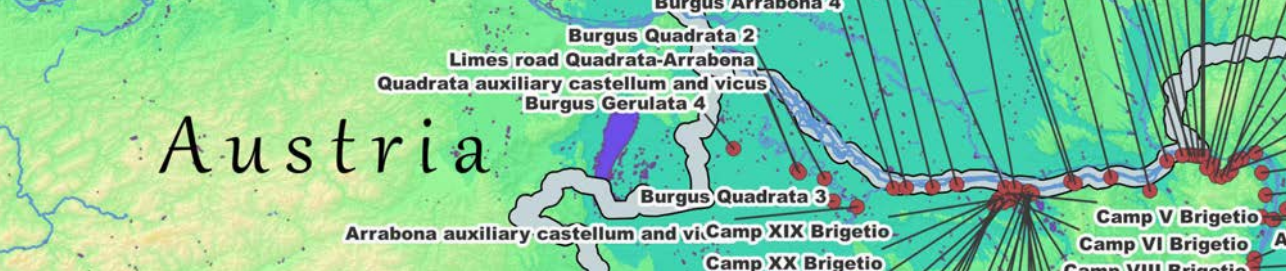
A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

múzeum / látogatóközpont: Mátyás Király Múzeum Visegrád
<https://www.visegradmuzeum.hu/>

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

<i>Access to Site:</i>	open to the public
<i>Connection to modern Road Network and Public Transport:</i>	road network, bicycle routes
<i>Museum / Visitor Centre:</i>	Museum of Matthias Rex Visegrád https://www.visegradmuzeum.hu/

DUNABOGDÁNY VÁRADOK-DŰLŐ, CIRPI SEGÉDCSAPAT TÁBOR | CIRPI

Komárom-Esztergom megye, Dunabogdány

© 47.77073, 19.07537

🏰 segédcsapat tábor

🕒 i.sz. 65 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 3.49 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 107 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A castellum körvonalai a terepen kirajzolódnak. A Kr.u. I. századi fa-föld konstrukciójú tábort a II. sz. elején egy 124x147 m nagyságú, négyzetes kőből épült castellum váltotta fel. A Constantinus-korban az erődöt legyező alakú saroktornyokkal építették újjá. A IV. sz. végén egy kisméretű, 17x16.5 m-es trapézalakú erődöt építettek a castellum délkeleti sarkába.

Építési periódus

i.sz. 65 - 150 🏹 I. Fa-föld tábor | Az első fa-föld konstrukciójú tábort valószínűleg hármás árokrendszer vette körbe. A Kr.u. I. sz. második felében épülhetett.

i.sz. 150 - 300 🏹 II. Kő periódus | Az első kő tábor 124x147 m alapterületű volt, 1,2 m vastag falakkal. A négyzetes tábor lekerekített sarkokkal rendelkezett. A Kr.u. II. sz. második felében épülhetett.

i.sz. 300 - 350 🏹 III. kőperiódus | A tábort a Constantinus-korban átépítették legyező-alakú saroktornyokkal és U-alakú oldaltornyokkal.

i.sz. 350 - 435 🏹 IV. Késő római burgus | A IV. sz. második felében a castellum délkeleti sarkába egy késő római burgust építettek.

CIRPI AUXILIARY CASTELLUM | CIRPI

Komárom-Esztergom county, Dunabogdány

📍 47.77073, 19.07537

🏰 auxiliary castellum

🕒 65 - 435 CE

📏 Area: 3.49 ha Elevation: 107 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The outline of the castellum can be seen on the terrain. The first-century earth and timber fort was replaced by a rectangular stone castellum of 124x147 m in the early 2nd century. The fort was reconstructed with fan-shaped corner towers during the Constantinian-dynasty. At the end of the 4th century a small, 17x16.5 m large trapezoid fortlet was built in the southeast corner of the castellum.

Construction Phases

65 - 150 CE 🏰 Timber phase I | The earliest earth and timber fort was probably surrounded by a triple ditch. It was built in the second half of the 1st century.

150 - 300 CE 🏰 Stone phase II | The first stone castellum was 124x147 m in size, and it had a 1.2 m thick walls. It was rectangular with rounded corners. It was built in the second half of the 2nd century.

300 - 350 CE 🏰 Stone phase III | The castellum was rebuilt during the Constantine-dynasty with fan-shaped corner towers and U-shaped side towers.

350 - 435 CE 🏰 Late Roman fortlet IV | A small fortlet was built in the southeast corner of the castellum in the second half of the 4th century. It measured 17x16.5 m.

HU

ENGLISH

Hadtörténet

- i.sz. 130 - 176 cohors XIIII Voluntariorum Civium Romanorum felirat
- i.sz. 180 - 300 cohors II Alpinorum Equitata felirat
- i.sz. 300 - 435 equites Dalmatae Not.Dign.Occ. XXXIII. 33.
- i.sz. 300 - 435 auxilia Fortensia Not.Dign.Occ. XXXIII. 49.
- i.sz. 300 - 435 a legio II Adiutrix vexillatiója Not.Dign.Occ. XXXIII, 56.

Kutatástörténet

 ásatás (1930) | Árpád Szalay: A római erőd létezésének az igazolása és építési periódusainak megállapítása

- ▶ Szalay 1933: Á. Szalay, A dunabogdányi római castellumról. Archaeologia Hungarica 10, 1933. Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 62. Visy 2003: Zs. Visy, Cirpi castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 95-96. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 54.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

Military Forces

- 130 - 176 CE ✂ cohorts XIII Voluntariorum Civium Romanorum 🏛 inscription
 180 - 300 CE ✂ cohorts II Alpinorum Equitata 🏛 inscription
 300 - 435 CE ✂ equites Dalmatae 🏛 Not.Dign.Occ. XXXIII. 33.
 300 - 435 CE ✂ auxilia Fortensia 🏛 Not.Dign.Occ. XXXIII. 49.
 300 - 435 CE ✂ vexillation of the legio II Adiutrix 🏛 Not.Dign.Occ. XXXIII, 56.

Research History

🏛 excavation (1930) | Árpád Szalay: To verify the existence of the Roman fort and determine its construction phases.

- ▶ Szalay 1933: Á. Szalay, A dunabogdányi római castellumról. *Archaeologia Hungarica* 10, 1933. Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. *Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert* (Budapest 1978) 62. Visy 2003: Zs. Visy, Cirpi castellum. In: Zs. Visy (ed.), *The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica* (Budapest 2003) 95-96. Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003) 54.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

Austria

LEÁNYFALU BENZINKÚT, CIRPI 2. ŐRTORONY

Pest megye, Leányfalu

📍 47.71714, 19.08842

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.13 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 114 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Leányfalu késő római őrtornya a limesút mentén állt. Maradványait teljesen feltárták és konzerválták, amikor a lelőhelyen egy benzinkút épült. A 19x19 m nagyságú őrtorony négy belső pillérrel rendelkezett, keleti sarkában lépcső alapozását találták. Az őrtornyot kőfal vette körül, és valószínűleg védőárok is körítette, de utóbbit még nem találták meg. Frigeridus dux bélyeges téglái alapján az őrtorony I. Valentinianus uralkodása alatt épülhetett.

Kutatástörténet

📍 ásatás (1962-1963) | Sándor Soproni: Az őrtorony teljes feltárása.

▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 63-66. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 55.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

BURGUS CIRPI 2

Pest county, Leányfalu

📍 47.71714, 19.08842

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.13 ha Elevation: 114 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

fully excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The late Roman watchtower in Leányfalu stood along the limes road. Its remains were fully excavated and later conserved when a gas station was built on the site. The square-shaped watchtower measured about 19x19 m and had four internal pillars. In the eastern corner the base of a staircase was found. The watchtower was surrounded by walls and probably a fossa, but it has not been found yet. Based on the tile stamps of Frigeridus dux, the tower must have been built during the reign of Valentinian I.

Research History

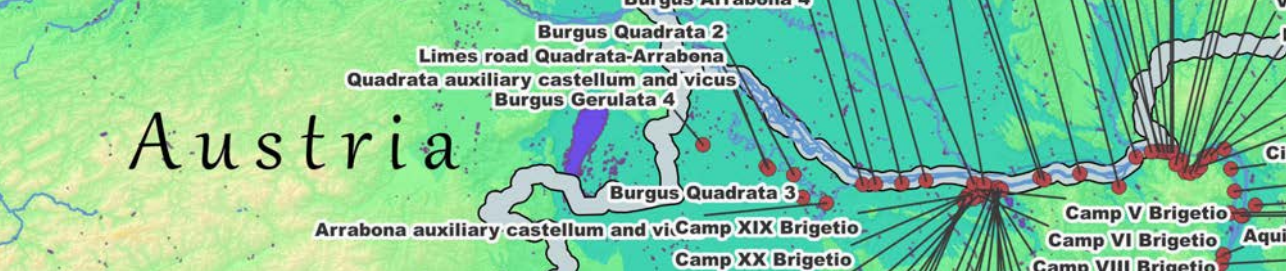
🔍 excavation (1962-1963) | Sándor Soproni: To fully uncover the watchtower.

- ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 63-66. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 55.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, bicycle routes

GÖD BÓCSAÚJTELEP ERŐD

Pest megye, Göd

📍 47.68381, 19.16297

🏰 ellenerőd

🕒 i.sz. 373 - 374

📏 A lelőhely kiterjedése: 11.6 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 130 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A kvádok területére, Göd-Bócsaújtelepre tervezett késő római ellenerőd építését sohasem fejezték be. A 373-ban elkezdett építkezés során kijelölték az erőd falainak a helyét, majd a munka félbeszakadt. 374-ben teljesen felhagyta a félkész erődöt. Az ellenerőd kb. 400x290 m nagyságú, ovális alaprajzú lett volna, kör alakú tornyokkal. Az építkezés a kvádok és a rómaiak között kitört konfliktus miatt maradt abba. Az elhúzódo vizsály következtében a kvádok királya és I. Valentinianus római császár is életét vesztette.

Kutatástörténet

📍 ásatás (200-2007) | Zsolt Mráv: Az ellenerőd méretének, alakjának és keltezésének a megállapítása

- ▶ Mráv 2003: Zs. Mráv, Archäologische Forschungen 2000-2001 im Gebiet der spätrömischen Festung von Göd-Bócsaújtelep (Vorbericht). Communicationes Archaeologicae Hungariae 2003, 83-114. Mráv 2005: Zs. Mráv, Késő római erődépítkezés Göd-Bócsaújtelepen. I. Valentinianus hadárjátéka Valeria provincia előterében. Ókor 4, 2005, 114-121. Mráv 2003: Zs. Mráv, Göd fortress. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 198-201. ▶ FŐ 8, 1961-1965, 113f. Eckhart 1962

GÖD COUNTER FORTRESS

Pest county, Göd

 47.68381, 19.16297

 counter fortress

 373 - 374 CE

 Area: 11.6 ha Elevation: 130 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The building works of the counter fortress at Göd Bócsaújtelep on the territory of the Quadi started at 373 and was never finished. After marking out the line of most of the walls on the ground, the construction of the fortress came to a halt. In 374 the site was abandoned for good. The area of the fortress would have been about 400x290 m, and it would have had an oval shape with circular towers. The fight that broke out between the Quadi and the Romans killed the king of the Quadi and Valentinian I as well.

Research History

 excavation (200-2007) | Zsolt Mráv: To determine the shape, size and date of the counter fortress

- ▶ Mráv 2003: Zs. Mráv, Archäologische Forschungen 2000-2001 im Gebiet der spätrömischen Festung von Göd-Bócsaújtelep (Vorbericht). *Communicationes Archaeologicae Hungariae* 2003, 83-114.
- Mráv 2005: Zs. Mráv, Késő római erődépítkezés Göd-Bócsaújtelepen. I. Valentinianus hazárdjátéka Valeria provincia előterében. *Ókor* 4, 2005, 114-121.
- Mráv 2003: Zs. Mráv, Göd fortress. In: Zs. Visy (ed.), *The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica* (Budapest 2003) 198-201.
- ▶ FÖ 8, 1961-1965, 113f. Eckhart 1962

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern Úthálózat
úthálózattal és tömegközlekedéssel:

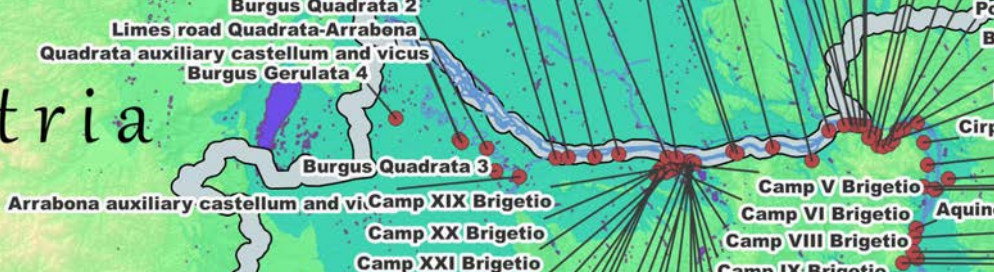

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Austria

SZENTENDRE, ULCISIA SEGÉDCSAPAT TÁBOR | ULCISIA

Pest megye, Szentendre

📍 47.66492, 19.07391

🏰 segédcsoport tábor

🕒 i.sz. 65 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 5.67 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 118 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel teljes mértékben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Ulcisia Castra castelluma a limesút mellett állt, a Bükkös patak partján. A maradványai Szentendre belvárosa alatt fekszenek, ezért információink kifelületű megelőző feltárásokból származnak. A paralelogramma alakú erőd kb. 105x134 m alapterületű volt, és több periódusban épült. Feltehetőleg a Kr.u. I. sz. végétől az V. sz. elejéig használták.

Építési periódus

i.sz. 80 - 117 🏹 I. Fa periódus | Az első erődítés fa-föld konstrukcióval készülhetett.

i.sz. 100 - 270 🏹 II. kő periódus | Az első kő tábor U-alakú oldaltornyokkal és befelé ugró szögletes saroktornyokkal rendelkezett.

i.sz. 300 - 370 🏹 III. kő periódus | Az erődöt I. Constantinus uralkodása alatt építették újra legyező-alakú saroktornyokkal, és a porta praetoria kivételével az összes kaput elfalazták.

i.sz. 370 - 435 🏹 IV. kő periódus | A Valentinianus-korban az erődöt még egyszer újjáépítették.

ULCISIA AUXILIARY CASTELLUM | ULCISIA

Pest county, Szentendre

📍 47.66492, 19.07391

🏰 auxiliary castellum

🕒 65 - 435 CE

📏 Area: 5.67 ha Elevation: 118 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

fully covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, excavation plans available, scientific papers and monographs available

Further Information

The castellum of Ulcisia Castra lay along the limes road on the bank of Bükkös stream. As its remains lie under the present-day inner city of Szentendre our knowledge is limited to the data obtained through small-scale rescue excavations. The fort was of parallelogram shape and measured about 105x134 m. It had several construction phases and was used probably from the late 1st century to the early 5th century.

Construction Phases

80 - 117 CE 🏗️ Timber phase I | The first fortress on the site was of earth and timber construction.

100 - 270 CE 🏗️ Stone phase II | The first stone fortress had U-shaped side towers and rectangular corner towers projecting towards the inside.

300 - 370 CE 🏗️ Stone phase III | The fortress was rebuilt during the reign of Constantine I, when fan-shaped corner towers were added and all gates except the porta praetoria were blocked.

370 - 435 CE 🏗️ Stone phase IV | The fortress was rebuilt once more during the Valentinian dynasty.

HU

Kutatástörténet

☞ ásatás (1950-1955) | Sándor Soproni: Az erőd méretének és építési periódusainak a megállapítása.

▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 68-71.

☞ ásatás (2003-2005) | Éva Maróti: Az erőd építési periódusainak a megállapítása.

▶ Maróti / Kalmár 2007: É. Maróti / J. Kalmár, Római kori falak anyaga, szerkezete és az építkezés periódusai Ulcisia Castra (Szentendre) katonai táborának területén. Építőanyag 59, 2007, 30-35. Visy 2003: Zs. Visy, Castellum Ulcisia Castra. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 97-98.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Ferenczy Múzeumi Centrum

www.muzeumicentrum.hu/

Research History

- ☞ excavation (1950-1955) | Sándor Soproni: To determine the size and construction phases of the fortress.
 - ▶ Soproni 1978: S. Soproni, Der spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Das Verteidigungssystem der Provinz Valeria im 4. Jahrhundert (Budapest 1978) 68-71.
- ☞ excavation (2003-2005) | Éva Maróti: To determine the construction phases of the fortress.
 - ▶ Maróti / Kalmár 2007: É. Maróti / J. Kalmár, Római kori falak anyaga, szerkezete és az építkezés periódusai Ulcisia Castra (Szentendre) katonai táborának területén. Építőanyag 59, 2007, 30-35. Visy 2003: Zs. Visy, Castellum Ulcisia Castra. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 97-98.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Ferenczy Museum Center

www.muzeumicentrum.hu/

Austria

SZIGETMONOSTOR-HORÁNY, ULCISIA 8. KIKÖTŐERŐD

Pest megye, Szigetmonostor

📍 47.65843, 19.11245

🏰 kikötőerőd

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.23 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 107 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A késő római hídfőállás központi tornya Szigetmonostor-Horányban 16x22 m nagyságú volt, és két 4x4 m-es kis torony állt mindkét oldalán, fallal összekötve. A lelőhelyen talált bélyeges téglák alapján a hídfőállást Diocletianus vagy II. Constantius császár uralkodása alatt építették. Az itt talált téglabélyegek: Lupicinus tribunus, Valentinus tribunus, Frigeridus dux, ap(paratu) Iovini és ap(paratu) Valentini.

Kutatástörténet

🔍 ásatás (1935) | Lajos Nagy: A késő római hídfőállás teljes feltárása.

🔍 ásatás (1995) | Éva Maróti: A hídfőállás keltezésének a megállapítása

▶ Maróti 2003: É. Maróti, Ein römisches Gebäude bei Szigetmonostor-Horány. In: Á. Szabó / E. Tóth (ed.), Pannonica Provincialia et Archaeologia. Studia sollemnina Evgenio Fitz octogenario dedicata (Budapest 2003) 197-236. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 58.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS ULCISIA 8

Pest county, Szigetmonostor

📍 47.65843, 19.11245

🏰 bridge-head

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.23 ha Elevation: 107 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

fully excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The central tower of the bridge-head at Szigetmonostor-Horány was 16x22 m. It had two small towers of 4x4 m connected to either sides of the central tower by walls. Based on the stamped tiles the bridge-head must have been built under the reign of Diocletian or Constantius II. Tile stamps found on the site: Lupicinus tribunus, Valentinus tribunus, Frigeridus dux, ap(paratu) Iovini and ap(paratu) Valentini.

Research History

🔍 excavation (1935) | Lajos Nagy: To fully uncover the late Roman bridge-head.

🔍 excavation (1995) | Éva Maróti: To determine the date of the bridge-head.

▶ Maróti 2003: É. Maróti, Ein römisches Gebäude bei Szigetmonostor-Horány. In: Á. Szabó / E. Tóth (ed.), Pannonica Provincialia et Archaeologia. Studia sollemnia Evgenio Fitz octogenario dedicata (Budapest 2003) 197-236. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 58.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

DUNAKESZI DUNASOR, ULCISIA 9. KIKÖTŐERŐD

Pest megye, Dunakeszi

📍 47.65841, 19.11942

🏰 kikötőerőd

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.22 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 108 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Dunakeszin található késő római hídfőállás a Dunakanyart ellenőrzés alatt tartó hídfőállások rendszerének részét képezte. A hídfőállások mind hasonló elrendezésűek voltak, többszintes központi toronnyal, az azt körülvevő fallal és négy kisebb saroktoronnyal rendelkeztek. A Dunakeszi, Dunasor 28-30. szám alatt látható hídfőállás a dunai bicikliút mentén fekszik. A kis kiállítás a helyszínen csak csoportok részére, előzetes bejelentkezéssel látogatható.

Kutatástörténet

📄 megelőző feltárás (2002-2009) | Zsolt Mráv

▶ Mráv 2011: Zs. Mráv, Dunakeszi - Late Roman Fortlet along the Danube. Guide to Hungarian Sites of the Roman Limes that are Nominated for World Heritage Status 1. Budapest.

BURGUS ULCISIA 9

Pest county, Dunakeszi

📍 47.65841, 19.11942

🏛️ bridge-head

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.22 ha Elevation: 108 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, excavation plans available, scientific papers and monographs available

Further Information

The late Roman bridge-head in Dunakeszi was part of the series of late Roman bridge-heads meant to protect the Danube Bend. They all had a similar layout with a large, multi-story central tower, surrounding walls and four smaller corner towers. Located at 28-30 Dunasor in Dunakeszi it is situated along the Danube bicycle route. There is a small exhibition at the site, which can be visited by groups upon request only.

Research History

🔍 preventive excavation (2002-2009) | Zsolt Mráv

- ▶ Mráv 2011: Zs. Mráv, Dunakeszi - Late Roman Fortlet along the Danube. Guide to Hungarian Sites of the Roman Limes that are Nominated for World Heritage Status 1. Budapest.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: korlátozott

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Kerékpáros útvonalak

A lelőhely helyszíni vizualizációja, bemutatása, konzerválása: épített rekonstrukció, virtuális rekonstrukció, múzeum

múzeum / látogatóközpont: Késő-római Kikötőerőd Kiállítás, Dunakeszi
www.danubetourism.eu/keso-romai-kikotoerod-kiallitas-dunakeszi/

A kikötőerőd központi tornya és falai

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A késő római Dunakeszi kikötőerőd

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

<i>Access to Site:</i>	restricted
<i>Connection to modern Road Network and Public Transport:</i>	road network, bicycle routes
<i>On-site Visualisation, Presentation & Conservation:</i>	physical reconstructions for presentation, virtual reconstructions for presentation, museum
<i>Museum / Visitor Centre:</i>	Late Roman Fortlet Exhibition in Dunakeszi www.danubetourism.eu/keso-romai-kikotoerod-kiallitas-dunakeszi/

central tower of the bridge-head

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The late Roman bridge-head in Dunakeszi

HU

Austria

BUDAPEST-ÓBUDA, AQUINCUM POLGÁRVÁROS | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.56494, 19.0484

🏛️ polgárváros, amphitheatrum, szentély, vízvezeték

🕒 i.sz. 65 - 335

📏 A lelőhely kiterjedése: 69.33 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 107 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

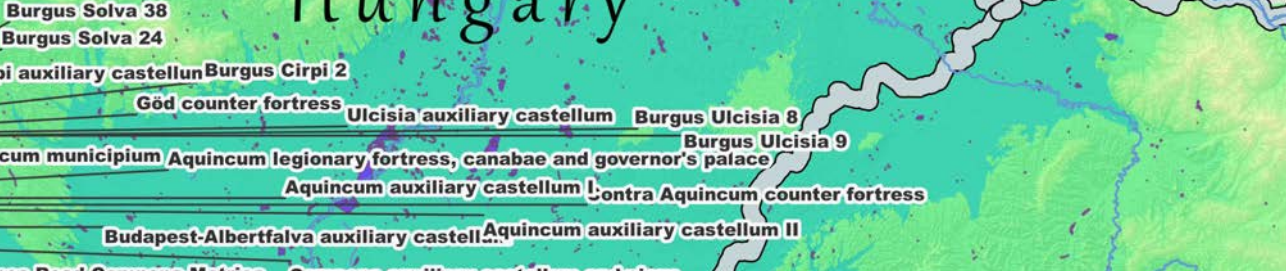
részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légi-fotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Az első polgári település Aquincum területén a Vespasianus császár uralkodása alatt alapított vicus volt. A településnek 124-ben Hadrianus császár municipium rangot adományozott, ekkor Municipium Aelium Aquincum lett a neve. Septimius Severus császár uralkodása alatt a municipium és a canabae együtt colonia rangra emelkedett (Colonia Aelia Septimia Aquincum). A polgári települést városfal vette körül, és észak-déli irányban vízvezeték szelte át. A várostól északra állt a polgárvárosi amphitheatrum. A polgárváros feltárása már a XIX. században elkezdődött, és jelentős része konzerválva látható az Aquincumi Múzeum és Régészeti Parkban. A többé-kevésbé ortogonális utcahálózat insulákra osztotta a város területét, amikben a lakóhelyiségeknek és műhelyeknek otthont

© Living Danube Limes / G. Kovács, 2021

AQUINCUM MUNICIPIUM | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.56494, 19.0484

🏛️ municipium, amphitheatre, shrines, aqueduct

🕒 65 - 335 CE

🌿 Area: 69.33 ha Elevation: 107 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The first civil settlement in Aquincum, a vicus came to being during the reign of Vespasian. The settlement was elevated to the rank of municipium by emperor Hadrian in 124 (Municipium Aelium Aquincum). During the reign of Septimius Severus the municipium and canabae together became a colonia (Colonia Aelia Septimia Aquincum).

The civil settlement was surrounded by walls and an aqueduct ran through the middle of the town in a north-south direction. North of the city stood the amphitheatre.

A large section of the civil town can be seen in the Aquincum Museum and Archaeological Park. Streets divided the town to insulae, where long strip-houses stood side-by-side, giving home to workshops and living quarters. Many public

adó hosszúházak szorosan egymás mellett álltak. Sok középület is ismert: a forum, basilica, macellum, közfürdők, templomok, szentélyek, collegiumok, tabernák, stb. Az ún. Festőház egy részének rekonstrukcióját turisztikai célból felépítették.

Építési periódus

i.sz. 70 - 124 ✂ vicus periódus

i.sz. 124 - 193 ✂ municipium periódus

i.sz. 193 - 300 ✂ colonia periódus

Kutatástörténet

📍 ásátás (1880-2021)

► Zsidi 2002: P. Zsidi, Aquincum polgárváros (Budapest 2002). Zsidi 2003: P. Zsidi, Aquincum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 153-156. Groh et al. 2014: S. Groh / O. Láng / H. Sedlmayer / P. Zsidi, Neues zur Urbanistik der Zivilstädte von Aquincum-Budapest und Carnuntum-Petronell. Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae 65, 2014, 361-404. Láng 2018: O. Láng, Is that really the end, or what happened in the civil town of Aquincum in the fourth century? Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae 69, 2018, 143-168.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára, belépődíj

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Parkolási lehetőség, Tömegközlekedés, Kerékpáros útvonalak

A lelőhely helyszíni vizualizációja, bemutatása, konzerválása: épített rekonstrukció, virtuális rekonstrukció, szabadtéri bemutatás, az építészeti maradványok védelme védőszerkezetekkel, múzeum, információs táblák, audio guide, vezetett túrák

múzeum / látogatóközpont: Aquincumi Múzeum és Régészeti Park
www.aquincum.hu/

Szolgáltatás: Ajándékbolt, Játsszótér gyermekeknek

buildings are also known: forum, basilica, macellum, public baths, temples, shrines, collegia, tabernae, etc.

A section of the so-called Painter's House was rebuilt for touristic purposes.

Construction Phases

70 - 124 CE ✂ vicus phase

124 - 193 CE ✂ municipium phase

193 - 300 ✂ colonia phase

Research History

🔍 excavations (1880-2021)

► Zsidi 2002: P. Zsidi, Aquincum polgárváros (Budapest 2002). Zsidi 2003: P. Zsidi, Aquincum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 153-156. Groh et al. 2014: S. Groh / O. Láng / H. Sedlmayer / P. Zsidi, Neues zur Urbanistik der Zivilstädte von Aquincum-Budapest und Carnuntum-Petronell. Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae 65, 2014, 361-404. Láng 2018: O. Láng, Is that really the end, or what happened in the civil town of Aquincum in the fourth century? Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae 69, 2018, 143-168.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

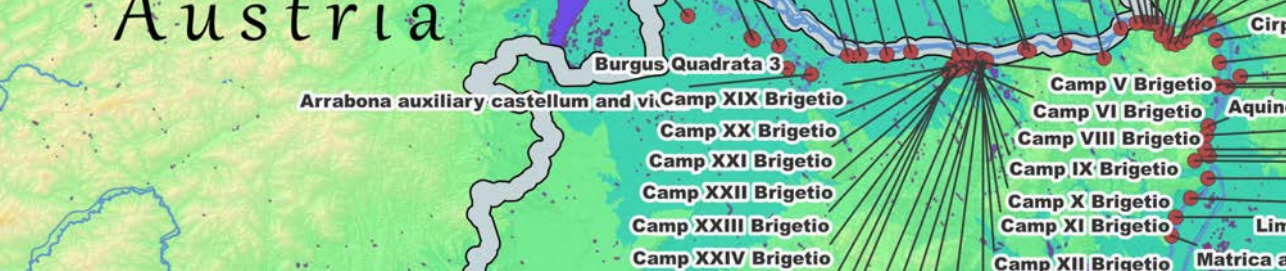
Access to Site: open to the public, entry fee

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, parking available, public transport, bicycle routes

On-site Visualisation, Presentation & Conservation: physical reconstructions for presentation, virtual reconstructions for presentation, open air presentation, protection structures for architectural remains, museum, information boards, audio guides, guided tours

Museum / Visitor Centre: Aquincum Museum and Archaeological Park
www.aquincum.hu/

Service: Souvenir shop, Playground for children

BUDAPEST-ÓBUDA, AQUINCUM LEGIOTÁBOR, CANABAE, HELYTARTÓI PAOLTA | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.54269, 19.04174

🏰 legiotábor, canabae és helytartói palota

🕒 i.sz. 89 - 500

📏 A lelőhely kiterjedése: 96.58 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók, a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Aquincum legiotábor a Budapest-Óbuda alatt fekszik. Az első fa-föld konstrukciójú tábor Domitianus császár uralkodása alatt építhették. A Hadrianus-kori kő tábort kissé távolabb építették a Dunától, és hármás védőárokkal vették körül. A négyszögletű, lekerekített sarkú erőd négyszögletes kaputornyokkal rendelkezett. A tábor belső épületeiből a nagy fürdőt (thermae maiores), a valetudinariumot, a tribunus laticlavus házát, katonai barakkokat és műhelyeket és két horreumot ismerünk. A legiotábor teljesen újjáépítették I. Constantinus császár uralkodása alatt, a korábbi legiotábor keleti oldalán. A késő római erőd mérete 720x300 m nagyságú volt, melynek csak a déli 300x300 m-es részét használták a IV. sz. végére.

© Living Danube Limes / G. Kovács, 2021

AQUINCUM LEGIONARY FORTRESS, CANABAE AND GOVERNOR'S PALACE | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.54269, 19.04174

🏰 legionary fortress, canabae and governor's palace

🕒 89 - 500 CE

🌳 Area: 96.58 ha Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible, underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The legionary fortress of Aquincum lies under present-day Óbuda, District III in Budapest. The first

legionary fortress was built during the reign of Domitian and probably was an earth and timber construction. The stone fortress built under Hadrian was located further away from the Danube and was surrounded by triple ditches. The fortress was rectangular with rounded corners and square-shaped gate towers. From its internal buildings the bath (thermae maiores), the valetudinarium, the house of the tribunus laticlavus, barracks of soldiers, fabricae and two horrea are known.

The legionary fortress was completely rebuilt during the reign of Constantine I on the east side of the former legionary fortress. The new fortress measured 720x300 m. By the end of the 4th century only a 300x300 m large area was used in the south half of the fortress.

The foundation walls of the southern gates and the thermae maiores can be seen at Florián tér, Budapest-Óbuda.

Építési periódus

i.sz. 89 - 120 ✂ I. fa periódus | Az első fa-föld konstrukciójú tábor Domitianus császár uralkodása alatt épült, de pontos mérete, alakja és belső struktúrája egyelőre ismeretlen.

i.sz. 120 - 300 ✂ II. kő periódus | A 2-3. sz. kő erődje a 2. sz. első felében épült. A téglalap alakú, lekerekített sarkú erőd 476x570 m nagyságú volt, és hármás árokrendszer vette körül.

i.sz. 300 - 400 ✂ III. kő periódus | I. Constantinus császár uralkodása alatt a legiotábort teljesen átépítették, a Duna partján. Az új erőd 300x720 m alapterületű volt, U-alakú oldaltornyokkal.

i.sz. 400 - 435 ✂ IV. kő periódus | A 4. sz. végére az erődnek már csak a déli, 300x300 m nagyságú részét használták.

Hadtörténet

89 - 435 CE ✂ legio II Adiutrix 🗿 felirat és bélyeges téglák

103 - 107 CE ✂ legio X Gemina 🗿 felirat

✂ legio IIII Flavia 🗿 felirat

Kutatástörténet

🗿 ásatás (1960-2021) | Klára Póczy, Krisztina Szirmai, Margit Németh

► Németh 2003: M. Németh, Aquincum castra legionis. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 99-101.
Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 59-60. With further literature.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Tömegközlekedés, Kerékpáros útvonalak

A lelőhely helyszíni vizualizációja, bemutatása, konzerválása: virtuális rekonstrukció, szabadtéri bemutatás, információs táblák, vezetett túrák

múzeum / látogatóközpont: Aquincumi Múzeum és Régészeti Park

www.aquincum.hu/

Construction Phases

89 - 120 CE 🛠️ timber phase I | the first earth and timber fortress was built during the reign of Domitian, but its exact size, shape and internal structures are as yet unknown.

120 - 300 CE 🛠️ Stone period II | The stone fortress of the 2nd and 3rd centuries was built in the first half of the 2nd century. The rectangular fortress with rounded corners measured 476x570 m and was surrounded by triple ditches.

300 - 400 CE 🛠️ stone phase III | During the reign of Constantine I the fortress was completely rebuilt on the bank of the Danube. It measured 300x720 m with U-shaped side towers.

400 - 435 CE 🛠️ Stone phase IV | By the end of the 4th century only the southern half of the fortress was used, an area of 300x300 m.

Military Forces

89 - 435 CE 🛠️ legio II Adiutrix 📄 inscriptions, tile stamps

103 - 107 CE 🛠️ legio X Gemina 📄 inscription

🛠️ legio III Flavia 📄 inscription

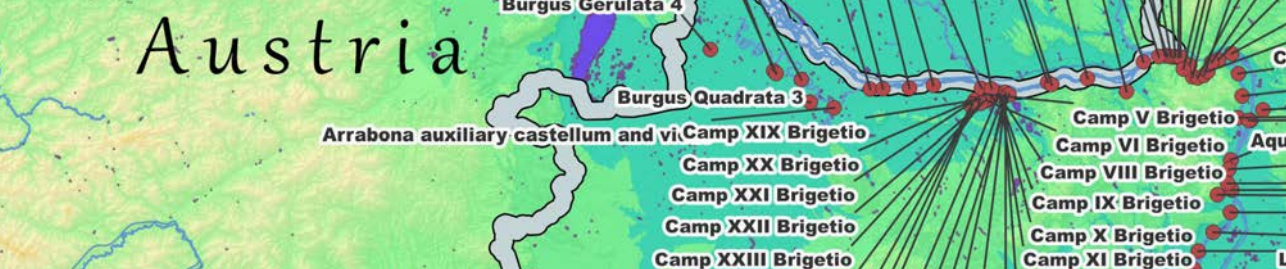
Research History

📄 excavations (1960-2021) | Klára Póczy, Krisztina Szirmai, Margit Németh

▶ Németh 2003: M. Németh, Aquincum castra legionis. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 99-101.
Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 59-60. With further literature.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

<i>Access to Site:</i>	open to the public
<i>Connection to modern Road Network and Public Transport:</i>	Road network, Public transport, Bicycle routes
<i>On-site Visualisation, Presentation & Conservation:</i>	virtual reconstructions for presentation, open air presentation, information boards, guided tours
<i>Museum / Visitor Centre:</i>	Aquincum Museum and Archaeological Park www.aquincum.hu/

BUDAPEST-ÓBUDA, AQUINCUM 1. SEGÉDCSAPAT TÁBOR | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.50842, 19.03704

🏰 segédcsoport tábor

🕒 i.sz. 50 - 150

📏 A lelőhely tengerszint feletti magassága: 107 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt

további információk

A legiotábortól északra egy potenciális korai auxiliáris tábor nyomai kerültek elő. A feltételezett tábor árkát a II. században töltötték be.

Kutatástörténet

📍 megelőző feltárás (1981) | Krisztina Szirmai

▶ Szirmai 1982: K. Szirmai, Budapest, III. Folyamőr u. 14-16. Archaeológiai Értesítő 109, 1982, 298. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 60.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Aquincumi Múzeum és Régészeti Park

www.aquincum.hu/

AQUINCUM AUXILIARY CASTELLUM I | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.50842, 19.03704

 auxiliary castellum

 50 - 150 CE

 Elevation: 107 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated

Further Information

The traces of a possible early auxiliary fortress were found north of the legionary fortress. The ditch belonging to the assumed fortress were filled in during the 2nd century.

Research History

 rescue excavation (1981) | Krisztina Szirmai

► Szirmai 1982: K. Szirmai, Budapest, III. Folyamőr u. 14-16. Archaeológiai Értesítő 109, 1982, 298. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 60.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

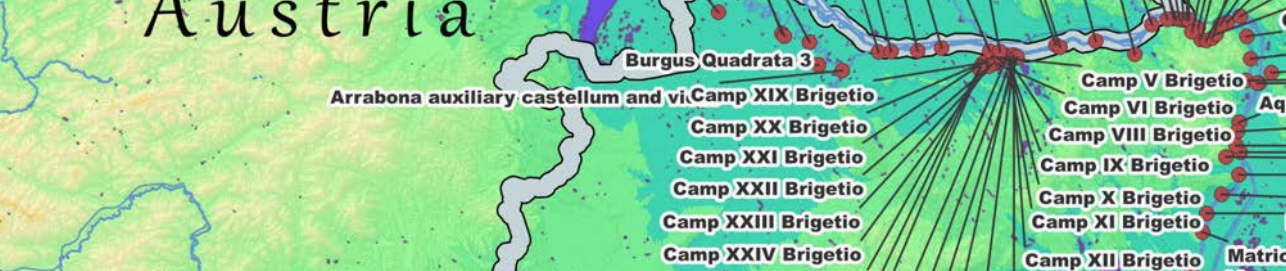
Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Aquincum Museum and Archaeological Park

www.aquincum.hu/

HU

ENGLISH

BUDAPEST-BELVÁROS, CONTRA AQUINCUM ELLENERŐD | CASTELLUM CONTRA TAUTANTUM

Budapest-Belváros, Budapest

© 47.49241, 19.05155

🏰 ellenerőd

🕒 i.sz. 300 - 500

📏 A lelőhely kiterjedése: 4.09 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 110 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Budapest-belvárosi Március 15. téri erődöt a régebbi kutatás Contra Aquincum ellenerőd néven tartotta számon. A 2000-es évek elején azonban Mráv Zsolt a késő római ellenerődöt a Notitia Dignitatumban szereplő castellum contra Tautantummal azonosította, így az újabb kutatásban már ezen a néven szerepel. A rombusz alakú, U-alakú oldaltornyokkal és legyező alakú saroktornyokkal ellátott, 84x86 m nagyságú castellumot a IV. sz. második felében építették. Az erődöt az V. sz. folyamán még használták. A késő római castellum alatt egy korábbi, feltehetőleg a IV. sz. elején épült erőd körítőárkát találták meg. Az erőd egyes részei a Budapest-Belvárosi Plébániatemplom altemplomában láthatók.

Építési periódus

i.sz 300 - 350 🗝 I. periódus | Egy korábbi erőd fossájának részletét tárták fel a 4. század végi erőd alatt. Ez a fossa valószínűleg egy 4. század eleji erődhöz tartozhatott. Ha mégis korábbi volt, akkor csak egy rövid ideig használt katonai létesítmény részét képezhette.

i.sz. 350 - 500 🗝 II. periódus | Rombusz- alakú castellum U-alakú oldaltornyokkal és legyező- alakú saroktornyokkal, mely a 4. sz. második felében épült. Legalább kétszer megújították a 370-es években barbár betörések miatt.

CONTRA AQUINCUM COUNTER FORTRESS | CASTELLUM CONTRA TAUTANTUM

Budapest-Inner City, Budapest

© 47.49241, 19.05155

 counter fortress

 300 - 500 CE

 Area: 4.09 ha Elevation: 110 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The counter fortress at Március 15 Square in the inner city of Budapest was called in earlier research papers Contra Aquincum counter fortress. In the early 2000s Zsolt Mráv identified the late Roman counter fortress with the castellum contra Tautantum mentioned in the Notitia Dignitatum. The fortress built in the second half of the 4th century was a 84x86 m large, rhombus shaped castellum with U-shaped side towers and fan-shaped corner towers. Under the late Roman castellum the fossa of an earlier fortress was detected, and was probably built in the first half of the 4th century. The castellum was still in use during the 5th century. Parts of the fortress can be seen in the crypt of the Budapest Inner-City Parish Church.

Construction Phases

300 - 350 CE Phase I | The fossa of an earlier fortress could be detected under the late fourth-century castellum. It was probably built in the first half of the 4th century. If it was built earlier, then it must have been part of a temporary camp.

350 - 500 CE Phase II | The rhombus shaped castellum built in the second half of the 4th century, with U-shaped side towers and fan-shaped corner towers. The castellum was at least twice renewed during the 370s due to Barbarian invasions.

HU

ENGLISH

Hadtörténet

i.sz. 350 - 450 ✂ a legio II Adiutrix vexillatiója 📄 Not.Dign.Occ. XXXIII, 55.

Kutatástörténet

📍 megelőző feltárás (2014-2015) | József Beszédes: A középkori templom és altemplom megelőző feltárása

▶ Beszédes 2015: J. Beszédes, New excavations in the territory of the late Roman fort on Március 15 Square. Aquincumi Füzetek 21, 2015, 108-147. Beszédes 2016: J. Beszédes, Neue Forschungsergebnisse zur spätrömischen Festung am Március 15. Platz, Budapest. In: J. Beszédes (ed.), Legionslager und Canabae legionis in Pannonien. Internationale Archäologische Konferenz, Budapest, 16-17. November 2015. Aquincum Nostrum II.7 (Budapest 2016) 73-80. Mráv 2003: Zs. Mráv, Castellum Contra Tautantum. Zur Identifizierung einer spätrömischen Festung. In: Á. Szabó / E. Tóth, Bölske. Römische Inschriften und Funde (Budapest 2003) 329-376. Németh 2003: M. Németh, Contra Aquincum Fortress. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 201-203.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat, Tömegközlekedés

múzeum / látogatóközpont: Aquincumi Múzeum és Régészeti Park
www.aquincum.hu

Szolgáltatás: Étterem

a 4. század eleji erőd fossája

🕒 i.sz. 300 - 350

Együtteshez tartozás:
Contra Aquincum ellenerőd

Épület maradványai a 4. század végi castellum délkeleti sarkában

🕒 i.sz. 350 - 400

Együtteshez tartozás:
Contra Aquincum ellenerőd

Military Forces

350 - 450 CE ✂ vexillation of the legio II Adiutrix 🏰 Not.Dign.Occ. XXXIII, 55.

Research History

🏰 preventive excavation (2014-2015) | József Beszédes: preventive excavation in the crypt of the medieval church.

► Beszédes 2015: J. Beszédes, New excavations in the territory of the late Roman fort on Március 15 Square. Aquincumi Füzetek 21, 2015, 108-147. Beszédes 2016: J. Beszédes, Neue Forschungsergebnisse zur spätrömischen Festung am Március 15. Platz, Budapest. In: J. Beszédes (ed.), Legionslager und Canabae legionis in Pannonien. Internationale Archäologische Konferenz, Budapest, 16-17. November 2015. Aquincum Nostrum II.7 (Budapest 2016) 73-80. Mráv 2003: Zs. Mráv, Castellum Contra Tautantum. Zur Identifizierung einer spätrömischen Festung. In: Á. Szabó / E. Tóth, Bölske. Römische Inschriften und Funde (Budapest 2003) 329-376. Németh 2003: M. Németh, Contra Aquincum Fortress. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 201-203.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network, public transport

Museum / Visitor Centre: Aquincum Museum and Archaeological Park
www.aquincum.hu

Service: Restaurant

fossa of the early fourth-century fortress

🕒 300 - 350 CE

Belonging to Complex:
Contra Aquincum counter fortress

parts of a late 4th-century building in the southeastern corner of the
castellum

🕒 350 - 400 CE

Belonging to Complex:
Contra Aquincum counter fortress

BUDAPEST-ÓBUDA, AQUINCUM 2. SEGÉDCSAPAT TÁBOR | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.48126, 19.00039

🏰 segédcsoport tábor

🕒 i.sz. 73 - 200

📏 A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Az aquincumi legítáborból délre épült auxiliáris castellumot a lelőhelyen talált építési felirat alapján Kr.u. 73-ban, Vespasianus császár uralkodása alatt építette az ala I Tungrorum Frontoniana. Az első fa-föld tábor, amit V-keresztmetszetű árok vett körbe, 92-93-ban pusztult el a szarmata háborúban. A Kr.u. II. sz. első felében a segédcsoport táborát kőből építették újjá. A kb. 140x180-200 m alapterületű erőd négyszögletes kaputornyokkal rendelkezett, és kettős árok övezte.

Építési periódus

i.sz. 73 - 93 🏹 I. Fa periódus | Az első, fa-föld konstrukciójú erődöt V-keresztmetszetű árok vette körül.

i.sz. 100 - 400 🏹 II. Kő periódus | A kő erődítés kb. 140x180-200 m nagyságú lehetett. Négyzet alakú kaputornyai voltak, és kettős árok vette körül.

AQUINCUM AUXILIARY CASTELLUM II | AQUINCUM

Budapest, Budapest-Óbuda

© 47.48126, 19.00039

 auxiliary castellum

 73 - 200 CE

 Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

An auxiliary castellum was built south of the legionary fortress of Aquincum in 73 AD by the ala I Tungrorum Frontoniana, according to its Vespasianic building inscription found on the site. The first timber-built fortress with V-shaped surrounding fossa was destroyed in 92-93 in the Sarmatian War. In the first half of the 2nd century the fortress was rebuilt in stone. The fortress measured about 140x180-200 m, had square-shaped gate-towers and was surrounded by double ditches.

Construction Phases

73 - 93 CE Timber phase I | The first timber fortress was surrounded by a V-shaped fossa.
100 - 400 CE Stone phase II | The stone fortress measured about 140x180-200 m. It had square-shaped gate towers and was surrounded by double fossae.

HU

Kutatástörténet

☞ megelőző feltárás (1980-1990) | Krisztina Szirmai, Margit Németh: A segédcsoporttábor méretének, alakjának, belső elrendezésének és építési periódusainak a meghatározása.

► Németh 2003a: M. Németh, Die Militäranlagen von Óbuda. In: P. Zsidi (ed.), Forschungen in Aquincum 1969-2002. Aquincum Nostrum II.2. (Budapest 2003) 85-87. Németh 2003b: Aquincum castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 102-104. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 60.1982, 298. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 60.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Aquincumi Múzeum és Régészeti Park

www.aquincum.hu/

Research History

🔍 rescue excavations (1980-1990) | Krisztina Szirmai, Margit Németh: To determine the size, shape, inner structure and construction phases of the auxiliary castellum.

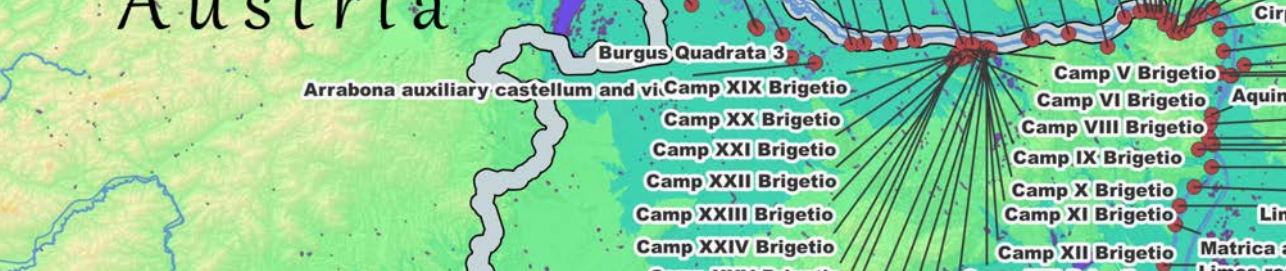
- ▶ Németh 2003a: M. Németh, Die Militäranlagen von Óbuda. In: P. Zsidi (ed.), Forschungen in Aquincum 1969-2002. Aquincum Nostrum II.2. (Budapest 2003) 85-87. Németh 2003b: Aquincum castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 102-104. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 60.1982, 298. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 60.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Aquincum Museum and Archaeological Park
www.aquincum.hu/

BUDAPEST-ALBERTFALVA SEGÉDCSAPAT TÁBOR

Budapest, Budapest-Albertfalva

© 47.43847, 19.04696

 segédcsapat tábor

 i.sz. 50 - 300

 A lelőhely kiterjedése: 11.74 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 107 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Budapest-Albertfalva auxiliáris castellumának területe jelenleg beépített, ezért információink kifelületű megelőző feltárásokból származnak. A Kr.u. I. sz. végén épült fa-föld konstrukciójú tábort a II. sz. közepén kőbe építették át. A markomann háborúk után megint újjáépítették de a 260-as években feltehetőleg végleg elpusztult. A kb. 186x210 m alapterületű erőd négyszögletes kaputornyokkal rendelkezett, és védárok vette körül. A lelőhelyen jelenleg semmi nem látható a római táborból.

© Living Danube Limes / G. Kovács, 2021

Építési periódus

i.sz. 70 - 100 I. Fa periódus | Az első fa-föld konstrukciójú tábor kb. 166x190 m nagyságú volt, és kettős árok övezte.

i.sz. 100 - 150 II. Kő periódus | Az első kő tábor 186x210 m kiterjedésű volt, négyszögletes kaputornyokkal és négy fossával.

i.sz. 180 - 250 III. Kő periódus | A kő tábort a markomann háborúk pusztításai után újjáépítették.

264

BUDAPEST-ALBERTFALVA AUXILIARY CASTELLUM

Budapest, Budapest-Albertfalva

📍 47.43847, 19.04696

🏰 auxiliary castellum

🕒 50 - 300 CE

📏 Area: 11.74 ha Elevation: 107 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The auxiliary castellum at Budapest-Albertfalva lies under modern constructions, therefore our knowledge about it is limited to the information obtained from small scale rescue excavations. The first earth and timber fortress of the late 1st century was rebuilt in stone in the middle of the 2nd century. It was rebuilt again after the Marcomannic Wars, but was probably destroyed by the 260s. The fortress measured 186x210 m, had rectangular gate towers and was surrounded by fossae. Nothing can be seen on site.

Construction Phases

70 - 100 CE 🛠️ Timber phase I | The first earth and timber fortress measured about 166x210 m and was surrounded by double fossae.

100 - 150 CE 🛠️ Stone phase II | The first stone castellum measured about 186x210 m, had rectangular gate tower and was surrounded by 4 fossae.

180 - 250 CE 🛠️ Stone phase III | The stone fortress was rebuilt after the destructions of the Marcomannic Wars.

Hadtörténet

- i.sz. 83 - 92 cohors VI Thracum Veterana Equitata (?)
- i.sz. 92 - 106 cohors I Montanorum (?)
- i.sz. 114 - 118 ala I Flavia Gaetulorum (?)
- i.sz. 180 - 260 cohors Milliaria Numidarum felirat

Kutatástörténet

 ásítás (1958) | Tibor Nagy: A castellum méretének, alakjának és építési periódusainak a megállapítása.

▶ Szirmai 2003: K. Szirmai, Albertfalva castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 104-105. Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 62-63.

 ásítás (2008) | József Beszédes: A castellum méretének és építési periódusainak a megállapítása

▶ Beszédes 2009: J. Beszédes, Excavation of the fortifications at the auxiliary fort of Albertfalva. Aquincumi Füzetek 15, 2009, 124-129. Beszédes 2011: J. Beszédes, Az albertfalvi római tábor és település kutatásának eredményei Nagy Tibor tevékenysége után. Budapest Régiségei 44, 2011, 58-74.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Aquincumi Múzeum és Régészeti Park
www.aquincum.hu/

Military Forces

- 83 - 92 CE ⚔ cohors VI Thracum Veterana Equitata (?)
 92 - 106 CE ⚔ cohors I Montanorum (?)
 114 - 118 CE ⚔ ala I Flavia Gaetulorum (?)
 180 - 260 CE ⚔ cohors Milliaria Numidarum 🏛 inscription

Research History

🏛 excavation (1958) | Tibor Nagy: To determine the shape, size and construction phases of the castellum.

- ▶ Szirmai 2003: K. Szirmai, Albertfalva castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 104-105. Visy 2003a: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 62-63.

🏛 excavation (2008) | József Beszédes: To determine the size and construction phases of the castellum.

- ▶ Beszédes 2009: J. Beszédes, Excavation of the fortifications at the auxiliary fort of Albertfalva. Aquincumi Füzetek 15, 2009, 124-129. Beszédes 2011: J. Beszédes, Az albertfalvi római tábor és település kutatásának eredményei Nagy Tibor tevékenysége után. Budapest Régiségei 44, 2011, 58-74.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Aquincum Museum and Archaeological Park
www.aquincum.hu/

BUDAPEST-NAGYTÉTÉNY, CAMPONA SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | CAMPONA

Budapest, Budapest-Nagytétény

© 47.39064, 18.98516

🏰 segédcsapat tábor és vicus

🕒 i.sz. 100 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 10.74 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 105 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Campona auxiliáris castelluma Budapest-Nagytétényben a limesút mellett állt. A négyszögletes erőd kb. 187x200 m alapterületű volt. A Kr.u. II. sz. elején épült fa-föld konstrukciójú castellumot a Kr.u. II. sz. közepén egy kőből épült erőd váltotta fel. A négyszögletes, lekerekített sarkú erődnek beugró saroktoronyai voltak, és hármás védőárok vette körül. A II-III. sz. fordulóján kerek saroktoronyokat építettek hozzá. A 333-as szarmata támadást és pusztítást követően legyező alakú saroktoronyokkal építették újjá, és a kapui közül kettőt befalaztak.

Építési periódus

i.sz. 98 - 117 🏰 I. Fa periódus | Az első fa-föld konstrukciójú erődöt Traianus uralkodása alatt építették.

i.sz. 138 - 161 🏰 II. kő periódus | Az első kő erőd téglalap alaprajzú, és 187x200 m alapterületű volt. Lekerekített sarkain négyszögletű, befelé ugró saroktoronyok álltak, és hármás fossa vette körül.

i.sz. 180 - 333 🏰 III. kő periódus | A markomán háborúk után az erődöt köríves saroktoronyokkal építették újjá.

i.sz. 333 - 435 🏰 IV. kő periódus | A 333-ban szarmaták által okozott pusztítás után az erődöt még egyszer újjáépítették, legyező-alakú saroktoronyokkal. A kapui közül kettőt elfalaztak.

CAMPONA AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | CAMPONA

Budapest, Budapest-Nagytétény

© 47.39064, 18.98516

 auxiliary castellum and vicus

 100 - 435 CE

 Area: 10.74 ha Elevation: 105 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The auxiliary castellum of Campona in Budapest-Nagytétény stood along the limes road. The rectangular fortress measured about 187x200 m. The first early second-century timber fortress was replaced by a stone fort in the middle of the 2nd century. It had rounded corners with square-shaped corner towers towards the inside, and was surrounded by triple fossae. Circular corner towers were added at the turn of the 2nd and 3rd centuries. Following a destruction by the Sarmatians in 333 the fortress was rebuilt with fan-shaped corner towers, and two of its gates were blocked.

Construction Phases

98 - 117 CE Timber phase I | The first earth and timber fort was constructed under the reign of Trajan.

138 - 161 CE Stone phase II | The first stone fortress was rectangular, measured 187x200 m. It had rounded corners with square-shaped corner towers projecting towards the inside, and was surrounded by triple fossae.

180 - 333 CE Stone phase III | After the Marcomannic Wars the fortress was rebuilt with circular corner towers.

333 - 435 CE Stone phase IV | After a destruction caused by the Sarmatians in 333 the fortress was rebuilt once more, with fan-shaped corner towers. Two of its gates were blocked.

Hadtörténet

i.sz. 200 - 300 ✂ ala I Thracum Veterana Sagittariorum Civium Romanorum

Kutatástörténet

☞ ásatás (1935-1960) | István Paulovics, Ferenc Fülep: TA segédcsapat tábor méretének, belső elrendezésének és építési periódusainak a megállapítása

▶ Kocsis 2003: L. Kocsis, Campona castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 106-108. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 64.

☞ ásatás (1995-2000) | László Kocsis: A segédcsapat tábor építési periódusainak a megállapítása

▶ Kocsis 2003: L. Kocsis, Campona castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 106-108.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Aquincumi Múzeum és Régészeti Park
www.aquincum.hu/

Military Forces

200 - 300 CE ✂ ala I Thracum Veterana Sagittariorum Civium Romanorum

Research History

🔍 excavation (1935-1960) | István Paulovics, Ferenc Fülep: To determine the size, internal structure and construction phases of the auxiliary castellum.

▶ Kocsis 2003: L. Kocsis, Campona castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 106-108. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 64.

🔍 excavation (1995-2000) | László Kocsis: To determine the construction phases of the auxiliary castellum.

▶ Kocsis 2003: L. Kocsis, Campona castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 106-108.

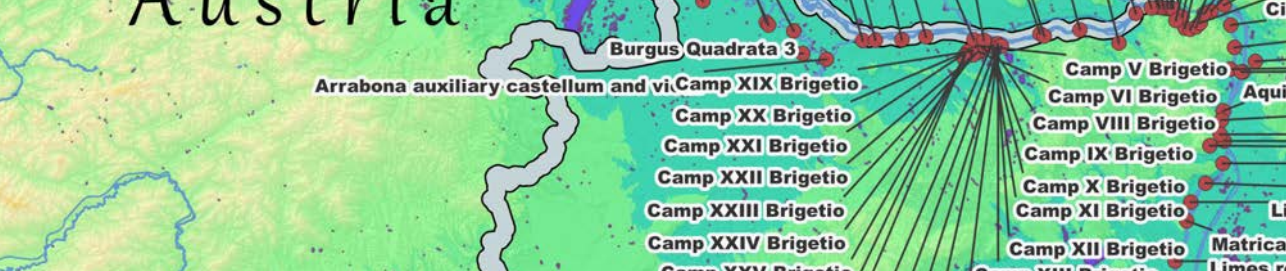
HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Aquincum Museum and Archaeological Park
www.aquincum.hu/

ÉRD LIMESÚT, CAMPONA-MATRICA

Pest megye, Érd

© 47.34518, 18.93206

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

📏 A lelőhely tengerszint feletti magassága: 112 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A római limesút Érd-Ófalu és Százhalombatta közé eső szakasza ma is használt földút, melynek egy részét Érd-Ófaluon belül Római útnak hívják. 2012-ben az út egy rövid részletét Szabó Máté tárta fel.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: A Campona és Matrica közötti limesút vonalának megállapítása

▶ Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003) 64-65. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, *A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs.* In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

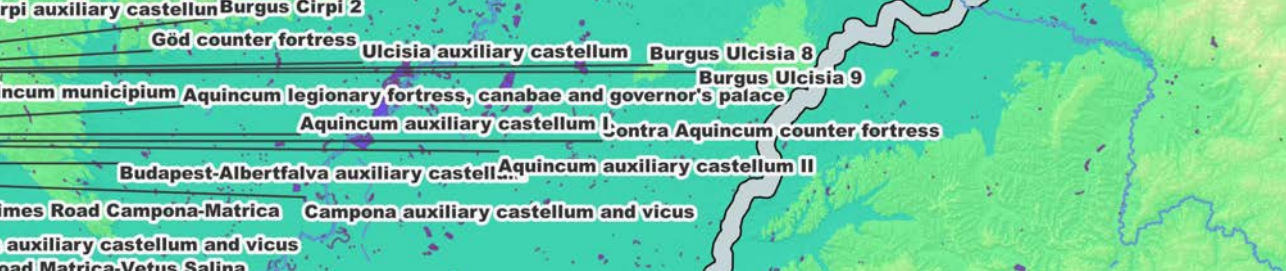
📍 ásatás (2012) | Máté Szabó: A római limesút vonalának az ellenőrzése

▶ Szabó 2014: M. Szabó, *Római út Érd határában.* In: A. Rajna (ed), *Múltunk a föld alatt. Újabb régészeti kutatások Pest megyében* (Szentendre 2014) 87-95.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD CAMPONA-MATRICA

Pest county, Érd

📍 47.34518, 18.93206

🏛️ limes road

🕒 50 - 435 CE

📏 Elevation: 112 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The segment of the limes road between Érd-Ófalu and Százhalombatta is still used today in the form of a dirt road, even called „Roman road“ in Érd-Ófalu. A section of the road was excavated in 2012 by Máté Szabó.

Research History

📷 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes between Campona and Matrica.

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 64-65. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

🔍 excavation (2012) | Máté Szabó : To verify the route of the Roman limes road.

▶ Szabó 2014: M. Szabó, Római út Érd határában. In: A. Rajna (ed), Múltunk a föld alatt. Újabb régészeti kutatások Pest megyében (Szentendre 2014) 87-95.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

ENGLISH

SZÁZHALOMBATTA-DUNAFÜRED, MATRICA SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | MATRICA

Pest megye, Százhalombatta

© 47.29975, 18.91775

🏰 segédcsapat tábor és vicus

🕒 i.sz. 100 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 2.92 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 101 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

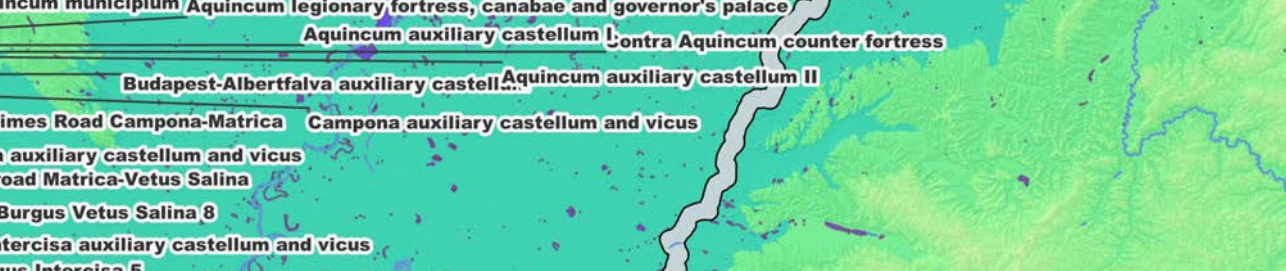
részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Matrica auxiliáris castelluma Százhalombattán a limes mentén állt. A négyszögletes erőd kb. 152x155 m alapterületű volt. Az első fa-föld konstrukciójú táborat a markomann háborúk után kőből épített tábor váltotta fel, melynek kerek saroktoronyai és négyszögletes kaputoronyai voltak, továbbá árok vette körül. A IV. században a castellumot legyező alakú saroktoronyokkal építették újjá. Belső épületeiből a principiát, scholát és egy szentélyt tártak fel részlegesen. Jelenleg egyedül a fürdő egy részének konzervált falai láthatók védőtető alatt.

© Living Danube Limes / Z. Vukosavljev, 2021

MATRICA AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | MATRICA

Pest county, Százhalombatta

© 47.29975, 18.91775

 auxiliary castellum and vicus

 100 - 435 CE

 Area: 2.92 ha Elevation: 101 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The auxiliary castellum of Matrica in Százhalombatta stood along the limes road. The rectangular fortress measured about 152x155 m. The first earth and timber construction was replaced by a stone fortress after the Marcomannic Wars. It had circular corner towers, rectangular gate towers and was surrounded by a ditch. The fortress was rebuilt in the 4th century with

fan-shaped corner towers. From its internal buildings the principia was partly unearthed with scholae and a shrine.

Only a part of the bath building can be seen on the site.

Építési periódus

- i.sz. 100 - 180 ✂ I. Fa periódus | A fa-föld konstrukciójú tábor a 2. sz. első felében épült.
 i.sz. 180 - 300 ✂ II. kő periódus | Az első kő tábort a markomann háborúk után építették. Kö-
 ríves saroktornyokkal és négyszögletes kaputornyokkal rendelkezett, árok vette körül.
 i.sz. 300 - 400 ✂ III. kő periódus | A tábort legyező-alakú kaputornyokkal építették újjá a 4.
 században.

Hadtörténet

- i.sz. 106 - 118 ✂ cohors I Lusitanorum 📄 felirat
 i.sz. 118 - 180 ✂ cohors I Alpinorum Equitata 📄 felirat
 i.sz. 180 - 260 ✂ cohors milliaria Maurorum 📄 felirat
 i.sz. 300 - 400 ✂ equites promoti 📄 Not. Dign. occ. XXXIII, 36.

Kutatástörténet

📄 ásatás (1993-1997) | Péter Kovács: A segédcsapattábor méretének, belső elrendezésének és építési periódusainak a megállapítása.

- ▶ Kovács 2003: P. Kovács, Matrica castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pan-
 nonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 109-111. Kovács
 1999. P. Kovács, The principia of Matrica. Communicationes Archaeologicae Hungariae
 1999, 49-74.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

*A lelőhely elérhetősége a modern
 úthálózattal és tömegközlekedéssel:* Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Matrica Múzeum és Régészeti Park

matricamuzeum.hu/

Construction Phases

100 - 180 CE 🛠️ Timber phase I | An earth and timber fortress was built in the early 2nd century.

180 - 300 CE 🛠️ Stone phase II | The first stone fortress built after the Marcomannic Wars had circular corner towers, rectangular gate towers and was surrounded by a fossa.

300 - 400 CE 🛠️ Stone phase III | The fortress was rebuilt with fan-shaped corner towers in the 4th century.

Military Forces

106 - 118 CE 🛠️ cohors I Lusitanorum 📄 inscription

118 - 180 CE 🛠️ cohors I Alpinorum Equitata 📄 inscription

180 - 260 CE 🛠️ cohors milliaria Maurorum 📄 inscription

300 - 400 CE 🛠️ equites promoti 📄 Not. Dign. occ. XXXIII, 36.

Research History

🔍 excavation (1993-1997) | Péter Kovács: To determine the size, construction phases and internal structure of the auxiliary castellum.

- ▶ Kovács 2003: P. Kovács, Matrica castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 109-111. Kovács 1999. P. Kovács, The principia of Matrica. Communicationes Archaeologicae Hungariae 1999, 49-74.

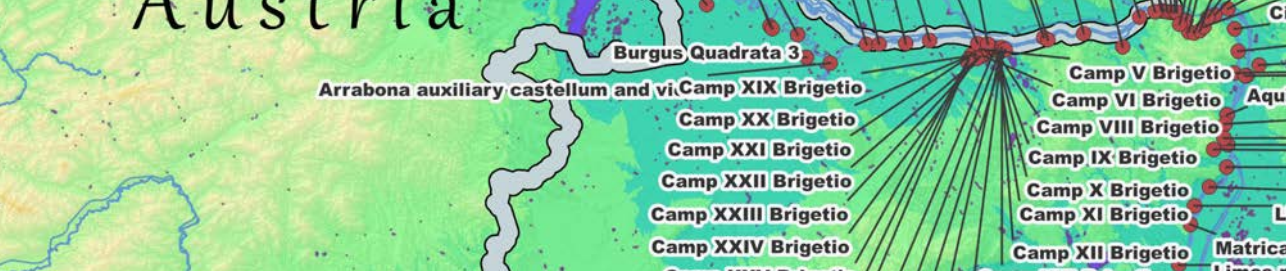
HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Matrica Museum and Archaeological Park
matricamuzeum.hu/

ERCSI LIMESÚT, MATRICA-VETUS SALINA

Fejér megye, Ercsi

© 47.20208, 18.87616

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 101 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 14.13 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

A limesút Százhalombatta és Ercsi között nagyrészt a modern műút alatt fut, de egy 4 km-es szakasza Ercsi mellett földút alatt található. A római út nyomvonalát az 1940-es évek óta készített archív légifotókon jól követhető.

Kutatástörténet

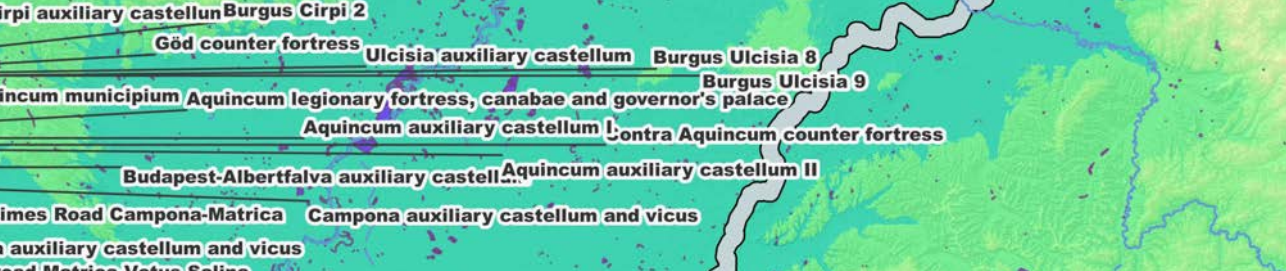
📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: A Matrica és Vetus Salina közötti limesút vonalának megállapítása

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 64-66. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD MATRICA-VETUS SALINA

Fejér county, Ercsi

47.20208, 18.87616

limes road

50 - 435 CE

Area: 101 ha Elevation: 14.13 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

The limes road from Százhalombatta to Ercsi mostly runs under the modern road, but a 4 km long segment south of Ercsi it runs under dirt roads. The route of the Roman road can be clearly seen in archive aerial photographs taken since the 1940s.

Research History

aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes road between Matrica and Vetus Salina

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 64-66. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

ENGLISH

RÁCALMÁS LIMESÚT, VETUS SALINA-INTERCISA

Fejér megye, Rácalmás

📍 47.06672, 18.88971

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 3.12 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 130 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A limesút Vetus Salina és Intercisa közé eső része légifotókon és a terepen is látszik Rácalmás nyugati szélén és Vetus Salina 8. őrtornya mellett. Egy rövidebb szakasz Kulcs mellett, a Szentmihály-hegy keleti oldalán látható. A limesút nagyjából azonosan az 1952-ben épült 6-os műút alatt húzódik.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: A Vetus Salina és Intercisa közötti limesút vonalának megállapítása

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 73-74. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD VETUS SALINA-INTERCISA

Fejér county, Rácalmás

📍 47.06672, 18.88971

🏰 limes road

🕒 50 - 435 CE

📏 Area: 3.12 ha Elevation: 130 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

A segment of the limes road between Vetus Salina and Intercisa can be seen in aerial photographs as well as on the ground on the western edge of Rácalmás, near Burgus Vetus Salina 8. Another short segment can be seen on the eastern side of Szentmihály Hill, outside of Kulcs. Most of the Vetus Salina-Intercisa segment of the limes road lies under the modern Route 6, built in 1952.

Research History

📷 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes road between Vetus Salina and Intercisa.

- ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 73-74. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

ENGLISH

RÁCALMÁS SZESSZIÓ, VETUS SALINA 8. ŐRTORONY

Fejér megye, Rácalmás

📍 47.01822, 18.92484

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 3.16 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 135 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

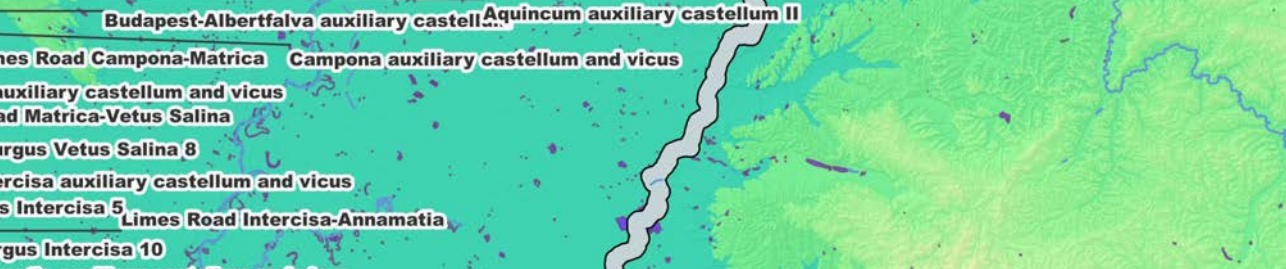
légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A Vetus Salina 8. őrtornyot Otto Braasch 1994-es légifotóin fedezték fel. Az őrtorony a helyszínen nem látható, a terület mezőgazdasági művelés alatt áll. A négyzetes alaprajzú tornyot lekerekített sarkú négyszögletes kettős árok vette körül. A külső árok átmérője 60m, a belső ároké 35 m volt. A tornyot valószínűleg fából építették a Valentinianus-korban.

Kutatástörténet

- 📍 légifotó (1994) | Otto Braasch: Római őrtorony azonosítása a ripa pannonica mentén
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- 📍 terepbejárás (2003-2010) | Zsolt Visy: Információgyűjtés az őrtoronnal kapcsolatban
 - ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 75. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS VETUS SALINA 8

Fejér county, Rácalmás

📍 47.01822, 18.92484

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 3.16 ha Elevation: 135 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

Vetus Salina 8 watchtower was discovered on the aerial photographs of Otto Braasch in 1994. It lies on a field under agricultural cultivation, and nothing can be seen on the site. The square shaped watchtower was surrounded by rectangular double ditches with rounded corners, 35 m and 60 m in diameter. The tower was probably built of timber during the Valentinian dynasty.

Research History

📷 aerial photography (1994) | Otto Braasch: To identify Roman watchtowers along the Ripa Pannonica

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

📏 field walks (2003-2010) | Zsolt Visy: To gather information about the watchtower

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 75. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

az órtorony árakai

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A kettős árok a Rácalmás Szesszió, Vetus Salina 8. órtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

ditches of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The double fossae belonged to the Vetus Salina 8 watchtower.

HU

DUNAÚJVÁROS ÖREG-HEGY, INTERCISA SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | INTERCISA

Fejér megye, Dunaújváros

© 46.97616, 18.93668

🏰 segédcsoport tábor és vicus

🕒 i.sz. 100 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 10.92 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 151 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, légfotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Intercisa auxiliáris castelluma Dunaújvárosban a limesút mentén állt. Az első, Traianus-kori fa-föld konstrukciójú tábort a markomann háborúk után építették kőbe. A kb. 176x200 m alapterületű, paralelogramma alakú erőd lekerekített sarkokkal és négyszögletes kaputornyokkal rendelkezett. II. Constantius császár uralkodása alatt legyező alakú saroktoronyokkal építették újjá, és porta decumanáját befalazták. A castellumot az V. sz. elejéig használták. Belső épületeiből a principiát, praetoriumot és néhány barakot tártak fel. Egyes épületei és faragott kővei az ún. dunaújvárosi Római Kőtár és Romkertben láthatók, de az csak áprilistól októberig, kedd-péntekig 10-14 h között van nyitva.

© Living Danube Limes / G. Kovács, 2021

INTERCISA AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | INTERCISA

Fejér county, Dunaújváros

© 46.97616, 18.93668

 auxiliary castellum and vicus

 100 - 435 CE

 Area: 10.92 ha Elevation: 151 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, excavation plans available, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The auxiliary castellum of Intercisa in present-day Dunaújváros stood along the limes road. The first earth and timber fort on the site built during the reign of Trajan was replaced by a stone fortress after the Marcomannic Wars. The parallelogram-shaped fortress measured about 176x200 m, had rounded corners and rectangular gate towers. It was rebuilt during the reign

of Constantius II with fan-shaped corner towers and its porta decumana was blocked. The fortress was in use until the early 5th century. Some of its internal buildings were excavated, including the principia, praetorium and some of the barracks.

A few of its buildings can be seen in the so-called Roman Lapidarium and Park in Dunaújváros, but it is only open from Tuesday to Friday, sometimes in the morning, sometimes in the afternoon.

Építési periódus

i.sz. 100 - 180 ✂ I. Fa periódus | A kő erődítés alatt talált fa-föld konstrukció Traianus uralkodása alatt épült.

i.sz. 180 - 330 ✂ II. kő periódus | Az első kő tábort a markomann háborúk után építették lekerített sarkokkal és négyszögletes kaputornyokkal.

i.sz. 330 - 435 ✂ III. kő periódus | Az erődöt a 4. században újjáépítették legyező-alakú sarkotornyokkal. A porta decumanát elfalazták.

Hadtörténet

i.sz. 69 - 79 ✂ ala II Asturum 🏛 felirat

i.sz. 90 - 101 ✂ ala I Augusta Ituraeorum 🏛 felirat

i.sz. 101 - 105 ✂ ala I Britannica Civium Romanorum 🏛 felirat

i.sz. 105 - 118 ✂ ala I Tungrorum Frontoniana 🏛 felirat

i.sz. 118 - 133 ✂ ala I Thracum Veterana Sagittaria 🏛 felirat

i.sz. 133 - 176 ✂ ala I Civium Romanorum 🏛 felirat

i.sz. 176 - 276 ✂ cohors I Hemesenorum 🏛 felirat

i.sz. 300 - 435 ✂ equites sagittarii, cuneum equitum Dalmatarum, cuneus equitum Constantianorum 🏛 Not. Dign. occ. XXXIII, 25-26, 38.

Kutatástörténet

🔍 ásítás (1967-1983) | Zsolt Visy: A segédcsoporttábor méretének, belső elrendezésének és építési periódusainak a megállapítása.

▶ Visy 2003: Zs. Visy, Intercisa castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 116-118. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 76. Visy 1977: Zs. Visy, Intercisa. A római kori Dunaújváros (Budapest 1977). Visy 1972: Zs. Visy, Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen von Intercisa in den Jahren 1970-1972. Alba Regia 13, 1972, 245-263.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózzal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Intercisa Múzeum Dunaújváros
www.intercisamuzeum.hu/

Construction Phases

100 - 180 CE ✂ Timber phase I | The earth and timber construction under the stone fortress was built during the reign of Trajan.

180 - 330 CE ✂ Stone phase II | The first stone fortress was built after the Marcomannic Wars with rounded corners and rectangular gate towers.

330 - 435 CE ✂ Stone phase III | The fortress was rebuilt in the 4th century with fa-shaped corner towers. Its porta decumana was blocked.

Military Forces

69 - 79 CE ✂ ala II Asturum 🏹 inscription

90 - 101 CE ✂ ala I Augusta Ituraeorum 🏹 inscription

101 - 105 CE ✂ ala I Britannica Civium Romanorum 🏹 inscription

105 - 118 CE ✂ ala I Tungrorum Frontoniana 🏹 inscription

118 - 133 CE ✂ ala I Thracum Veterana Sagittaria 🏹 inscription

133 - 176 CE ✂ ala I Civium Romanorum 🏹 inscription

176 - 276 CE ✂ cohors I Hemesenorum 🏹 inscription

300 - 435 CE ✂ equites sagittarii, cuneum equitum Dalmatarum, cuneus equitum Constantianorum 🏹 Not. Dign. occ. XXXIII, 25-26, 38.

Research History

🏹 excavation (1967-1983) | Zsolt Visy: To determine the size, construction phases and internal structure of the auxiliary castellum.

► Visy 2003: Zs. Visy, Intercisa castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 116-118. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 76. Visy 1977: Zs. Visy, Intercisa. A római kori Dunaújváros (Budapest 1977). Visy 1972: Zs. Visy, Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen von Intercisa in den Jahren 1970-1972. Alba Regia 13, 1972, 245-263.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Intercisa Museum Dunaújváros
www.intercisamuzeum.hu/

KISAPOSTAG, INTERCISA 5. ŐRTORONY

Fejér megye, Kisértő

📍 46.91561, 18.92705

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.45 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 136 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

Intercisa 5. őrtornya egy Kisértő melletti benzinkút közelében található. Területe jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll, csak légifotókon látszik. A tornyot lekerekített sarkú négyszögletes kettős árok vette körül. Az őrtornyot valószínűleg a Valentinianus-korban építették.

Kutatástörténet

📍 terepbejárás (2003-2010) | Zsolt Visy: További információk gyűjtése az őrtoronyról

- ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 78. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS INTERCISA 5

Fejér county, Kisapostag

📍 46.91561, 18.92705

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.45 ha Elevation: 136 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

Burgus Intercisa 5 lies in a field under agricultural cultivation, directly beside a gas station near Kisapostag. The tower was surrounded by rectangular double fossae with rounded corners. The watchtower can be seen in aerial photographs, and can probably be dated to the reign of the Valentinian dynasty.

Research History

📍 field walks (2003-2010) | Zsolt Visy: to collect information about the late Roman watchtower
▶ Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003), 78. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, *A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs*. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

az őrtorony fossái

⌘ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A kettős árkok a Kisapostag, Intercisa 5. őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

fossae of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The double fossae belonged to the Burgus Intercisa 5.

HU

DUNAÚJVÁROS LIMESŰT, INTERCISA-ANNAMATIA

Fejér megye, Dunaújváros

📍 46.90575, 18.92591

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 15.10 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 150 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A limesút Intercisa és Annamatia között többnyire a modern 6-os műút alatt fut. 2005-ben a modern utat átvágták, és ekkor a római limesút rétegeit is meg lehetett figyelni az aszfalt alatt. Néhány helyen a két út nyomvonala kissé eltér egymástól. Intercisa castellumától délre a limesút Intercisa 2. őrtornyától keletre látszik egy 1940-es légifotón. Intercisa 15. őrtornyát nyugatról kerüli, majd egy korábbi régebbi modern út alatt futva a víztoronynál csatlakozik vissza a 6-os út alá.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: Az Intercisa és Annamatia közötti limesút vonalának megállapítása

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 76. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD INTERCISA-ANNAMATIA

Fejér county, Dunaújváros

© 46.90575, 18.92591

 limes road

 50 - 435 CE

 Area: 15.10 ha Elevation: 150 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The limes road between Intercisa and Annamatia mostly runs under the modern Route 6, which was cut through in 2005, and the layers of the Roman limes road could be observed under the modern road. Coming out of the castellum of Intercisa the limes road ran to the east of Burgus Intercisa 2, as an aerial photograph shows taken in 1940. Further south it ran to the west of Burgus Intercisa 15. After that the limes road runs under a former modern road leading to the watertower, then under Route 6.

Research History

 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes road between Intercisa and Annamatia

► Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003) 76. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, *A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs*. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

KISAPOSTAG, INTERCISA 6. ŐRTORONY

Fejér megye, Kisa postag

📍 46.89871, 18.92233

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.58 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 120 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Kisa postag közelében található Intercisa 6. őrtornyot négyszögletes kettős árok vette körül. A külső árok oldalhossza 48,4 m, a belső ároké 24,76 m volt. A torony valószínűleg a Valentinianus-korban épült. Visy Zsolt 1979-ben részben feltárta az őrtornyot.

Kutatástörténet

📍 ásatás (1979) | Zsolt Visy: Az őrtorony keltezésének a meghatározása

- ▶ Visy 1980: Zs. Visy, Római jelzőtoronyok és a limes-út Intercisa térségében. Archaeológiai Értesítő 107, 1980, 166-175. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 78. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS INTERCISA 6

Fejér county, Kisapostag

© 46.89871, 18.92233

 watchtower

 350 - 435 CE

 Area: 0.58 ha Elevation: 120 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Burgus Intercisa 6 near Kisapostag was surrounded by rectangular double ditches 24.76 meter square and 48.4 m square in size. It was probably built during the reign of the Valentinian dynasty. The watchtower was partially excavated by Zsolt Visy in 1979.

Research History

 excavation (1979) | Zsolt Visy: To determine the date of the watchtower

- ▶ Visy 1980: Zs. Visy, Római jelzőtoronyok és a limes-út Intercisa térségében. *Archaeológiai Értesítő* 107, 1980, 166-175. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003), 78. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

az őrtorony kettős árka

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A kettős árok a Kisapostag, Intercisa 6. őrtoronyhoz tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

double fossae of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The double fossae belonged to the Burgus Intercisa 6 watchtower

HU

KISAPOSTAG, INTERCISA 10. ŐRTORONY

Fejér megye, Kisapostag

📍 46.90279, 18.92242

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 300 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.76 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 115 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Intercisa 10. őrtornya Kisapostag közelében állt. Rombusz alakú árka 42x47,7 m nagyságú területet vett körül. A tornyot feltehetőleg fából építették. Az őrtornyot 1979-ben Visy Zsolt részben feltárta, és az ólomházas kerámiatöredékek alapján a IV. sz. közepére keltezte. A lelőhely területén jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll.

Kutatástörténet

📌 ásatás (1979) | Zsolt Visy: Az őrtorony keltezésének a meghatározása

▶ Visy 1980: Zs. Visy, Római jelzőtoronyok és a limes-út Intercisa térségében. Archaeológiai Értesítő 107, 1980, 166-175. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 78. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS INTERCISA 10

Fejér county, Kisapostag

© 46.90279, 18.92242

 watchtower

 300 - 435 CE

 Area: 0.76 ha Elevation: 115 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Burgus Intercisa 10 near Kisapostag was surrounded by a single, rhomboid fossa, 42x47.7 m in size. The tower itself was probably built of timber. The watchtower was partially excavated in 1979 by Zsolt Visy, who dated the structure to the middle of the 4th century, based on the lead-glazed pottery finds. The watchtower lies in a field under agricultural cultivation.

Research History

 excavation (1979) | Zsolt Visy: To determine the date of the watchtower

► Visy 1980: Zs. Visy, Római jelzőtoronyok és a limes-út Intercisa térségében. *Archaeológiai Értesítő* 107, 1980, 166-175. Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003) 78. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, *A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs*. In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern Úthálózat
úthálózattal és tömegközlekedéssel:

az őrtorony fossája

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

Az árok a Kisapostag, Intercisa 10. őrtoronyhoz tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

fossa of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The fossa belonged to the Burgus Intercisa 10 watchtower.

HU

BARACS, ANNAMATIA SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | ANNAMATIA

Fejér megye, Baracs

📍 46.86858, 18.92182

🏰 segédcsoport tábor és vicus

🕒 i.sz. 50 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 27.2 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 110 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Annamatia auxiliáris castelluma Baracson, közvetlenül a Duna partján állt. Ennek következtében az erőd Keleti felét elmosta a Duna. Az erőd teljes hossza kb. 165 m, megmaradt szélessége 95 m körüli. A Kr.u. I. század végén épült fa-föld konstrukciójú erődöt később kőből épített castellum váltotta fel. A IV. században legyező alakú saroktoronyokkal építették újjá.

Építési periódus

i.sz. 80 - 140 🏹 I. Fa periódus | Az első fa-föld konstrukciót az 1. sz. végén építhették. Árkokkal vették körül.

i.sz. 140 - 330 🏹 II. kő periódus | Az első kő erődítést az Antoninus-korban építhették.

i.sz. 330 - 435 🏹 III. kő periódus | A kő erődítést a 4. században legyező-alakú saroktoronyokkal építették újjá, és egyes kapuit elfalazták.

ANNAMATIA AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | ANNAMATIA

Fejér county, Baracs

© 46.86858, 18.92182

 auxiliary castellum and vicus

 50 - 435 CE

 Area: 27.2 ha Elevation: 110 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The auxiliary castellum of Annamatia in Baracs stood along the Danube, and in consequence, the eastern part of the fortress was washed away by the river. The full length of the fortress is about 165 m, while its remaining width is only 95 m. The first earth and timber construction of the late 1st century was later replaced by a stone fort. It had been rebuilt with fan-shaped corner towers in the 4th century.

Construction Phases

80 - 140 CE Timber phase I | The first earth and timber fortress was built in the late 1st century. It was surrounded by fossae.

140 - 330 CE Stone phase II | The first stone fortress was built in the middle of the 2nd century.

330 - 435 CE Stone phase III | The stone fortress was rebuilt with fan-shaped corner towers and some of its gates were blocked.

HU

Hadtörténet

i.sz. 106 - 118 cohors I Thracum civium Romanorum Pia Fidelis felirat
i.sz. 131 - 260 cohors I Thracum Germanica Equitata felirat
i.sz. 300 - 400 equites Dalmatae Not. Dign. occ. XXXIII, 95.

Kutatástörténet

 ásatás (1999-2016) | Péter Kovács: A segédcsapattábor méretének, belső elrendezésének és építési periódusainak a megállapítása

► Kovács 2003: P. Kovács, Annamátia castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 119-121. Kovács 2001: P. Kovács, Annamátia (Baracs) - a Roman auxiliary fort in Pannonia. Acta Antiqua Hungarica 41, 2001, 55-80. Kovács 2006: P. Kovács, A new gate-tower type in Pannonia Inferior. The northern gate of Annamátia. Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae 57, 2006, 235-245.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

Military Forces

106 - 118 CE ⚔ cohorts I Thracum Civium Romanorum Pia Fidelis 🏛️ inscription
 131 - 260 CE ⚔ cohorts I Thracum Germanica Equitata 🏛️ inscription
 300 - 400 CE ⚔ equites Dalmatae 🏛️ Not. Dign. occ. XXXIII, 95.

Research History

🏛️ excavation (1999-2016) | Péter Kovács: To determine the size, construction phases and internal structure of the auxiliary castellum.

► Kovács 2003: P. Kovács, Annamatia castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 119-121. Kovács 2001: P. Kovács, Annamatia (Baracs) - a Roman auxiliary fort in Pannonia. Acta Antiqua Hungarica 41, 2001, 55-80. Kovács 2006: P. Kovács, A new gate-tower type in Pannonia Inferior. The northern gate of Annamatia. Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae 57, 2006, 235-245.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

DUNAFÖLDVÁR LIMESÚT, ANNAMATIA LUSSONIUM

Tolna megye, Dunaföldvár

📍 46.76414, 18.89721

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 2.13 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 102 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A limesút Dunaföldvár és a Felső-tó között a 6-os ill. 61-es műutak alatt fut. Dunaföldvár déli részén a római út a kertekben látszik, majd délebbre a leányvári csárdáig és a Annamatia 9. őrtoronyig követhető.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: Az Annamatia és Lussonium közötti limesút vonalának megállapítása.

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 83-84. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD ANNAMATIA LUSSONIUM

Tolna county, Dunaföldvár

📍 46.76414, 18.89721

🏰 limes road

🕒 50 - 435 CE

📏 Area: 2.13 ha Elevation: 102 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The limes road can be traced between Dunaföldvár and Felső-Lake between Routes 6 and 61. In the southern part of Dunaföldvár the Roman limes can be seen in gardens, and can be followed further south until Leanyvár Inn and the Burgus Annamatia 9.

Research History

📷 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes road between Annamatia and Lussonium.

► Visy 2003: Zs. Visy, *The Ripa Pannonica in Hungary* (Budapest 2003) 83-84. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, *A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs.* In: Zs. Visy (ed.), *The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011* (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

BÖLCSKE DUNA MEDER, ANNAMATIA 12. KIKÖTŐERŐD

Tolna megye, Bölcske

© 46.74266, 18.9831

 kikötőerőd

 i.sz. 350 - 435

* A lelőhely kiterjedése: 2.58 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 95 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Az Annamatia 12. hídfőállás a Duna partján állt Bölcskén. Egyes részei ma is láthatók alacsony vízállásnál. A Verőce-típusú erőd kb. 60-80x30-40 m nagyságú lehetett. Kutatása vízalatti régészeti módszerekkel lehetséges. A Duna vizéből eddig több, mint ötven faragott követ, oltárt, reliefet és feliratos követ emeltek ki, melyek többsége a bölcskei templom kertjében látható. A Duna túlszéljén valószínűleg ellenerőd állt, de az a gát építéskor nagyobbrészt elpusztult.

Kutatástörténet

 vízalatti régészet (1983-2020) | Attila Gaál: Római feliratos kövek kiemelése a Dunából és a római hídfőállás méretének a megállapítása

► Gaál 2003: A. Gaál, Bölcske fortlet. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 173-176. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 90-91. Gaál 2009: A. Gaál (ed.), A bölcskei kikötőerőd. Római kori feliratok és leletek a Dunából (Szekszárd 2009).

BURGUS ANNAMATIA 12

Tolna county, Bölske

📍 46.74266, 18.9831

🏰 bridge-head

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 2.58 ha Elevation: 95 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The bridge-head Annamatia 12 stood on the bank of the Danube near Bölske. It is under water most of the time, but parts of it can be seen at low water-level. The Nógrád-verőce type fortress measured about 60-80x30-40 m. Underwater archaeological methods were needed to research the site. More than fifty carved stones, altars, reliefs and inscriptions were collected from underwater at the site, most of which can be seen in the churchyard in Bölske. A counter fortress must have stood on the opposite bank of Danube, but it was mostly destroyed when the embankment was built.

Research History

🔍 underwater archaeology (1983-2020) | Attila Gaál: To lift Roman carved stones from the Danube and determine the size of the Roman bridge-head.

► Gaál 2003: A. Gaál, Bölske fortlet. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 173-176. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 90-91. Gaál 2009: A. Gaál (ed.), A bölskei kikötőerőd. Római kori feliratok és leletek a Dunából (Szekszárd 2009).

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége:	nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel:	Úthálózat
múzeum / látogatóközpont:	Bölcske, Dr. Soproni Sándor római kori kőtár

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Bölcske, Dr. Sándor Soproni Roman Lapidarium

BÖLCSKE LEÁNYVÁR, ANNAMATIA 7. ŐRTORONY

Tolna megye, Bölcske

📍 46.73752, 18.88115

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 275 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.74 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 130 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Annamatia 7. őrtornya Bölcske-Leányvár lelőhelyen található, dombtetőn állt. Enyhén rombusz alakú alaprajza kirajzolódik a légifotókon. Az őrtorony kb. 60x67 m-es területét védőárok vette körül. A tetrarchia korában épülhetett.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2007-2011) | Róbert Lóki, Máté Szabó, Zsolt Visy: A római őrtoronyal kapcsolatos adatok ellenőrzése

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS ANNAMATIA 7

Tolna county, Bölcske

📍 46.73752, 18.88115

🏰 watchtower

🕒 275 - 435 CE

📏 Area: 0.74 ha Elevation: 130 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Burgus Annamatia 7 watchtower is located on a hill in the Leányvár Valley at Bölcske. Its slightly rhomboid shape can be seen on aerial photographs. The area of the watchtower, about 60x67 m, was surrounded by fossae. It was built during the Tetrarchy.

Research History

📷 aerial photography, field walks (2007-2011) | Róbert Lóki, Máté Szabó, Zsolt Visy: To check former evidence of the watchtower.

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

az őrtorony fossája

⌚ i.sz. 275 - 435

Együtteshez tartozás:

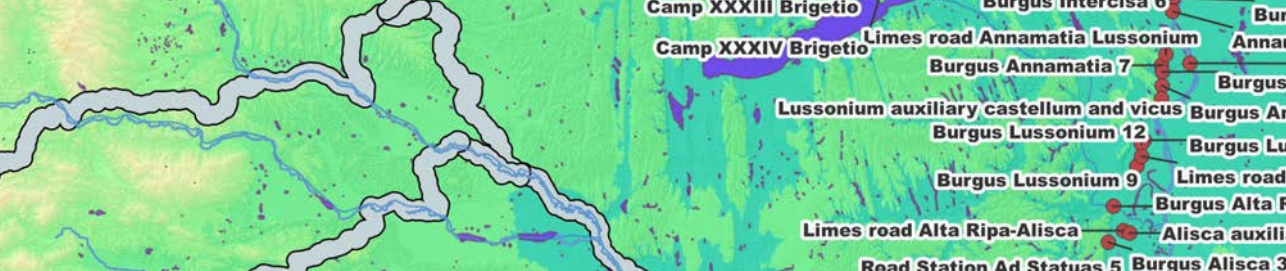
A fossa a Bölcске Leányvár őrtorony része volt.

fossae of the watchtower

⌚ 275 - 435 CE

Belonging to Complex:

The fossae belonged to the so-called Burgus Annamatia 7.

BÖLCSKE GABONÁS, ANNAMATIA 8. ŐRTORONY

Tolna megye, Bölcske

© 46.72177, 18.88411

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.75 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 150 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Annamatia 8. őrtornya csak légifotókon látszik. A limesúttal párhuzamos, négyzet alakú kettős árok vette körül. A külső árok oldalának hossza 55 m, a belső ároké 30 m körüli volt. Az őrtorony közvetlenül a limesút mellett állt, és feltehetőleg a Valentinianus-korban épült. Területe jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2007-2011) | Róbert Lóki, Máté Szabó, Zsolt Visy: További információk gyűjtése az őrtoronyról

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100. Szabó 2011: M. Szabó, Eredmények a Ripa Pannonica őrtornyainak kutatásában. Results of the research on the watch towers of the Ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 129-137.

Burgus Intercisa 10
Annamatia auxiliary castellum and vicus
Annamatia 8 Burgus Annamatia 12
Annamatia 9
Lussonium 3
Lussonium-Alta Ripa
Ripa 2
Auxiliary castellum and vicus

BURGUS ANNAMATIA 8

Tolna county, Bölske

⊕ 46.72177, 18.88411

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.75 ha Elevation: 150 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Burgus Annamatia 8 can only be seen in aerial photographs. It was surrounded by square shaped double ditches parallel with the limes road. The sides of the outer ditch measured 55 m, while the sides of the inner ditch were 30 m. The watchtower stood close to the limes road, and was most probably built under the reign of the Valentinian dynasty. It lies in a field under agricultural cultivation.

Research History

📷 aerial photography, field-walks (2007-2011) | Róbert Lóki, Máté Szabó, Zsolt Visy: To collect more data about the watchtower.

- ▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100. Szabó 2011: M. Szabó, Eredmények a Ripa Pannonica őrtornyaibanak kutatásában. Results of the research on the watch towers of the Ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 129-137.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

Az őrtorony kettős árka

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

Az árkok a Bölcse Leányvár őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

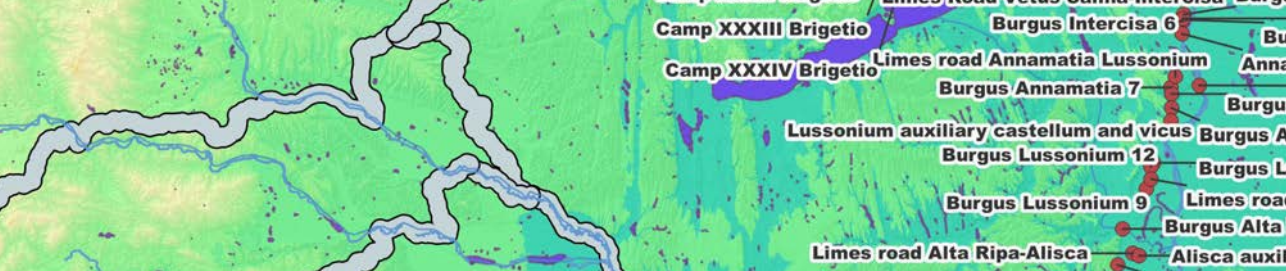
double ditches of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The fossae belonged to the so-called Burgus Annamatia 8.

HU

PAKS, ANNAMATIA 9. ŐRTORONY

Tolna megye, Paks

© 46.68724, 18.88413

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.78 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 100 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A Paks melletti Annamatia 9. őrtornyot Otto Braasch 1994-ben készített légifotóján fedezték fel. A tornyot négyszögletes kettős árok vette körül, melyek közül a külső oldalhossza 52 m, a belső ároké 30 m volt. Az őrtornyot II. Constantius és I. Valentinianus uralkodása alatt építhették.

Kutatástörténet

- 📍 légifotó (1994) | Otto Braasch: Római lelőhelyek azonosítása a ripa pannonica mentén
 - ▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.
- 📍 terepbejárás | Zsolt Visy: A római őrtorony létezésének az igazolása
 - ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 88. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS ANNAMATIA 9

Tolna county, Paks

📍 46.68724, 18.88413

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.78 ha Elevation: 100 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available, field walks

Further Information

Burgus Annamatia 9 near Paks was discovered on aerial photographs taken in 1994 by Otto Braasch. The watchtower was surrounded by rectangular double ditches, 52 m square and 30 m square in size. The tower was built during the reigns of Constantius II and Valentinian I.

Research History

📷 aerial photography (1994) | Otto Braasch: To identify Roman sites along the Ripa Pannonica

▶ Braasch 2003: O. Braasch, Die Donau hinab - archäologische Flüge in Ungarn. In: Zs. Visy (ed.), Régészeti műemlékek kutatása és gondozása a 3. évezred küszöbén (Pécs 2003) 41-66.

🚶 field walks | Zsolt Visy: To verify the existence of the Roman watchtower

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 88. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern
úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

az őrtorony kettős árka

⌚ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A fossák a Paks, Annamátia 9. őrtoronyhoz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

double fossae of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The fossae belonged to the Burgus Annamatia 9 watchtower.

HU

DUNASZEKCSŐ HALENA, TÉGLÁÉGETŐ KEMENCÉK | LUGIO

Baranya megye, Dunaszekcső

tégláégető kemence

i.sz. 0 - 500

A lelőhely tengerszint feletti magassága: 100 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A cohors VII Breucorum téglégető műhelyét 2012-ben találták meg a Halena-völgyben a terület Olivér Gábor által vezetett geomágneses felmérése során. A felmérés után az azonosított kemencék közül egyet feltártak. A cohors VII Breucorum tégláégetője Pannonia egyik legtermékenyebb téglagyára volt, ami a Kr.u. I. sz. végétől egészen a IV. sz. végéig üzemelt.

Hadtörténet

i.sz. 54 - 68 cohors I Alpinorum bélyeges téglák

i.sz. 106 - 117 cohors I Noricorum Equitata bélyeges téglák

i.sz. 117 - 138 cohors VII Lusitanorum bélyeges téglák

i.sz. 138 - 250 cohors VII Breucorum bélyeges téglák

DUNASZEKCSŐ HALENA TILE KILNS | LUGIO

Baranya county, Dunaszekcső

 tile kiln

 0 - 500 CE

 Elevation: 100 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The Roman tile manufacturing workshop of the cohorts VII Breucorum was discovered in 2012 during a geomagnetic survey in the Halena valley led by Olivér Gábor. After the survey one of the identified rectangular tile kilns was excavated. The workshop was one of the most productive tile manufacturing workshops in Pannonia and operated from the late 1st century to the late 4th century AD.

Military Forces

54 - 68 CE cohorts I Alpinorum tile stamps

106 - 117 CE cohorts I Noricorum Equitata tile stamps

117 - 138 CE cohorts VII Lusitanorum tile stamps

138 - 250 CE cohorts VII Breucorum tile stamps

HU

Kutatástörténet

- 📍 tervásatás (2012) | Olivér Gábor: A római téглаégető létezésének az igazolása
▶ Gábor 2013: O. Gábor, Dunaszekcső, 19. lelőhely (Halena). In: J. Kvassay / A. Kreiter, Régészeti Kutatások Magyarországon 2012. Archaeological Investigations in Hungary 2012 (Budapest 2013) 40. Farkas 2013: I.G. Farkas, Roman stamped tiles from Dunaszekcső. Acta Antiqua Hungarica 53, 2013, 101-132.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

téглаégető kemence

⌚ i.sz. 0 - 500

Együtteshez tartozás:

a cohors VII Breucorum téглаégetője Lugióban

Research History

Ⓞ planned excavation (2012) | Olivér Gábor: the verification of the existence of the tile manufacturing workshop

► Gábor 2013: O. Gábor, Dunaszekcső, 19. lelőhely (Halena). In: J. Kvassay / A. Kreiter, Régészeti Kutatások Magyarországon 2012. Archaeological Investigations in Hungary 2012 (Budapest 2013) 40. Farkas 2013: I.G. Farkas, Roman stamped tiles from Dunaszekcső. Acta Antiqua Hungarica 53, 2013, 101-132.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

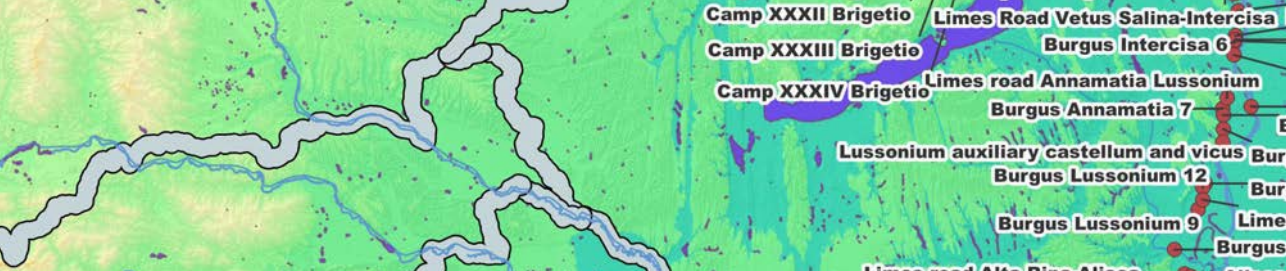
HU

tile kiln

⌚ 0 - 500 CE

Belonging to Complex:

Tile manufacturing workshop of the cohorts VII Breucorum in Lugio

PAKS-DUNAKÖMLŐD SÁNC-HEGY, LUSSONIUM SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | LUSSONIUM

Tolna megye, Paks-Dunakömlőd

📍 46.65571, 18.88175

🏰 segédcsapat tábor és vicus

🕒 i.sz. 35 - 435

🌿 A lelőhely kiterjedése: 2.61 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 125 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványokat feltárták és konzerválták, a maradványok láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Lussonium auxiliáris castelluma Paks-Dunakömlődön, a Bottyán-sáncon állt. Az erőd keleti felét erózió pusztította el. A castellum teljes hossza kb. 270 m volt, szélessége 70 m körüli lehetett. A Kr.u. I. század végén épült fa-föld konstrukciójú erődöt később kőből épített castellum váltotta fel, majd a IV. században újra átépítették. A Valentinianus-korban az erőd belsejébe, a nyugati kapu közelébe egy 9x10 m nagyságú tornyot építettek.

© Living Danube Limes / G. Kovács, 2021

LUSSONIUM AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | LUSSONIUM

Tolna county, Paks-Dunakömlőd

© 46.65571, 18.88175

 auxiliary castellum and vicus

 35 - 435 CE

 Area: 2.61 ha Elevation: 125 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains uncovered and visible (excavated, conserved)

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

The remains of Lussonium auxiliary castellum lie on top of Bottyánsánc hill in Paks-Dunakömlőd. Parts of the fortress well victim to erosion. The whole length of the fortress measured about 270m and its width must have been about 70 m. A late 1st century earth and timber construction was followed by a stone fortress, which was rebuilt in the fourth century. During the Valentinian dynasty a 9x10 m large tower was built inside the fortress, near the western gate.

Építési periódus

i.sz. 80 - 100 ✂ I. Fa periódus | Egy fa-föld konstrukciójú tábor épült az 1. sz. végén.
 i.sz. 100 - 300 ✂ II. kő periódus | A 2-3. sz. kő tábora vagy itt, vagy valahol a közelben állhatott.
 i.sz. 300 - 370 ✂ III. kő periódus | A 4. sz. elején a kő erődítést újjáépítették a Bottyánsáncon.
 i.sz. 370 - 435 ✂ IV. kő periódus | Egy 9x10 m nagyságú tornyot építettek az erőd falain belülre, a déli kapu közelébe a Valentinianus-korban.

Hadtörténet

i.sz. 106 - 180 ✂ cohors I Alpinorum Peditata 🏹 felirat
 i.sz. 180 - 300 ✂ cohors I Alpinorum Equitata 🏹 felirat
 i.sz. 300 - 400 ✂ cuneus equitum Constantianorum, a legio II Adiutrix vexillatiója 🏹 Not. Dign. occ. XXXIII, 26.

Kutatástörténet

🏹 ásatás (1987-2016) | Zsolt Visy: A segédcsoporttábor méretének, alakjának, belső elrendezésének és építési periódusainak a meghatározása

▶ Visy 2003: Zs. Visy, Lussonium fort. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 122-124. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 91-93. Visy 2010: Zs. Visy, Lussonium római erődje. Vezető a limes Világörökségre jelölt magyarországi helyszínein (Budapest 2010).

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Paksi Városi Múzeum

varosimuzeum.hu/

Construction Phases

- 80 - 100 CE 🛠️ Timber phase I | An earth and timber fortress was built in the late 1st century.
 100 - 300 CE 🛠️ Stone phase II | The stone fortress of the 2nd and 3rd centuries might have stood on the site or somewhere nearby.
 300 - 370 CE 🛠️ Stone phase III | The stone fortress was rebuilt in the early 4th century on Bottyánsánc hill.
 370 - 435 CE 🛠️ Stone phase IV | A 9x10 m large tower was built inside the fortress near the southern gate during the Valentinian dynasty.

Military Forces

- 106 - 180 CE 🗡️ cohorts I Alpinorum Peditata 📄 inscription
 180 - 300 CE 🗡️ cohorts I Alpinorum Equitata 📄 inscription
 300 - 400 CE 🗡️ cuneus equitum Constantianorum, a vexillation of the legio II Adiutrix 📄 Not. Dign. occ. XXXIII, 26.

Research History

🔍 excavation (1987-2016) | Zsolt Visy: To determine the size, shape, construction phases and internal structure of the auxiliary castellum.

- ▶ Visy 2003: Zs. Visy, Lussonium fort. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 122-124. Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 91-93. Visy 2010: Zs. Visy, Lussonium római erődje. Vezető a limes Világörökségre jelölt magyarországi helyszínein (Budapest 2010).

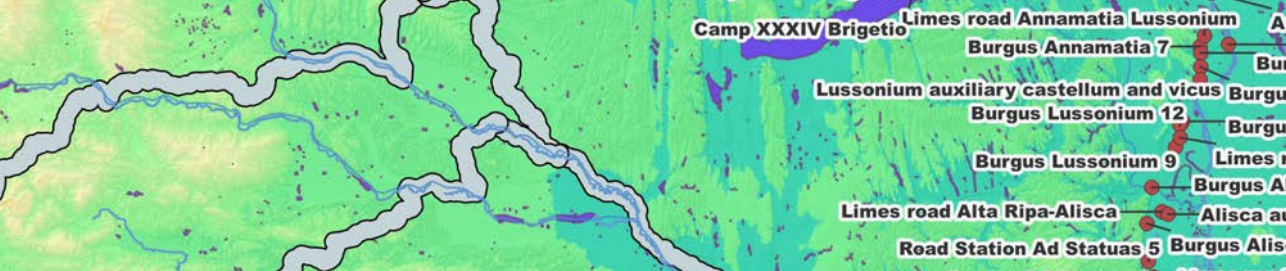
CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Town Museum Paks

varosimuzeum.hu/

PAKS PÜSPÖKHALOM, LUSSONIUM 3. ŐRTORONY

Tolna megye, Paks

© 46.55452, 18.8197

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 0 - 500

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.42 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 98 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Püspökdőmbön, a Paks-Csámpa lelőhelyen található Lussonium 3. őrtornyát Wosinsky Mór azonosította 1896-ban. Visy Zsolt 1989-es ásatása kimutatta, hogy a területet már a vaskorban lakták. A római őrtorony falainak nagyrésztét később kitermelték, csak a keleti fele maradt meg. A lelőhelyen római kerámiatöredékek kerültek elő.

Kutatástörténet

📍 ásatás (1989) | Zsolt Visy: A római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 97.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS LUSSONIUM 3

Tolna county, Paks

📍 46.55452, 18.8197

🏰 watchtower

🕒 0 - 500 CE

📏 Area: 0.42 ha Elevation: 98 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Burgus Lussonium 3 on Püspökhill at Paks-Csómpa, was identified by Mór Wosinsky in 1896. An excavation of Zsolt Visy in 1989 showed, that the site was already inhabited in the Iron Age. The walls of the Roman watchtower were mostly robbed, only some of the eastern side of the tower survived. Shards of Roman pottery verify the existence of the Roman watchtower.

Research History

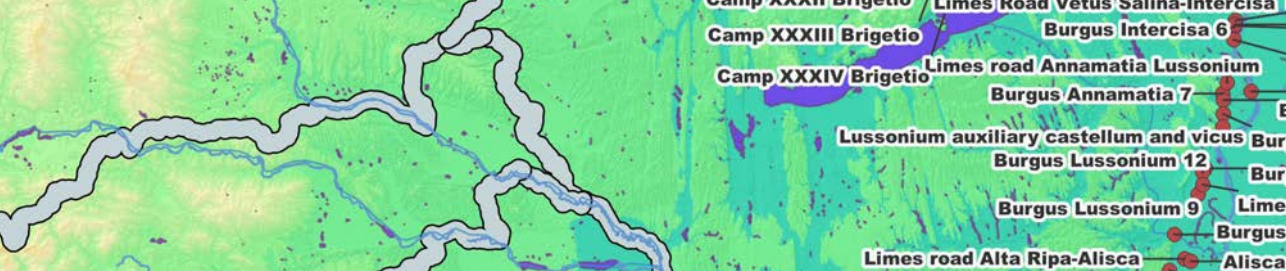
- 🔍 excavation (1989) | Zsolt Visy: To verify the existence of the Roman watchtower
 - ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 97.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

DUNASZENTGYÖRGY, LUSSONIUM 12. ŐRTORONY

Tolna megye, Dunaszentgyörgy

📍 46.544823, 18.809728

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 0 - 500

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.7 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 98 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

Lussonium 12. őrtornya Dunaszentgyörgy mellett, egy mezőgazdasági művelés alatt álló területen található. A 6-os út építéskor részben elpusztult. Az őrtorony kettős árka légifotókon tisztán kivehető. A külső árok 55x55 m nagyságú területet vett körül.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Máté Szabó: A római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

BURGUS LUSSONIUM 12

Tolna county, Dunaszentgyörgy

📍 46.544823, 18.809728

🏰 watchtower

🕒 0 - 500 CE

📏 Area: 0.7 ha Elevation: 98 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

Burgus Lussonium 12 lies in a field under agricultural cultivation near Dunaszentgyörgy, and was partially destroyed when road 6 was built. The double fossae of the watchtower can be seen in aerial photographs. The area surrounded by the fossae must have measured about 55 m square.

Research History

📍 aerial photography and field walks (2008-2011) | Máté Szabó: To verify the existence of the Roman watchtower

► Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

HU

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

Az őrtorony kettős árcai

⌚ i.sz. 0 - 500

Együtteshez tartozás:

A kettős árok a Dunaszentgyörgy, Lussonium 12. őrtoronyhoz tartozott.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

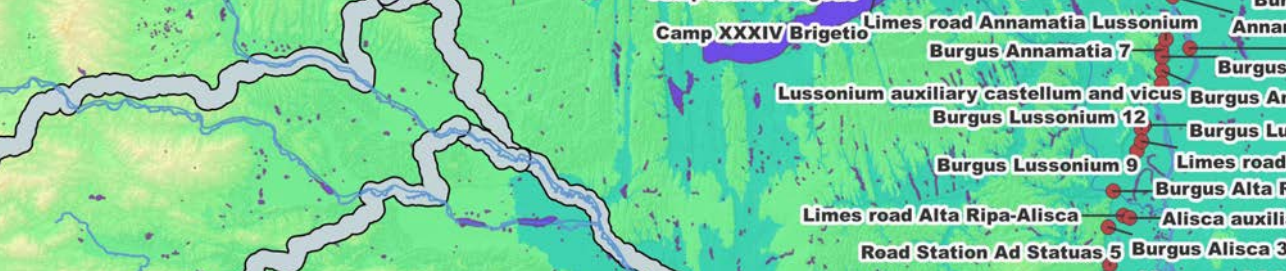
double fossae of the watchtower

⌚ 0 - 500 CE

Belonging to Complex:

The fossae belonged to the Burgus Lussonium 12

HU

FADD LIMESÚT, LUSSONIUM-ALTA RIPA

Tolna megye, Fadd

📍 46.51452, 18.81056

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 9.35 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 130 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A limesút Lussonium és Alta Ripa közötti szakasza legjobban Dunaszentgyörgy és Fadd között látható a légifotókon. Fadd közelében egy gázvezeték fektetés alkalmával a limesutat átvágták, és metszete dokumentálhatóvá vált.

Kutatástörténet

📄 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: A Lussonium és Alta Ripa közötti limesút vonalának megállapítása.

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 93-95. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTÉ kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

gus Intercisa 10
matia auxiliary castellum and vicus
Annamatia 8 Burgus Annamatia 12
annamatia 9
Lussonium 3
Lussonium-Alta Ripa
Ripa 2
ary castellum and vicus

LIMES ROAD LUSSONIUM-ALTA RIPA

Tolna county, Fadd

© 46.51452, 18.81056

 limes road

 50 - 435 CE

 Area: 9.35 ha Elevation: 130 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The limes road between Lussonium and Alta Ripa can be best seen south of Dunaszentgyörgy, down to Fadd. It can be identified in aerial photographs. Near Fadd the limes road was cut across during the laying of a gas pipeline and its cross section could be documented.

Research History

 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes road between Lussonium and Alta Ripa.

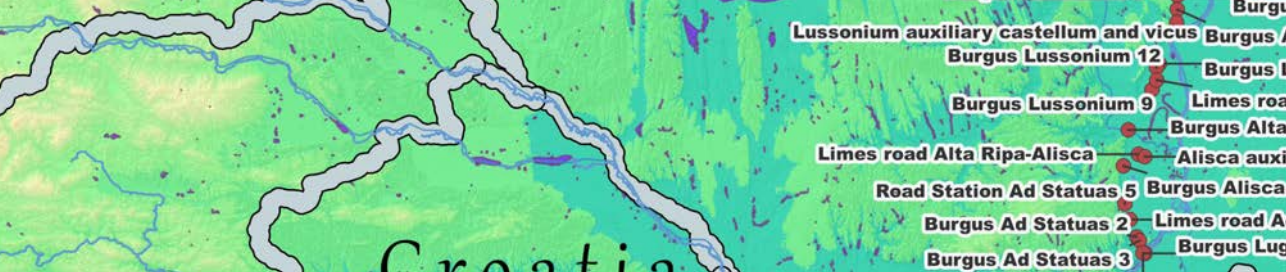
- Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 93-95. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTÉ kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

FADD BODZÁS-DŰLŐ, LUSSONIUM 9. ŐRTORONY

Tolna megye, Fadd

📍 46.49095, 18.79376

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.72 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 101 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

Lussonium 9. őrtornya Fadd mellett, egy mezőgazdasági művelés alatt álló területen található. Miklós Zsuzsa légifotóján Czövek Attila azonosította a négyszögletes kettős árokkal körülvett őrtornyot. A lelőhely terepbejárásakor II. Constantius és Valens érmeit, ill. késő római mázas kerámiát találtak. Az őrtornyot gyors erózió fenyegeti.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (1989-2010) | Zsuzsa Miklós, Zsolt Visy, Máté Szabó: A késő római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 98. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS LUSSONIUM 9

Tolna county, Fadd

📍 46.49095, 18.79376

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.72 ha Elevation: 101 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

Burgus Lussonium 9 near Fadd lies in a field under agricultural cultivation. The watchtower was identified on an aerial photograph of Zsuzsa Miklós, by Attila Czövek. The watchtower had rectangular double ditches. The field walks produced several coins from Constantius II to Valens, along with late Roman glazed pottery. The watchtower can be dated to the second half of the 4th century. The remains of the watchtower are endangered by quick erosion.

Research History

📷 aerial photography and field walks (1989-2010) | Zsuzsa Miklós, Zsolt Visy, Máté Szabó: To verify the existence of the late Roman watchtower

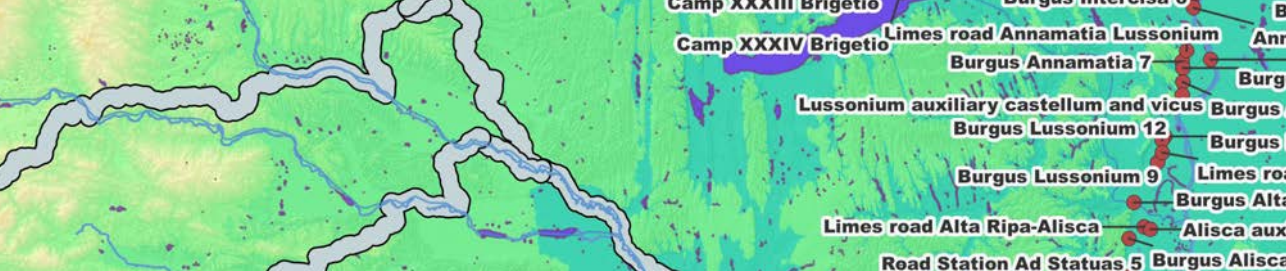
► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 98. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

SZEKSZÁRD MŐZSI-DŐLŐ, ALTA RIPA 2. ŐRTORONY

Tolna megye, Szekszárd

© 46.39222, 18.70943

🏰 őrtorony

🕒 i.sz. 300 - 400

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.88 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 92 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések

további információk

A Szekszárdon található Alta Ripa 2. őrtornyot Google műholdfelvételen azonosították. A Bődőcs András által vezetett 2010-es geofizikai felmérés és ásatás igazolta egy IV. századi római őrtorony létezését. A lelőhely jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll.

Kutatástörténet

📍 geofizikai felmérés és ásatás (2010) | András Bődőcs: A római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

múzeum / látogatóközpont: Wosinsky Mór Megyei Múzeum

wmmm.hu/

Burgus Intercisa 10
Annamatia auxiliary castellum and vicus
Burgus Annamatia 8 Burgus Annamatia 12
Annamatia 9
Lussonium 3
Burgus Lussonium-Alta Ripa
Burgus Alta Ripa 2
Burgus Intercisa auxiliary castellum and vicus
3

BURGUS ALTA RIPA 2

Tolna county, Szekszárd

📍 46.39222, 18.70943

🏰 watchtower

🕒 300 - 400 CE

🌿 Area: 0.88 ha Elevation: 92 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted

Further Information

Burgus Alta Ripa 2 in Szekszárd was identified on a Google satellite image. The geophysical survey and excavation led by András Bődócs in 2010 confirmed the existence of a 4th-century Roman watchtower. The watchtower lies in a field under agricultural cultivation.

Research History

📍 geophysical survey and excavation (2010) | András Bődócs: To verify the existence of the Roman watchtower

► Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

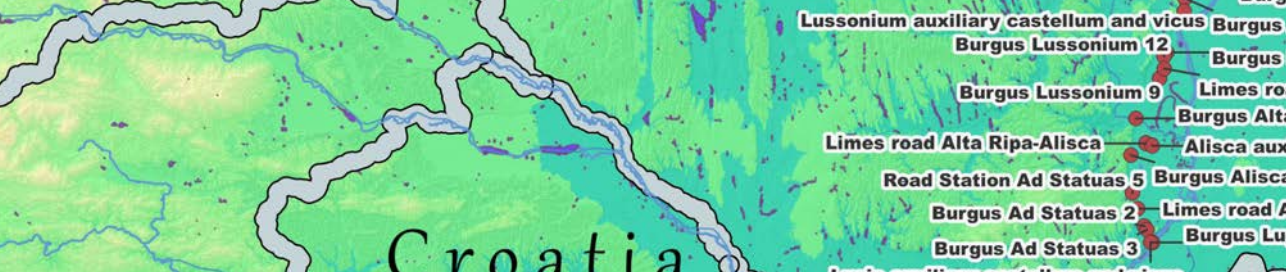
CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

Museum / Visitor Centre: Mór Wosinsky Museum

wmmm.hu/

SZEKSZÁRD-ŐCSÉNY ÖRDÖGVETTETÉS LIMESÚT, ALTA RIPA-ALISCA

Tolna megye, Őcsény

© 46.33226, 18.74537

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

✈️ A lelőhely kiterjedése: 11.22 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 90 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A limesút Alta Ripa és Alisca közötti részéből legjobban az Őcsény melletti szakasza ismert. Itt a limesút az Alisca erődjéhez vezető töltésúttal esik egybe, és egy 2,2 km-es szakasza tisztán látható a légifotókon.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: Az Alta Ripa és Alisca közötti limesút vonalának megállapítása.

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 99-102. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD ALTA RIPA-ALISCA

Tolna county, Ócsény

© 46.33226, 18.74537

🏰 limes road

🕒 50 - 435 CE

*📏 Area: 11.22 ha Elevation: 90 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The best known segment of the limes road between Alta Ripa and Alisca is the embankment road leading to the fort of Alisca near Ócsény. The Roman road is clearly visible in a 2.2 km long stretch on aerial photographs.

Research History

📍 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes road between Alta Ripa and Alisca.

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 99-102. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

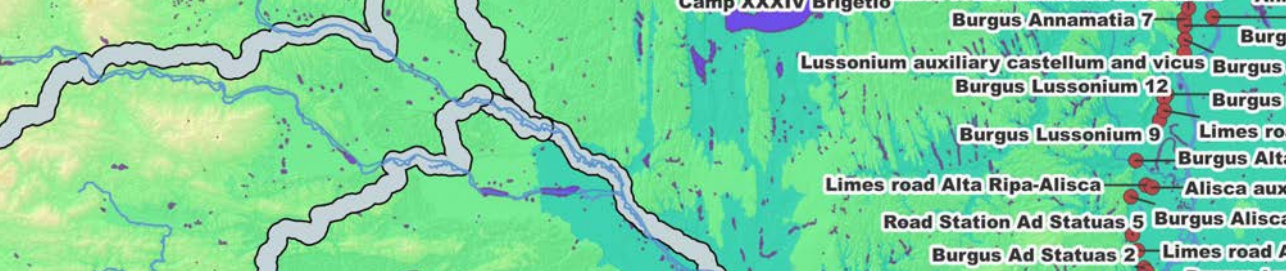
CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

ENGLISH

ÓCSÉNY, ALISCA SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS

Tolna megye, Ócsény

📍 46.32626, 18.76805

🏰 segédcsoport tábor és vicus

🕒 i.sz. 50 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 18.0 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 87 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések

további információk

Alisca auxiliáris castelluma és vicusa Ócsénytől északkeletre fekszik, területe ma nagyrészt mezőgazdasági művelés alatt áll. A tábor területén még nem volt ásatás, információink légi-fotókból, terepbejárásokból és geofizikai felmérésekből származnak. A castellum mérete kb. 139x134 lehetett, és több átépítésen esett át. A Kr.u. II. században az erődnek trapézalakú, beugró saroktoronyai és U-alakú oldaltoronyai voltak. A IV. században patkó alakú saroktoronyokkal építették újjá. Az erődöt kettős árok vette körül.

Építési periódus

i.sz. 100 - 200 🏹 I. kőperiódus | A castellumnak U-alakú oldaltoronyai, és beugró, trapéz alakú saroktoronyai voltak.

i.sz. 350 - 435 🏹 II. kőperiódus | A castellumot legyező alakú saroktoronyokkal építették újjá.

Hadtörténet

i.sz. 89 - 100 🏹 cohors I Vindellicorum Milliaria Civium Romanorum Pia Fidelis

i.sz. 118 - 180 🏹 cohors I Noricum Equitata 🏹 felirat

i.sz. 300 - 400 🏹 a legio II Adiutrix vexillatiója

ALISCA AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS

Tolna county, Ócsény

📍 46.32626, 18.76805

🏰 auxiliary castellum and vicus

🕒 50 - 435 CE

📏 Area: 18.0 ha Elevation: 87 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted

Further Information

The auxiliary castellum and vicus of Alisca lies northeast of Ócsény, mostly in fields under agricultural cultivation. The fortress has never been excavated, our knowledge is based on aerial photographs, field walks and geophysical surveys. The size of the castellum was about 139x134 m, and it had several construction phases. In the 2nd century the fortress had trapezoid corner tower projecting towards the inside of the fort, and U-shaped side towers. In the 4th century the castellum was rebuilt with fan-shaped corner towers.

Construction Phases

100 - 200 CE 🏗️ Stone phase I | The castellum had U-shaped side towers and trapezoid corner towers projecting towards the inside of the fortress.

350 - 435 CE 🏗️ Stone phase II | The castellum was rebuilt with fan-shaped corner towers.

Military Forces

89 - 100 CE 🏹 cohorts I Vindelicorum Milliarum Civium Romanorum Pia Fidelis

118 - 180 CE 🏹 cohorts I Noricum Equitata 🏹 inscription

300 - 400 CE 🏹 vexillation of the legio II Adiutrix

HU

Kutatástörténet

☉ légifotó és terepbejárás (1990-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: A segédcsapat-tábor méretének és alakjának a meghatározása

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 102-103. Visy 2003: Zs. Visy, Alisca Castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 127-129. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100. Lóki 2011: R. Lóki, Geofizikai mérések a Ripa Pannonica lelőhelyein. Geophysical surveys of the sites of the Ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 113-127.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

Research History

📷 aerial photography, field walks, geophysical survey (1990-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó, Róbert Lóki: To determine the size and date of the auxiliary castellum

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 102-103. Visy 2003: Zs. Visy, Alisca Castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 127-129. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100. Lóki 2011: R. Lóki, Geofizikai mérések a Ripa Pannonica lelőhelyein. Geophysical surveys of the sites of the Ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 113-127.

HU

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

ŐCSÉNY SOVÁNYTELEK, ALISCA 3. ŐRTORONY

Tolna megye, Ócsény

📍 46.30354, 18.69163

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.81 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 89 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Alisca 3. őrtornya Ócsény közelében, egy mezőgazdasági művelés alatt álló területen található. Az 1992-1994-es, Péterfi Zsuzsanna által vezetett ásatások egy 17,5x17,5 m nagyságú négyzetes őrtornyot tártak fel, melynek szokatlanul vastag falai (2,2-2,3 m) és négy belső pillére volt. A lelőhelyen talált számos késő római érme az őrtornyot a Valentinianus-korra keltezi. A rengeteg római téglatörmelék között egy bélyeges téglát sem találtak.

Kutatástörténet

🔍 ásatás (1992-1994) | Zsuzsanna Péterfi: A római őrtorony létezésének az igazolása

▶ Péterfi 1999: Zs. Péterfi, Az Ócsény-soványteleki későrómai torony feltárása. In: Gaál (ed.), Pannoniai kutatások. A Soproni Sándor emlékkonferencia előadásai (Bölcske, 1998. október 7.) (Szekszárd 1999) 161-200.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS ALISCA 3

Tolna county, Ócsény

📍 46.30354, 18.69163

HU

🏰 watchtower

🕒 350 - 435 CE

📏 Area: 0.81 ha Elevation: 89 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available

Further Information

The Burgus Alisca 3 near Ócsény lies in a field under agricultural cultivation. The excavations led by Zsuzsanna Péterfi in 1992-1994 uncovered a 17.5x17.5 m large square-shaped tower with unusually thick walls (2.2-2.3 m) and four internal pillars. The numerous late Roman coins date the watchtower to the reign of the Valentinian dynasty. Despite the abundance of broken tiles, no tile stamps were found on the site.

Research History

🔍 excavation (1992-1994) | Zsuzsanna Péterfi: To verify the existence of the Roman watchtower.

- ▶ Péterfi 1999: Zs. Péterfi, Az Ócsény-soványteleki későrómai torony feltárása. In: Gaál (ed.), Pannoniai kutatások. A Soproni Sándor emlékkonferencia előadásai (Bölcske, 1998. október 7.) (Szekszárd 1999) 161-200.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

az őrtorony falai és pillérei

∞ i.sz. 350 - 435

Együtteshez tartozás:

A falak és a pillérek Őcsény Soványtelek, Alisca 3. őrtoronyhoz tartoztak.

walls and pillars of the watchtower

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls and the pillars belonged to the late Roman watchtower of Burgus Alisca 3

BÁTASZÉK LAJVÉR, AD STATUAS 5. ÚTÁLLÓMÁS

Tolna megye, Bátaszék

© 46.2101, 18.69708

🏛️ útállóomás

🕒 i.sz. 175 - 250

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.28 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 100 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

teljes mértékben feltárt, ásatási alaprajz rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A Bátaszék-Lajvér lelőhelyen található római útállóomás a limesút Ad Statuas és Lugio közé eső szakasza mentén állt. Az útállóomás épületét egy 5 m széles és 2 m mély árok vette körül, melyet az esővíz elvezetésére használhattak. Az árok által bekerített terület kb. 42x43 m, maga az épület 34x18 m nagyságú volt. Az útállóomás kapuja mellett mindkét oldalon 2-2 helyiség állt, mögötte egy U-alakú porticus vette körül a belső udvart. A mutatio épületének közelében kutakat, kenyérsütő kemencéket és egy kis temetőt találtak.

Kutatástörténet

🔍 ásatás (2008-2009) | Ferenc Redő, Vera Majerik, Nicklas Larsson: A római útállóomás teljes területének a feltárása

▶ Majerik / Larsson / Redő 2014: V. Majerik / N. Larsson / F. Redő, Római kori útállóomás a Lajvér partján. Ókor 13, 2014, 91-99.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

ROAD STATION AD STATUAS 5

Tolna county, Bátaszék

📍 46.2101, 18.69708

🏛️ mutatio

🕒 175 - 250 CE

📏 Area: 0.28 ha Elevation: 100 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

fully excavated, excavation plans available, scientific papers and monographs available

Further Information

The Roman road station at Bátaszék Lajvér stood along the limes road between Ad Statuas and Lugio. It was surrounded by a 5 m wide and 2 m deep ditch which was mainly used to drain the rain water away from the building. The area surrounded by the ditch was about 42x43 m large, and the building of the road station itself measured 34x18 m. The front of the building had 2 rooms on either side of the gates, while in the back a U-shaped portico surrounded the courtyard in the middle. In the vicinity of the mutatio several bread ovens, wells and a small cemetery was found.

Research History

🔍 excavation (2008-2009) | Ferenc Redő, Vera Majerik, Nicklas Larsson: To uncover the whole of the Roman road station

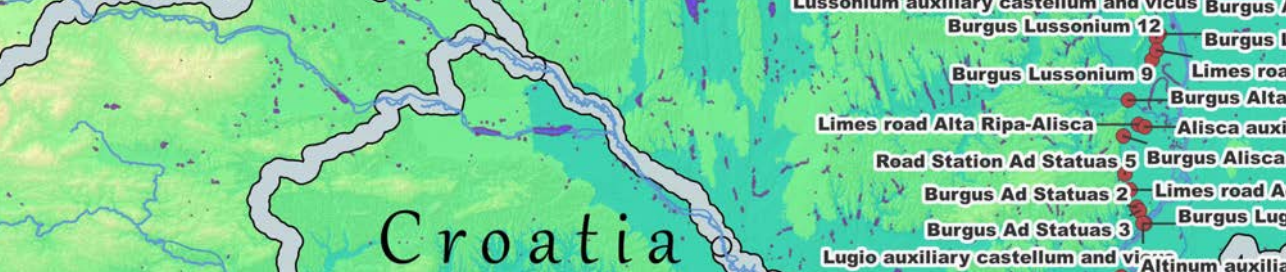
▶ Majerik / Larsson / Redő 2014: V. Majerik / N. Larsson / F. Redő, Római kori útállomás a Lajvér partján. Ókor 13, 2014, 91-99.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

BÁTA LIMESÚT, AD STATUAS-LUGIO

Tolna megye, Bába

📍 46.17123, 18.71551

🏰 limesút

🕒 i.sz. 50 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 14.69 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 100 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A limesút Ad Statuas és Lugio közötti része Bába közelében válik láthatóvá a légifotókon, ahol a római út és a modern műút nyomvonala szétválik. A modern út nyugatra fordul, míg a római út egyenes vonalban fut tovább dél felé. Egy gázvezeték fektetés során 2010-ben a római út szerkezete dokumentálhatóvá vált.

Kutatástörténet

📍 légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: Az Ad Statuas és Lugio közötti limesút vonalának megállapítása.

▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 104-105. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

LIMES ROAD AD STATUAS-LUGIO

Tolna county, Bába

📍 46.17123, 18.71551

HU

🏛️ limes road

🕒 50 - 435 CE

📏 Area: 14.69 ha Elevation: 100 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available, field walks

Further Information

The limes road between Ad Statuas and Lugio becomes visible on aerial photographs near Bába, where the modern road turns west and the Roman road continues to run south in a straight line. Due to the laying of a gas pipeline the structure of the Roman limes road could be observed in 2010.

Research History

📷 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the route of the Roman limes road between Ad Statuas and Lugio.

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 104-105. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért leelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

BÁTA, AD STATUAS 2. ÓRTORONY

Tolna megye, Bata

📍 46.12852, 18.73918

🏰 Órtorony

🕒 i.sz. 300 - 400

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.36 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 149 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

A Bata közelében található Ad Statuas 2. őrtornyot az 1950-es évek óta ismerik légifotókról, újabb légifelvételek 2010-ben készültek róla. Az őrtornyot kettős árok vette körül, melyek egy kb. 47x50 m-es területet fogtak körbe. A lelőhelyen talált több késő római érem az őrtornyot a IV. sz. második felére keltezi. A lelőhelyet ma gyümölcsfa ültetvény borítja.

Kutatástörténet

📍 légifotó (2010) | Máté Szabó: Római őrtornyok azonosítása a ripa pannonica mentén

► Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS AD STATUAS 2

Tolna county, Bába

© 46.12852, 18.73918

HU

 watchtower

 300 - 400 CE

 Area: 0.36 ha Elevation: 149 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

Burgus Ad Statuas 2 near Bába has been known from aerial photographs since 1950, and more recent aerial photographs were taken in 2010. The double fossae surrounding the watchtower are clearly seen on the aerial images, they surround an area of about 50x47 m. Several late Roman coins date the watchtower to the second half of the 4th century. The site of the watchtower lies under an orchard.

Research History

 aerial photography (2010) | Máté Szabó: To identify Roman watchtowers along the Ripa Pannonica

► Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

BÁTA, AD STATUAS 3. ŐRTORONY

Tolna megye, Bata

📍 46.11931, 18.74904

🏰 Őrtorony

🕒 i.sz. 300 - 400

*📏 A lelőhely kiterjedése: 0.25 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 151 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll

további információk

A Bata közelében található Ad Statuas 3. őrtorony csak néhány száz méterre állt az Ad Statuas 2. őrtoronytól. Mindkét őrtoronyról készült légifotó az 1950-es években, majd 2010-ben. Ad Statuas 3. őrtorony árka egy kb. 32x32 m nagyságú területet fogott körbe. A lelőhelyen talált több késő római érem az őrtornyot a IV. sz. második felére keltezi.

Kutatástörténet

📍 légifotó (2010) | Máté Szabó: Római lelőhelyek azonosítása a ripa pannonica mentén.

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

BURGUS AD STATUAS 3

Tolna county, Bába

📍 46.11931, 18.74904

🏰 watchtower

🕒 300 - 400 CE

📏 Area: 0.25 ha Elevation: 151 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

aerial images (and interpretations) available

Further Information

Burgus Ad Statuas 3 near Bába lies stood only a few hundred meters from Burgus Ad Statuas 2. Both watchtowers were photographed from air in 1950, and then again in 2010. The surrounding ditch of Burgus Ad Statuas 3 measured about 32x32 m. The late Roman coins found on the site date the watchtower to the second half of the 4th century.

Research History

📷 aerial photography (2010) | Máté Szabó: To identify Roman sites along the Ripa Pannonica.

▶ Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

DUNAFALVA, CONTRA FLORENTIAM, LUGIO 1. KIKÖTŐERŐD

Bács-Kiskun megye, Dunafalva

📍 46.08782, 18.76909

🏰 kikötőerőd

🕒 i.sz. 350 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 0.42 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 91 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

napjainkig felszín felett maradt régészeti maradványok

A kutatás állapota

részben feltárt, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll, terepbejárás

további információk

A Dunafalván található római hídfőállást valószínűleg I. Valentinianus császár uralkodása alatt építették, és a 430-as évekig állt használatban. Falainak egyes részei ma is láthatók a révállomás közelében alacsony vízállásnál. A hídfőállás egy 16x22 m nagyságú, két belső pilléres központi toronyból és négyszögletes saroktoronyokból állt, az ún. Verőce-típusú erődök sorába tartozott. A Notitia Dignitatumban Contra Florentiam néven szerepelt (Not.Dign. Occ. XXXIII, 44).

Kutatástörténet

📄 ásatás (2008) | Zsolt Mráv: A római hídfőállás alakjának és keletkezésének a megállapítása

▶ Mráv 2009: Zs. Mráv, Dunafalva, késő római kikötőerőd. In: J. Kisfaludi (ed.): Régészeti kutatások Magyarországon 2008 (Budapest 2009) 183-184. Szabó 2011: M. Szabó, Eredmények a Ripa Pannonica őrtornyainak kutatásában. Results of the research on the watch towers of the Ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 129-137.

© Living Danube Limes / G. Kovács, 2021

BURGUS LUGIO 1, CONTRA FLORENTIAM

Bács-Kiskun county, Dunafalva

📍 46.08782, 18.76909

🏰 bridge-head

🕒 350 - 435 CE

🌳 Area: 0.42 ha Elevation: 91 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

HU

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

archaeological remains above surface until today

State of Research

partially excavated, scientific papers and monographs available, field walks

Further Information

The bridge-head in Dunafalva was probably built during the reign of Valentinian I, and was used until the 430s. Some of its walls can still be seen in the Danube at low water level near the present-day ferry port. It had square-shaped corner towers and a central tower of 16x22 m with two internal pillars. It belonged to the Nógrádverőce-type of bridge-heads. It was called Contra Florentia in the Notitia Dignitatum occ. XXXIII, 44.

Research History

📍 excavation (2008) | Zsolt Mráv: To determine the shape and date of the bridge-head

► Mráv 2009: Zs. Mráv, Dunafalva, késő római kikötőerőd. In: J. Kisfaludi (ed.): Régészeti kutatások Magyarországon 2008 (Budapest 2009) 183-184. Szabó 2011: M. Szabó, Er-

edmények a Ripa Pannonica őrtornyainak kutatásában. Results of the research on the watch towers of the Ripa Pannonica. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 129-137.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára
A lelőhely elérhetősége a modern Úthálózat
úthálózattal és tömegközlekedéssel:

a kikötőerőd falai
⌚ i.sz. 350 - 435
Együtteshez tartozás:
A falak a Dunafalva, Lugio 1. kikötőerődhöz tartoztak.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

walls of the bridge-head

⌚ 350 - 435 CE

Belonging to Complex:

The walls belong to the so-called Burgus Lugio I bridge-head.

HU

DUNASZEKCSŐ VÁRHEGY, LUGIO SEGÉDCSAPAT TÁBOR ÉS VICUS | LUGIO, FLORENTIA

Baranya megye, Dunaszekcső

© 46.08838, 18.7618

🏰 segédcsoport tábor és vicus

🕒 i.sz. 35 - 435

📏 A lelőhely kiterjedése: 6.31 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 135 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Újkori szerkezetekkel részben fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

Dunaszekcső-Várhegy lelőhelyet Wosinsky Mór azonosította Lugióként az 1890-es években. Az erőd a késő római korban a Florentia nevet viselte. Az auxiliáris castellum hossza kb. 175 m volt, jelenlegi szélessége kb. 102 m, de a tábor keleti részét elmosta a Duna. A segédcsoporttáborról keveset tudni, mivel eddig csak kifelületű leletmentések zajlottak a területén. Figyelemreméltó a lelőhelyről előkerült bronz Marcus Aurelius-fej.

Hadtörténet

i.sz. 40 - 54 🏹 cohors I Alpinorum Equitata 🏰 felirat

i.sz. 106 - 118 🏹 cohors I Noricorum Equitata 🏰 felirat

i.sz. 118 - 138 🏹 cohors VII Lusitanorum 🏰 felirat

i.sz. 138 - 270 🏹 cohors VII Breucorum 🏰 felirat és bélyeges téglák

i.sz. 300 - 400 🏹 equites Dalmatae 🏰 Not. Dign. occ.

i.sz. 300 - 400 🏹 a legio II Adiutrix vexillatioja

LUGIO AUXILIARY CASTELLUM AND VICUS | LUGIO, FLORENTIA

Baranya county, Dunaszekcső

📍 46.08838, 18.7618

🏰 auxiliary castellum and vicus

🕒 35 - 435 CE

🌳 Area: 6.31 ha Elevation: 135 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

partly covered with modern superstructures

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, scientific papers and monographs available

Further Information

Dunaszekcső Várhegy was identified as Lugio by Mór Wosinsky in the 1890s. The late Roman name of the auxiliary castellum was Florentia. The length of the fortress measured 175 m, and its present-day width is about 102 m, but the eastern side of the castellum was washed away by the Danube. Not much is known about the castellum, because only minor rescue excavations have been conducted at the site so far. One of the most spectacular finds from the fortress is the bronze head of a statue of Marcus Aurelius.

Military Forces

40 - 54 CE 🏹 cohorts I Alpinorum Equitata 📄 inscription

106 - 118 CE 🏹 cohorts I Noricorum Equitata 📄 inscription

118 - 138 CE 🏹 cohorts VII Lusitanorum 📄 inscription

138 - 270 CE 🏹 cohorts VII Breucorum 📄 inscription, tile stamps

300 - 400 CE 🏹 equites Dalmatae 📄 Not. Dign. occ.

300 - 400 CE 🏹 a vexillation of the legio II Adiutrix

HU

Kutatástörténet

☉ légifotó és terepbejárás (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: A castellum méretének a megállapítása

- ▶ Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 105-106. Gábor 2003: O. Gábor, Lugio castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 130-132. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

Research History

📍 aerial photography and field walks (2008-2011) | Zsolt Visy, Máté Szabó: To determine the size of the castellum

► Visy 2003: Zs. Visy, The Ripa Pannonica in Hungary (Budapest 2003) 105-106. Gábor 2003: O. Gábor, Lugio castellum. In: Zs. Visy (ed.), The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica (Budapest 2003) 130-132. Lóki / Szabó / Visy 2011: R. Lóki / M. Szabó / Zs. Visy, A PTE kutatócsoportja által felmért lelőhelyek katalógusa. Catalogue of sites surveyed by the research team of University of Pécs. In: Zs. Visy (ed.), The Danube Limes Project Archaeological Research Between 2008-2011 (Pécs 2011) 53-100.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

HU

KÖLKED HAJLOK-PART, ALTINUM SEGÉDCSAPAT TÁBOR | ALTINUM

Baranya megye, Kölked

📍 45.95616, 18.68432

🏰 segédcsapat tábor

🕒 i.sz. 65 - 435

*📏 A lelőhely kiterjedése: 17.12 ha A lelőhely tengerszint feletti magassága: 89 m

UNESCO-besorolás: Várományosi Listán szerepel

Jogi védelem: nemzeti műemlékvédelmi törvény általi védelem

A lelőhely beépítettsége

Nem fedett

A lelőhely láthatósága & konzerválása

a felszín alatti maradványok nem láthatók

A kutatás állapota

részben feltárt, légifotó (és értelmezése) rendelkezésre áll, geofizikai felmérések, tudományos publikáció és monográfia rendelkezésre áll

további információk

A szabálytalan alakú erőd dombtetőn állt, és félkör alakban vette körül az auxiliáris vicus. A castellum és a vicus egy részét elmosta a Duna egy korábbi mellékága. A legyező alakú saroktoronyokkal ellátott késő római tábor a védárkaival együtt részben feltárták. A korábbi római erőd azonban nem a késő római castellum alatt található, hanem valahol máshol, eddig ismeretlen helyen. Az ásatás során legio II Adiutrix és Quadriburgium bélyeges téglák kerültek elő.

Építési periódus

i.sz. 65 - 270 🏰 kora római castellum | Az ásatások során a kora római castellum nyomait nem sikerült a késő római erőd alatt felfedezni, tehát annak helye valószínűleg valahol máshol, egy eddig ismeretlen helyen keresendő.

i.sz. 270 - 410 🏰 késő római segédcsapat tábor | A szabálytalan alakú késő római castellumnak legyező alakú saroktoronyai voltak. A Duna egy kiszáradt mellékága elmosta a castellum egy részét. Árkokkal volt körülvéve.

ALTINUM AUXILIARY CASTELLUM | ALTINUM

Baranya county, Kölked

📍 45.95616, 18.68432

🏰 auxiliary castellum

🕒 65 - 435 CE

*📏 Area: 17.12 ha Elevation: 89 m

UNESCO Status: Tentative List status

Legal protection: national Monument Protection Law

Coverage with Building Structures

not covered

Site Visibility & Conservation

underground remains not visible

State of Research

partially excavated, aerial images (and interpretations) available, geophysical surveys conducted, scientific papers and monographs available

Further Information

The irregular-shaped castellum stood on the top of a hill, surrounded in a half-circle by the auxiliary vicus. Parts of the castellum and the vicus was washed away by a former branch of the Danube. The late Roman castellum with fan-shaped corner towers and surrounding fossae was partly excavated. The earlier Roman fort, however, is not under the late Roman castellum, but in an as yet unknown location. Tiles with the stamps of legio II Adiutrix and Quadriburgium were found during the excavations.

Construction Phases

65 - 270 CE 🏰 early Roman auxiliary castellum | No traces of the early Roman castellum were found under the late Roman fort, which means that it was located somewhere else, in an as yet unknown location.

270 - 410 CE 🏰 late Roman auxiliary castellum | The late Roman auxiliary castellum had an irregular shape with fan-shaped corner towers. Parts of it was washed away by a branch of the Danube. It was surrounded by fossae.

HU

ENGLISH

Hadtörténet

- i.sz. 118 - 180 ✂ cohors I Lusitanorum (Equitata?) 📄 kriptó-topográfiai elemzés
 i.sz. 300 - 400 ✂ equites sagittarii 📄 Not. Dign. occ. XXXIII, 95.
 i.sz. 300 - 400 ✂ cuneus equitum Fortensium 📄 Not. Dign. occ. XXXIII, 95.

Kutatástörténet

- 📄 tervásatás (1975) | Ferenc Fülep: A castellum létezésének az igazolása.
 ▶ Fülep 1976: F. Fülep, Kölked. Archaeológiai Értesítő 103, 1976, 294.
- 📄 megelőző feltárás (1987-1989) | Zsuzsa Katona Győr: Annak felmérése, hogy az 1984-1987-ig a római erőd területén belül üzemelő homokbánya mekkora kárt tett a castellumban.
 ▶ Katona Győr 2003: Zs. Katona Győr, Altinum castellum. In: Zs. Visy (ed.). The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica. Budapest (2003) 133-134.
- 📄 geofizikai felmérés (2017-2020) | Róbert Lóki: A castellum belső elrendezésének a vizsgálata
 ▶ Lóki 2020: R. Lóki, Altinum (Kölked). GPR surveys 2017-2020. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological Research conducted in 2015-2020. Pécs (2020) 239-254.
- 📄 légifotó (2014) | M. Szabó: A castellum pontos belső elrendezésének a megállapítása
 ▶ Szabó 2014: M. Szabó, Légitérészeti kutatás lehetőségei egy folyami határ, a ripa Pannonica mentén. In: P. Balázs (ed.), FIRKÁK III - Fialat Római Koros Kutatók III. konferenciakötete, 2008. november 25-27, Szombathely, Savaria Múzeum, 2012. november 15-17, Szombathely, Iseum Savariense. Szombathely (2014) 343-352.
- 📄 megelőző feltárás (2018-2019) | Máté Szabó, Gergely Kovaliczky
 ▶ Szabó / Kovaliczky / Lóki 2018: M. Szabó / G. Kovaliczky / R. Lóki, Altinum - Erőd a Római Birodalom kapujában. In: P. Kósa (ed.), Várak, kastélyok, templomok évköny 2018. Pécs, 86-90.

TURISZTIKAI LEHETŐSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZEMPONTOK

A helyszín megközelíthetősége: nyitva áll a nyilvánosság számára

A lelőhely elérhetősége a modern úthálózattal és tömegközlekedéssel: Úthálózat

legyező alakú saroktorony és fal

🕒 i.sz. 270 - 410

Együtteshez tartozás:

A késő római segédcsapat tábor

Military Forces

- 118 - 180 CE ✂ cohorts I Lusitanorum (Equitata?) 🗺 cryptotopographical analysis
 300 - 400 CE ✂ equites sagittarii 🗺 Not. Dign. occ. XXXIII, 95.
 300 - 400 CE ✂ cuneus equitum Fortensium 🗺 Not. Dign. occ. XXXIII, 95.

Research History

- 🗺 planned excavation (1975) | Ferenc Fülep: To verify the existence of the Roman castellum.
 ▶ Fülep 1976: F. Fülep, Kölked. Archaeológiai Értesítő 103, 1976, 294.
- 🗺 preventive excavation (1987-1989) | Zsuzsa Katona Győr: To assess the damage caused to the castellum between 1984-1987 when a sand mine was operated inside the Roman fort.
 ▶ Katona Győr 2003: Zs. Katona Győr, Altinum castellum. In: Zs. Visy (ed.). The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica. Budapest (2003) 133-134.
- 🗺 geophysical survey (2017-2020) | Róbert Lóki: To study the layout of the castellum.
 ▶ Lóki 2020: R. Lóki, Altinum (Kölked). GPR surveys 2017-2020. In: G. I. Farkas / R. Neményi / M. Szabó (eds.), The Danube Limes in Hungary. Archaeological Research conducted in 2015-2020. Pécs (2020) 239-254.
- 🗺 aerial photography (2014) | M. Szabó: To decide the exact layout of the castellum.
 ▶ Szabó 2014: M. Szabó, Légirégészeti kutatás lehetőségei egy folyami határ, a ripa Pannonica mentén. In: P. Balázs (ed.), FIRKÁK III - Fialat Római Koros Kutatók III. konferenciakötete, 2008. november 25-27, Szombathely, Savaria Múzeum, 2012. november 15-17, Szombathely, Iseum Savariense. Szombathely (2014) 343-352.
- 🗺 preventive excavation (2018-2019) | Máté Szabó, Gergely Kovaliczky
 ▶ Szabó / Kovaliczky / Lóki 2018: M. Szabó / G. Kovaliczky / R. Lóki, Altinum - Erőd a Római Birodalom kapujában. In: P. Kósa (ed.), Várak, kastélyok, templomok évkönyv 2018. Pécs, 86-90.

CONSIDERATIONS FOR TOURISTIC EXPLOITATION

Access to Site: open to the public

Connection to modern Road Network and Public Transport: road network

fan-shaped tower and wall

🕒 270 - 410 CE

Belonging to Complex:

Late Roman auxiliary castellum